

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET MAANDBLAD
MINISTERIE VAN OORLOG
 EN VAN HET
KONINKLIJK NED. INDONESISCH LEGER

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
 Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
 Red.-Secr.: A. L. VAN DEN BERGE, Luit.-Kolonel v. d. Gen. Staf
 Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
 J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
 B. KONING, Luitenant-Kolonel der Infanterie
 W. DEN TOOM, Majoor-Waarnemer
 R. C. SOETBROOD PICCARDT, Maj. v. d. Gen. Staf
 K.N.I.L.
 A. T. J. BOESTER, Hoofd Krijgsgeschiedkundige Sectie
 van de Generale Staf van het K.N.I.L.

119de JAAR

Nr. 1

Jan. 1950

Nadruk
 verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

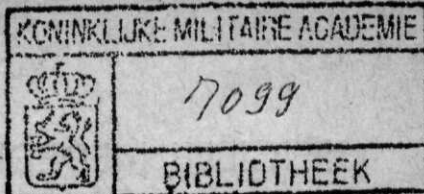
Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders 2

Redactioneel gedeelte

De tactiek in de moderne oorlog. IV. Het besluit, door E. J. C. van Hootegem, Majoor van de Generale Staf	4
Lucht doelartillerie als deel van de luchtverdediging. II, door W. A. Feitsma, Majoor der Artillerie	11
Operatie „Phoenix”, door A. T. C. Opsomer, Generaal-majoor der Artillerie	17
De politieke en militaire organisatie van de Westerse Unie, door F. C. Spits, Reserve-Kapitein der Infanterie	41
Nieuwe Uitgaven	45
Uit de buitenlandse Vakpers	48

DE MILITAIRE SPECTATOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN HET MAANDBLAD
MINISTERIE VAN OORLOG
EN VAN HET
KONINKLIJK NED. INDONESISCH LEGER

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Luitenant-Kolonel b.d.
Hoofdred.: M. R. H. CALMEYER, Luit.-Generaal v. d. Gen. Staf
Red.-Secr.: A. L. VAN DEN BERGE, Luit.-Kolonel v. d. Gen. Staf
Redactie: G. J. LE FEVRE DE MONTIGNY, Kol. v. d. Gen. Staf
J. J. DE WOLF, Kolonel der Genie
B. KONING, Luitenant-Kolonel der Infanterie
W. DEN TOOM, Majoor-Waarnemer
R. C. SOETBROOD PICCARDT, Maj. v. d. Gen. Staf
K.N.I.L.
A. T. J. BOESTER, Hoofd Krijgsgeschiedkundige Sectie
van de Generale Staf van het K.N.I.L.

119de JAAR

Nr. 1

Jan. 1950

Nadruk
verboden

Abonnement f 3.- per kwartaal, Overzeese Gewesten en Buitenland f 15.- p. jaar. Losse ex. f 1.25

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS, Zwarteweg 1, Den Haag, Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Legerorders 2

Redactioneel gedeelte

De tactiek in de moderne oorlog. IV. Het besluit, door E. J. C. van
Hootegem, Majoor van de Generale Staf 4

Lucht doelartillerie als deel van de luchtverdediging. II, door W. A.
Feitsma, Majoor der Artillerie 11

Operatie „Phoenix”, door A. T. C. Opsomer, Generaal-majoor der
Artillerie 17

De politieke en militaire organisatie van de Westerse Unie, door
F. C. Spits, Reserve-Kapitein der Infanterie 41

Nieuwe Uitgaven 45

Uit de buitenlandse Vakpers 48

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

van het
Ministerie van Oorlog

UIT DE LEGERORDERS

No. 227 L-LM — Vergoeding voor het gebruik van een eigen vervoermiddel bij verlof of bewegingsvrijheid.

Het komt herhaaldelijk voor, dat militairen, indien zij geen gebruik maken van een vervoerbewijs, waarop zij volgens de bepalingen bij **verlof of bewegingsvrijheid** recht hebben, 94 % van de aanschaffingskosten van een burgerplaatsbewijs aan het Rijk in rekening brengen.

Dit is in strijd met de bepalingen van de met de N.V. Nederlandse Spoorwegen gesloten overeenkomst voor het vervoer van de militairen der Koninklijke landmacht en legerluchtmacht.

In verband daarmee kunnen in den vervolge vorenbedoelde kosten niet meer aan het Rijk in rekening worden gebracht.

No. 228 L-LM — Verzoekschriften voor verlof naar het buitenland.

1. Verzoekschriften voor het verkrijgen van toestemming voor het doorbrengen van verleend(e) verlof of bewegingsvrijheid in het buitenland moeten op de wijze, zoals bepaald in L.O. 1949, nr. 199, punt CI, in tweevoud worden ingediend bij het Directoraat K 4 van het Ministerie van Oorlog, Koninginnegracht 51 te 's-Gravenhage.

2. Het verzoekschrift dient volgens het onderstaande model te worden ingericht.

3. Verzoekschriften, die niet zijn voorzien van een gunstig advies van de commandant, die het verlof verleende, worden niet in behandeling genomen.

4. Een der exemplaren van het verzoekschrift wordt, voorzien van de door

MODEL

(de tekst is te stellen op folio-formaat, beschreven in de lengterichting)

..... (onderdeel).

Aanvraag om buitenlands verlof.

Naam en voornamen Legernummer	Rang en functie	Datum van ingang en einde van het verlof	Reden van het verlof en plaats waar het zal worden doorgebracht	Advies van	Beslissing van de Minister van Oorlog

.....
(plaats en datum)

.....
(handtekening van de commandant)

.....
(plaats en datum)

.....
(handtekening van de verzoeker)

de Minister van Oorlog genomen beslissing, aan de in punt 3 genoemde commandant teruggezonden.

Ingeval van een gunstige beslissing wordt de voor de reis benodigde reiswijzer, ter uitreiking aan de belanghebbende, bijgevoegd.

5. Aangezien de bovenomschreven handelwijze de spoedige afdoening van ieder verzoek waarborgt, kan persoonlijk bezoek aan het Directoraat K 4 slechts voor zeer dringende gevallen plaats vinden.

No. 239 L-LM — Het dragen van borstonderscheidingsteken.

Ter kennis van de Koninklijke landmacht wordt gebracht, dat het gelijktijdig dragen van het borstonderscheidingsteken van twee of meer verschillende brevetten van bekwaamheid niet is toegestaan.

Indien een officier gerechtigd is het borstonderscheidingsteken van het brevet voor hogere tactische vorming te dragen, alsmede enig ander borstonderscheidingsteken, mag — indien hij behoort tot het dienstvak van de Generale Staf — geen ander dan eerstgenoemd borstonderscheidingsteken worden gedragen.

Indien een officier een bijzondere functie bekleedt — gegrond op een verkregen brevet — wordt uitsluitend het borstonderscheidingsteken gedragen van het brevet waarop deze bijzondere functie is gegrond.

Indien een officier, bezitter van meer dan één brevet, geen bijzondere functie — gegrond op een verkregen brevet — bekleedt, dan is hij vrij in de keuze van het door hem te dragen borstonderscheidingsteken.

No. 241 L-LM — Naam- en ranglijst officieren K. L.

Omstreeks Januari 1950 zal wederom een „Naam- en Ranglijst der Officieren” worden uitgegeven in de oude vorm.

No. 242 L-LM — Geneeskundige verzorging in Suriname en de Nederlandse Antillen.

Ter algemene kennis wordt gebracht, dat de geneeskundige verzorging van de militairen der Koninklijke landmacht en van hun gezinsleden, die verblijf houden in Suriname en de Nederlandse Antillen, zal geschieden overeenkomstig de in die Gebiedsdelen geldende Regeling voor de geneeskundige verzorging

van de militairen van het Koninklijk Nederlands Indonesische Leger en hun gezinsleden.

No. 250 L-LM — Oprichting Nr. 325 squadron.

1. Met ingang van 15 November 1949 wordt opgericht nr. 325 squadron.

2. Nr. 325 squadron wordt gesteld rechtstreeks onder bevelen van de Commandant Luchtmacht Nederland.

No. 251 L-LM — Onderscheidingsteken voor langdurige dienst als officier.

Deze L.O. bevat de namen van de officieren aan wie, bij M. B. van 10 November 1949, Afd. A 1, Bur. Onderscheidingen, nr. 65766 te rekenen van 6 December van de jaren 1939, 1940, 1941, 1943 t/m 1946, 1948 en 1949, het bovengenoemde onderscheidingsteken is toegekend. Voorts werd in genoemde M. B. aan een aantal officieren machtiging verleend het cijfer in het vroeger aan hen toegekend onderscheidingsteken te doen verwisselen.

No. 252 L-LM — Toezending van „De Militaire Spectator”.

De laatste tijd bereiken mijn Ministerie weder persoonlijke aanvragen van officieren in werkelijke dienst om toezending van één of meer exemplaren van „De Militaire Spectator”.

Ook worden aanvragen, adresveranderingen enz. gezonden aan de uitgever, Moorman's Periodieke Pers.

Een en ander is onjuist. Terzake wordt verwezen naar het gestelde in de tweede alinea van L.O. 1948, nr. 46.

Voorts wordt er de aandacht op gevestigd, dat tijdige toezending van een gewijzigd aantal van een bepaald nummer van „De Militaire Spectator”, eventueel aan het nieuwe adres, slechts mogelijk is, indien het verzoek om wijziging van het aantal c.q. de adresverandering mijn Ministerie uiterlijk de 14de van de maand, voorafgaande aan die waarin het eerstvolgend nummer zal verschijnen, bereikt.

Teneinde onjuiste verzending en onnodige correspondentie te voorkomen, dient door alle commandanten enz. aan een tijdige inzending van wijzigingen in aantal en adres te worden medegewerkt.

Voor de terugzending van teveel ontvangen of anderszins niet (meer) benodigde exemplaren van „De Militaire Spectator” wordt verwezen naar het gestelde in L.O. 1947, nr. 363.

DE TACTIEK IN DE MODERNE OORLOG

door E. J. C. VAN HOOTEGEM, *Majoor van de Generale Staf,
Leraar aan de H.K.S.*

V. HET BESLUIT

A. Het tot stand komen van het besluit.

1. *Inleiding.*

Het besluit geeft in grote lijnen de wijze aan, waarop een commandant de hem verstrekte opdracht wenst uit te voeren en wordt besproken in punt 15 van de Gevechtshandleiding. Dit geeft evenwel weinig meer dan een mogelijke inhoud, hetgeen ook juist is indien men de materie alleen uit tactisch oogpunt beschouwt. Tactiek en stafdienst grijpen hier echter zo ineen dat het nodig is tevens de wijze aan te geven waarop een besluit tot stand komt. Immers, al zal een stafofficier niet in alle gevallen hieraan medewerken, toch is het van groot belang dat hij, die uiteindelijk op het besluit zal moeten voortbouwen, op de hoogte is van de manier waarop dit werd geboren.

Gemakkelijk kan anders de mening postvatten als zou het een product zijn van luttel nadenken, gepaard aan een zekere mate van intuïtie. Het is wel duidelijk dat bij de ingewikkelde oorlogvoering van heden, welke in zo hoge mate afhankelijk is van de toepassing van technische middelen, geen sprake meer kan zijn van een à bout portant nemen van een besluit op een ander dan het laagste niveau. Het moderne oorlogapparaat heeft rekening te houden met zoveel onzekere en gecompliceerde factoren, dat ondoordacht of zelfs impulsief handelen zonder meer zal leiden tot een volkomen catastrofe.

Het besluit, de basis van de verdere operatie, kan niet worden gegrondvest op een zeer oppervlakkige gedachtengang. Het moet op een hecht fundament, steen voor steen en met een deugdelijke specie, worden opgetrokken. Als fundament is te beschouwen de grondige kennis van de beginselen der tactiek en het vermogen om deze op de juiste wijze toe te passen. De stenen zijn de vaststaande omstandigheden en feiten. De specie is de logische gedachtengang, waarmede deze omstandigheden en feiten moeten worden bekeken om tot de juiste conclusie te komen en waarmede aan het gehele gebouw die graad van hechtheid wordt gegeven, welke onontbeerlijk is voor de goede uitslag van de operatie.

Een besluit komt dan ook tot stand door een grondige studie van de algemene toestand in combinatie met een beoordeling van de tactische omstandigheden door de commandant, al dan niet in samenwerking met diens staf.

In het verdere verloop van deze verhandeling zal de wijze waarop tot een besluit wordt gekomen korthedshalve worden aangeduid met de ook reeds vóór 1940 bekende benaming 'analyse'. (In het buitenland spreekt men doorgaans van een 'Appreciation of the situation' = Beoordeling van de toestand).

2. De Analyse.

a. Algemeen.

Het opmaken van een analyse betekent in wezen niets anders dan het vaststellen van een juiste formule voor de opdracht, gevolgd door een in logische volgorde bezien van de verschillende factoren welke op het uiteindelijke besluit van invloed kunnen zijn en het trekken van de juiste conclusie uit deze factoren.

In feite is dit gedachtenproces een dagelijkse bezigheid, waarbij dan evenwel zelden van de persoon in kwestie wordt geëist, dat hij zijn redenering aan een ander uitlegt. Een eenvoudig voorbeeld kan worden gevonden in het vaststellen van de manier waarop men een buitenlands verlof zou willen doorbrengen. De kans van slagen zal ook hier afhangen van het goed tegen elkaar afwegen van een aantal ter zake dienende omstandigheden en feiten, o.m., geldelijke omstandigheden, beschikbare tijd, afstanden, transport, accommodatiemogelijkheden, enz.

In de tactiek zal echter vaak van de steller worden gevraagd om zijn analyse hetzij schriftelijk dan wel mondeling aan zijn chef voor te leggen. De vorm waarin zij moet worden aangeboden varieert met de status van de chef en tevens met de strekking van het onderwerp. Een analyse op strategisch gebied kan niet in dezelfde vorm worden gegoten als die, welke een stafofficier te velde aan zijn commandant moet aanbieden. Een analyse op een hoog tactisch niveau zal wellicht schriftelijk moeten worden gepresenteerd, die op een laag tactisch niveau zal doorgaans mondeling worden kenbaar gemaakt. Steeds is het echter slechts de vorm welke aan verschillen onderhevig mag zijn, niet de analyse zelf. Welke ook de strekking van het onderwerp is, de methode waarop zij tot stand komt, de wijze dus waarop het gedachtenproces wordt opgezet, moet identiek zijn. Het opmaken is een mentaal proces; het neerschrijven slechts een kwestie van het op papier zetten van een vlekkeloze weergave van de gevolgde gedachtengang.

b. De wijze waarop een analyse tot stand komt.

De voornaamste fasen, welke bij het tot stand komen van een analyse moeten worden doorlopen, zijn de volgende:

- (1) Het omschrijven van de opdracht, waaraan moet worden voldaan.
- (2) Het in beschouwing nemen van de toebedeelde taak en van de eventuele beperkingen, welke door de hogere commandant zijn opgelegd met betrekking tot de wijze waarop die opdracht moet worden uitgevoerd.
- (3) Het verzamelen van alle inlichtingen en gegevens, welke op de uitvoering van de opdracht invloed kunnen uitoefenen en het trekken van conclusies hieruit.
- (4) Het vaststellen van de mogelijke wijzen, waarop aan de opdracht kan worden voldaan.
- (5) Het besluiten tot een bepaalde actie.

Een fout welke zeer veel wordt gemaakt is het *à priori* vaststellen van het plan van uitvoering, dus van het besluit, en het daarmee in overeenstemming brengen van de argumenten. Deze handelwijze is absoluut onjuist want men bereikt hiermede een averechtse uitwerking en de analyse had even goed achterwege kunnen blijven.

Behandel het vraagstuk in de logische volgorde en ontwikkel een plan uit de argumenten, welke achtereenvolgens naar voren worden gebracht.

Om tenslotte tot het juiste besluit te komen moet elke ter zake dienende omstandigheid in overweging worden genomen en moeten alle mogelijkheden onder ogen worden gezien. Schijnbaar kleine factoren kunnen een grote invloed uitoefenen. Indien een commandant steeds weer voor de noodzaak komt te staan om een eenmaal genomen besluit te herzien zal dit op de duur een zeer slechte invloed hebben op het vertrouwen, dat staf en troep in hem moeten stellen.

c. Omschrijving van de opdracht.

Dit is de eerste stap om tot een goede analyse te komen en zij is eigenlijk een kleine analyse op zich zelf. Men dient na te gaan wat er eigenlijk moet worden gedaan en wat dit inhoudt; in hoeverre de tijd-factor een rol speelt; hoeveel reeds op het moment zelf kan worden gedaan en tenslotte welke beperkingen er zijn ten aanzien van de troepen en materieel. Dit alles wederom voor zover het invloed kan uitoefenen op de wijze waarop de operatie ten uitvoer moet worden gelegd.

Deze punten moeten onverminderd in de geest worden gehouden totdat men is gekomen tot een eenvoudige en scherp gestelde omschrijving van de opdracht. Deze opdracht zelf zal als een rode draad door de gehele analyse lopen.

Bij een eenvoudige tactische handeling kan ook de omschrijving van de opdracht eenvoudig zijn: „A Cie moet bosperceel F veroveren”. Veelal echter zal de taak door hogerhand worden neergelegd in algemene termen dan wel in een instructie van ruime strekking. Dan is het eerste doel het begrenzen van deze instructie tot een beknopte en duidelijk omschreven opdracht.

Het belang hiervan ligt voor de hand. Een foutieve omschrijving immers zal leiden tot het in beschouwing nemen van niet ter zake dienende argumenten en daardoor wellicht tot een onjuist besluit.

De formulering van de opdracht is alles beheersend. Zij is de basis van de gehele operatie. Zelfs indien de beschikbare tijd gering is — en dit zal in een moderne oorlog, vooral op een betrekkelijk laag niveau, vaak het geval zijn — is het toch de moeite waard om een groot deel van de tijd aan deze formulering te wijden.

Een waarschuwing is hier op haar plaats. Het eenvoudig houden van de opdracht, hoe belangrijk dit ook is, mag nooit leiden tot het weglaten van belangrijke gedeelten. Indien 2 Inf Div opdracht krijgt om hoogte P te veroveren en te behouden en de hogere commandant hierbij bepaalt dat dit moet geschieden met een regiment infanterie bij het aanbreken van de dag op 17 Sept., moeten deze laatste beperkingen worden opgenomen. De omschrijving zou dan kunnen luiden: „2 Inf Div zal, op 17 Sep 0600, de aanval tegen de hoogte P inzetten met een regiment infanterie en deze hoogte na verovering bezet houden”.

In beginsel is het verkeerd om in een opdracht meer dan één doelstelling op te nemen. Het aangeven van een dubbele taak, als: „Verover D en voorkom een vijandelijke aanval uit A op mijn verbindingslijnen” is beslist verkeerd en zal tot verwarring leiden. In dit geval is het beveiligen van de verbindingslijnen geen deel van de opdracht zelf, doch slechts een mogelijkheid voortspruitende uit de verovering van D. Het in een later stadium van de strijd beveiligen van de verbindingslijnen

kan ten hoogste worden gezien bij het tegen elkaar afwegen van de mogelijke manieren om D te veroveren.

Ook kan bij een inleidende beschouwing van de instructie van hogerhand blijken, dat aan een bepaalde voorwaarde zal moeten worden voldaan, voordat detailoverwegingen betreffende het gestelde einddoel vruchten kunnen afwerpen. Indien bijvoorbeeld een instructie zou luiden: „Marcheer op naar B”, doch een inleidende beschouwing zou leren dat een groot gedeelte van deze opmarsch slechts kan worden gezien nadat een bruggenhoofd is gevormd binnen een tussengelegen stelling, zal het aanbeveling verdienen de directe analyse te beperken tot de verovering van dat bruggenhoofd. Aangezien de tussenoperatie echter wordt gecommandeerd door de definitieve taak, het opmarcheren naar B, moet deze laatste in de opdracht worden gememoreerd. Immers zij is en blijft het hoofddoel en de verovering van het bruggenhoofd is slechts een middel om tot dat doel te kunnen komen. De opdracht zou in dit geval kunnen luiden: „Het veroveren van een bruggenhoofd met de bedoeling op te rukken naar B”.

d. Het overwegen van de factoren.

De volgende stap bestaat uit het verzamelen van alle gegevens en inlichtingen, welke direct ter zake dienend zijn. Men make een kaartstudie en stelle zich alle vragen, welke betrekking hebben op de situatie van het ogenblik en op die van het moment waarop de opdracht zal moeten worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld: Wat is de sterkte van de vijand? Waar bevindt deze zich? Hoe ziet het terrein er uit? Welk terrein is van tactische waarde? Is het geschikt voor het optreden met vechtwagens? Welke hindernissen zijn aanwezig? Is er een gedekte nadering te vinden?, enz.

Op deze wijze worden een groot aantal punten gevonden welke moeten worden overwogen. Deze punten noemt men de factoren.

Nadat is beslist welke factoren voor de operatie van direct belang zijn moeten deze in een logische volgorde worden gerangschikt. Voordat dit is geschied is elke beschouwing onvruchtbaar en zal het gedachtenproces onsamenhangend en onovertuigend worden.

Dit laatste bestaat uit het overwegen van elke factor en het trekken van desbetreffende conclusies. Indien uit een bepaalde factor geen conclusie kan worden getrokken is dit een zeker bewijs dat zij niet belangrijk is en kan zij verder buiten beschouwing worden gelaten. Een gevolgtrekking moet voorts geen slag in de ruimte, geen gemeenplaats zijn. Een beschouwing omtrent de vijand bijvoorbeeld moet niet alleen leiden tot de conclusie dat deze zwakker of sterker is. Zij moet de steller de weg wijzen tot een correcte groepering van zijn eigen troepen of hem aantonen hoe tot een meer gunstige troepenverhouding te komen. Indien de vijand overmachtig is en niet op eigen versterkingen kan worden gerekend zal bijvoorbeeld de factor „verrassing” een grotere rol gaan spelen dan bij een evenwicht aan strijdkrachten het geval is.

De factoren, welke bij het opmaken van een analyse veelal in beschouwing kunnen worden genomen zijn de volgende:

- De sterkteverhouding tussen vijand en eigen troepen (opstelling; sterkte met inbegrip van eventuele aanvullingen; beweeglijkheid; bewapening; moreel).
- Terrein.

- Tijd en ruimte.
- Mogelijkheid tot verrassing.
- Meteorologische gegevens.
- Beveiliging.
- Verbindingen.
- Administratieve toestand.
- Verhoudingen in de lucht.

Sommige van deze factoren, zoals vijand en terrein, zullen bij alle tactische vraagstukken terugkomen; met anderen zal dit niet het geval zijn.

Nadat alle factoren in beschouwing zijn genomen moeten de conclusies onderling op hun belangrijkheid worden bekeken. Een juist uitbalanceren van tegenstrijdige gevolgtrekkingen is vaak het moeilijkste gedeelte van een analyse. Indien te veel nadruk wordt gelegd op minder belangrijke factoren kan een verkeerd besluit het gevolg zijn.

e. Mogelijke wijzen van optreden.

Nu volgt het vaststellen van de mogelijke wijze van optreden om aan de opdracht te voldoen. Bezie hierbij de voor- en nadelen van elk geval op zich zelf en weegt deze tegen elkander af. Stelt u zelf hierbij vragen als: „Is dit eenvoudig? Leidt het direct tot het doel? Is het economisch? Kan de vijand dit plan doorkruisen?”

Aangezien de reactie van de vijand steeds een voorname rol speelt moeten de mogelijkheden welke hem ter beschikking staan om de actie te beïnvloeden tevens in overweging worden genomen. Bezie in het algemeen eerst de mogelijkheden van de partij, die het initiatief heeft. Indien ge tot de verdediging overgaat moeten dus de mogelijkheden voor een vijandelijke aanval worden overwogen, voordat de eigen mogelijkheden worden gezien. Bij een aanval is het juist andersom.

Nadat de mérites van elke mogelijkheid, in verband met opdracht en voornaamste factoren, zijn bekeken moet een beslissing worden genomen. In het algemeen kan men wel aannemen dat een goede oplossing is gekozen indien men er op vertrouwt dat zij vruchten zal afwerpen, hoe ook de reactie van de vijand zou mogen zijn.

De analyse, zoals deze hierboven is beschreven is een lang proces. Vooral voor studiedoeleinden zal de methode aanbeveling verdienen. **Men moet echter niet vergeten, dat veel kan worden ondervangen door ervaring en praktische kennis.** In werkelijkheid wordt dit proces tenslotte een kwestie van het onderbewustzijn.

f. De vorm van een analyse.

Reeds eerder is opgemerkt dat deze ten zeerste afhankelijk is van het niveau waarop wordt gewerkt. Het ligt evenwel niet in de bedoeling elk niveau in beschouwing te nemen en de nu volgende regelen gelden in beginsel voor de analyse van een legerkorps tot en met een regiment infanterie.

Een andere moeilijkheid is gelegen in het feit dat de analyse bij verschillende legers een nogal afwijkende vorm heeft. In het ene geval is zij puur zakelijk, in het andere uiterst beredenerend. Algemeen kan worden aangenomen dat het geen aanbeveling verdient om ten aanzien van details bij het opmaken starre richtlijnen te volgen. Immers, elk geval staat op zich zelf en is in wezen verschillend. Hoe echter ook vorm

en strekking mogen zijn, een op schrift gestelde analyse moet de volgende hoofdpunten bevatten:

(1) **Een korte omschrijving van de opgelegde taak.**

Deze wordt gegeven onder het hoofd „Opdracht”. Zoals gezegd moet de formulering zijn gesteld in een duidelijke, volledige en besliste vorm, zonder verdere qualificaties.

(2) **Vaststellen en bespreken van de factoren.**

Dit wordt ondergebracht onder het hoofd „Factoren”. Niet elke factor behoeft afzonderlijk te worden gezien. Het zal vaak voorkomen dat het, indien deze direct op elkaar inwerken, beter is twee factoren tegelijkertijd in beschouwing te nemen. Aan de andere kant kan het nodig zijn een bepaalde factor te splitsen. Het is bijvoorbeeld aan te bevelen „terrein” onder te verdelen in: Algemeen; waarneming; naderingsmogelijkheden; hindernissen e.d.

(3) **Vaststellen en bespreken van mogelijke wijzen van optreden.**

Dit komt onder het hoofd „Mogelijke wijze van optreden”. Indien een analyse op schrift wordt gesteld moet de wijze van optreden, welke tenslotte wordt geaccepteerd, het laatst worden besproken. Het besluit, of indien de staf de analyse maakt de aanbeveling voor het besluit, zal dan als een logische apotheose volgen.

g. **Aantekeningen voor het opmaken van een analyse.**

Het is niet mogelijk hier een praktijkvoorbeeld van een opgemaakte analyse te geven. Hiervoor zijn een oorlogstoestand, verschillende mededelingen van de inlichtingendienst en hogere bevelen vereist en de plaatsruimte laat dit niet toe.

Toch heeft de ervaring geleerd, dat het goed is enig houvast te geven in de vorm van een voorbeeld. Herhalingen van gedeelten uit voorgaande tekst moeten daarbij op de koop toe worden genomen. Ik moge dus volstaan met een algemene aanduiding van de gedachtengang, zoals deze bij een analyse kan plaats vinden.

(1) **Beschouwing van de taak.**

(a) Wat is mij opgelegd?

(b) Zijn er aanwijzingen in verband met de tijdfactoren? Hoe lang lang moet ik het doen? Wanneer moet de opdracht zijn uitgevoerd?

(c) Wat houdt dit in?

(d) Hoe ver kan ik nu al gaan?

(e) Zijn er beperkingen opgelegd ten aanzien van de uitvoering?

De antwoorden op deze vragen en de conclusies, welke ik er uit trek geven mij mijn OPDRACHT.

(2) **Welke omstandigheden hebben invloed op de wijze waarop ik mijn doel moet bereiken?**

Bijvoorbeeld:

(a) **Vijand.**

Hoe sterk is hij?

Waar is hij nu?

Hoe is zijn beweeglijkheid?

Wat doet hij?

DUS? Hoe zal dit mijn opdracht beïnvloeden?

(b) **Terrein.**

- Hoe ziet het er uit?
- Welk terrein heeft tactische waarde?
- Is het geschikt voor optreden met tanks of met voertuigen op wielen?
- Zijn er hindernissen te overwinnen?
- Welke zijn de voornaamste naderingsmogelijkheden?
- Welk terreingedeelte beheerst deze?
- Hoe is de bedektheid?

DUS? Hoe kan het terrein mij helpen en hoe beïnvloedt het mijn actie?

(c) **Eigen troepen.**

- Hoe is de samenstelling van mijn troepenmacht?
- Hoe is de vermoeidheid?
- Hoe is het moreel?

DUS?.....

Deze factor kan ook gecombineerd met de factor „vijand” worden gezien.

(d) **Tijd en ruimte.**

- Kan ik op tijd aankomen?
- Kan de vijand mij voor zijn?
- Hoe beïnvloeden de verschillende afstanden mijn actie?

DUS?.....

(e) **Overige factoren.**

- Mogelijkheid tot verrassing.
- Weersomstandigheden. Stand van de maan, enz.
- Luchtsituatie.
- Administratieve toestand.
- Verbindingen.
- Enz.

Indien zij van invloed zijn, wat dan? (Indien zij dit niet zijn heeft het geen nut ze in beschouwing te nemen).

(f) **Opsomming van conclusies.**

Welke zijn de werkelijke belangrijke factoren?

Mijn voornaamste overwegingen zijn daarom.....

Het overdenken van deze FACTOREN verschaft mij ideeën. Het antwoord op de vraag „DUS?” helpt mij om de conclusies te trekken, welke leiden naar de mogelijke wijzen van optreden.

(3) **Welke zijn de mogelijkheden om mijn doel te bereiken?**

(a) Kan ik.....?

- Is dit een goede manier?
- Is zij eenvoudig, snel, economisch?
- Hoe kan de vijand reageren?
- Hoe kan ik een eventuele interventie van zijn zijde te niet doen?

(b) Kan ik.....?

MOGELIJKE WIJZEN VAN OPTREDEN. De beantwoording van de vragen welke bij elk geval worden gesteld geven mij de voordelen en de nadelen.

(4) **De beste oplossing lijkt mij.....**

- Het is de eenvoudigste wijze om....., ik zal dan in een goede positie zijn om..... indien de vijand.....
- Deze oplossing wordt aanvaard.

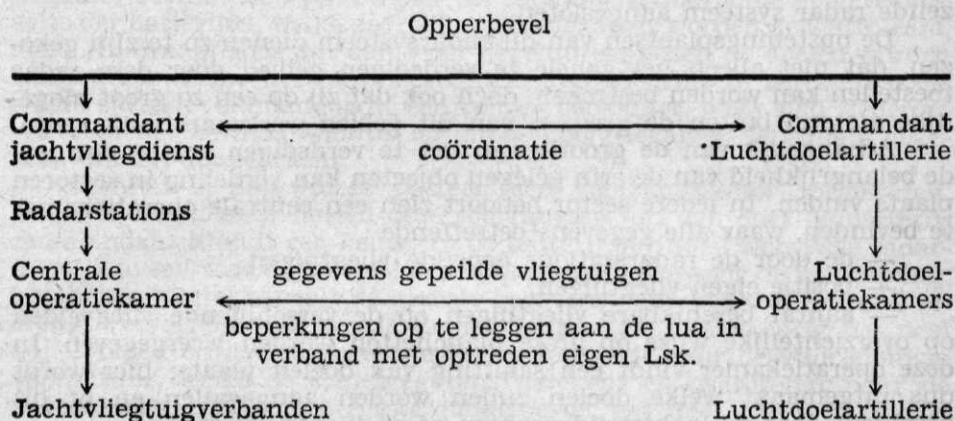
(5) **Besluit.**

.....

LUCHTDOELARTILLERIE ALS DEEL VAN DE LUCHTVERDEDIGING II

door W. A. FEITSMA, *Majoor der Artillerie.*

Alvorens nader in te gaan op de wijze waarop de luchtdoelartillerie haar gegevens voor de gevechtsactie verkrijgt zij hier in het kort weer-geven hoe de leiding der luchtverdediging is georganiseerd.

Hieruit moge blijken, dat het principe, dat luchtstrijdkrachten en luchtdoelartillerie los van elkaar staan en afzonderlijk worden gecommandeerd doch elkaar aanvullen, ook in de commandoverhouding is doorgevoerd.

Met opzet wordt hier het woord „aanvullen” in plaats van „een geheel zullen vormen” gebruikt. De actieve luchtverdediging immers bestaat uit twee elementen, t.w. de luchtstrijdkrachten en de luchtdoelartillerie, welke elkaar nooit volledig kunnen vervangen en mitsdien beide noodzakelijk zijn voor een goede luchtverdediging. Tussen beide is echter een kenmerkend verschil in gevechtvaardigheid, operatieruimte en bewegelijkheid. Heeft n.l. het vliegtuig uitsluitend gevechtskracht wanneer het zich in de lucht bevindt, de luchtdoelartillerie daarentegen vormt het altijd gevechtssklare element der luchtverdediging. Ten aanzien van het gevechtsbereik (operatieruimte) is het vliegtuig weer de meerdere van de luchtdoelartillerie doordat het op grote afstand van zijn basis het gevecht kan voeren, terwijl de artillerie door het beperkte ballistische vermogen slechts rond haar opstelling vuur kan brengen, doch dan ook dank zij het krachtige projectiel en de vuursnelheid een zeer effectief vuur, terwijl ten slotte de vliegtuigen snel op plaatsen, waar de toestand dit nodig maakt en gelegen op grote afstand van de basis, kunnen worden gedirigeerd. M.a.w. de luchtdoelartillerie is meer statisch dan de luchtmacht.

Wil het vuur der luchtdoelartillerie het hoogst mogelijke rendement kunnen bereiken dan is het noodzakelijk dat de doelen vroegtijdig wor-

den opgespoord, hun snelheid, koers en afstand snel en nauwkeurig worden bepaald en in de vuurleidingsinstrumenten, worden omgezet in de schietgegevens voor de vuurmonden. Ook voor de luchstrijdkrachten is het van primair belang zeer vroegtijdig bekend te zijn met de nadering van vijandelijke vliegtuigen.

Het is de bedoeling van deze bijdrage om, uiteraard slechts op beknopte wijze, de lezer een inzicht te geven in de wijze waarop de benodigde gegevens worden verkregen en deze uiteindelijk de vuureenheden bereiken.

Zowel voor de luchstrijdkrachten als voor de luchtdoelartillerie is het R a d a r t o e s t e l hiertoe het onontbeerlijke instrument. In eerste instantie zijn dan ook de hogere commando-organen van beide op hetzelfde radar systeem aangesloten.

De opstellingsplaatsen van dit radarsysteem dienen zo te zijn gekozen, dat niet alleen het gehele te verdedigen gebied door deze radar toestellen kan worden bestreken, doch ook dat zij op een zo groot mogelijke afstand buiten de grenzen van dit gebied werkzaam zullen zijn.

Afhankelijk van de grootte van het te verdedigen gebied dan wel de belangrijkheid van de erin gelegen objecten kan verdeling in sectoren plaats vinden. In iedere sector behoort zich een centrale operatiekamer te bevinden, waar alle gegevens betreffende

— de door de radarstations gepeilde vliegtuigen,

— positie eigen vliegtuigen,

— aantal beschikbare vliegtuigen op de verschillende vliegvelden op overzichtelijke wijze op grote planchetten worden weergegeven. In deze operatiekamer vindt een schifting van doelen plaats; hier wordt dus uitgemaakt welke doelen zullen worden aangevallen en of dit geschiedt door de luchstrijdkrachten of de luchtdoelartillerie.

Bovendien wordt hier beslist of de luchtdoelartillerie

a. „vrije jacht” heeft, d.w.z. op alle vliegtuigen mag vuren,

b. alleen mag vuren, indien zij er absoluut zeker van is dat het vliegtuig vijandelijk is,

c. niet mag vuren.

Op dit niveau ligt dus de vuurtechnische samenspraak tussen de luchstrijdkrachten en de luchtdoelartillerie. Daartoe bevindt zich in deze centrale operatiekamer (luchtmacht) een officier der luchtdoelartillerie met enig toegevoegd personeel.

De officier draagt zorg dat de eenheden der luchtdoelartillerie tijdig gealarmeerd worden en dat bij deze eenheden bekend is in welke der drie stadia hierboven bedoeld, de lua kan optreden. Indien dit het stadium ad c. is, is hij er voor verantwoordelijk dat, zodra zulks mogelijk is, dit wordt gewijzigd in a. of b. Hiertoe pleegt hij voortdurend overleg met de zich eveneens in de operatiekamer bevindende gevechtsleider der luchstrijdkrachten. Aangezien uitsluitend deze laatste het gevecht in de lucht leidt, en derhalve volkomen op de hoogte is van de toestand in de lucht, moet de officier der lua zich neerleggen bij de beslissing van deze commandant, doch daar hij zelf ook het geheel kan overzien, dient hij diligent te blijven op mogelijke veranderingen in de restricties, die ten aanzien van het al of niet schieten der luchtdoelartillerie zijn bevolen.

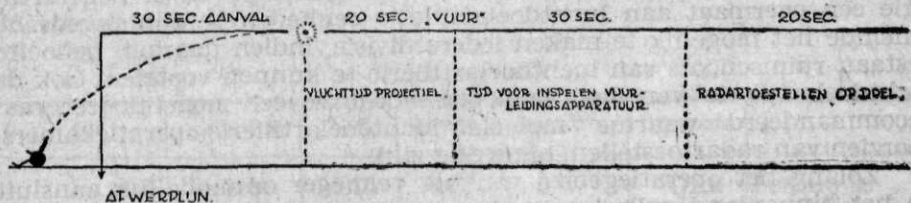
Nauw persoonlijk contact is derhalve een eerste vereiste om deze restricties te allen tijde tot een minimum beperkt te doen zijn.

Teneinde de uit alle gepeilde vliegtuigen „gefilterde” doelen door te kunnen geven naar de eenheden der luchtdoelartillerie bevindt zich in de operatiekamer nog enig personeel der luchtdoelartillerie dat de positie dezer doelen in een bepaalde code afleest. Deze code wordt door middel van telefoon of radioinstallaties naar de eenheden doorgegeven.

Afhankelijk van de grootte van het door de operatiekamer gecontroleerde gebied en de dichtheid van de bezetting der luchtdoelartillerie worden, alvorens de gegevens naar de batterijen gaan, eerst een aantal speciale luchtdoelartillerie operatiekamers ingeschakeld, welke ieder een gedeelte van het gehele gebied onder contrôle hebben. In deze lua operatiekamer bevindt zich een officier der luchtdoelartillerie die de gevechtsactie der batterijen, welke door zijn operatiekamer worden gecontroleerd, leidt. Hij draagt zorg dat aan ieder der vuureenheden de doelen worden aangewezen welke het moet bestrijden. Teneinde dit te bereiken heeft iedere batterij commandopost een commandokamer, waar zich wederom een planchet bevindt, waarop de uit de operatiekamer verstrekte gegevens worden aangebracht.

Tevoren is aan iedere batterij een voorrangssector toegewezen. Naderen een of meer doelen deze voorrangssector, dan doet de batterijcommandant hieruit een keuze. In de batterij bevinden zich twee radar-toestellen, een voor de vroegtijdige opsporing en een voor de vuurleiding. Het eerste toestel bepaalt de globale gegevens naar het gekozen doel en brengt vervolgens het tweede toestel daarop, dat nauwkeurig het doel blijft volgen en de verkregen gegevens doorgeeft naar de vuurleidingsapparaatuur, welke de schietgegevens berekent en overbrengt naar de vuurmonden. Zodra het eerste radartoestel het doel aan het tweede heeft overgegeven gaat het door met het opsporen van nieuwe doelen.

Uit onderstaande schets blijkt de afstand waarop het samenstel radartoestellen — vuurleiding het doel moet opvangen teneinde de batterij werkdadig vuur te kunnen doen uitbrengen.

Totale tijd derhalve 100 sec, hetgeen bij een vliegtuigsnelheid van 600 mijl per uur $16\frac{2}{3}$ mijl afstand betekent buiten de afwerplijn.

Niet altijd zijn de luchtdoelartillerie-operatiekamers aangesloten op de centrale sector-operatiekamer. Indien zich n.l. radarstations binnen 100 mijl afstand van de luchtdoeloperatiekamer bevinden, ontvangt deze de gegevens rechtstreeks van deze radarstations. Uit den aard der zaak blijft de beslissing over het gevechtsstadium der luchtdoelartillerie in de hand van de centrale operatiekamer.

In de hierbij gevoegde schetsen wordt schematisch aangegeven hoe de gang van zaken van het systeem is.

Het voorgaande heeft betrekking op de vuurtechnische commandovoering der luchtdoelartillerie. De tactische commando-

voering ligt geheel in handen van de commandant Luchtdoelartillerie, die hiertoe aanwijzingen van het opperbevel krijgt en voor wat betreft de luchtdoelartillerie als tactische adviseur van dit opperbevel optreedt. De beslissing waar en tot welke hoeveelheden luchtdoelartillerie zal worden opgesteld alsmede de — in verband met de ontwikkeling der oorlog — de nodige wijzigingen in de dislocatie liggen derhalve in zijn handen.

Voor de verdediging tegen aanvallen op lage hoogte, waarvoor de lichte luchtdoelartillerie wordt gebruikt, worden deze onderdelen eveneens op de hoogte gebracht van naderende vliegtuigen. Ten behoeve van nachtelijk gebruik dezer luchtdoelartillerie worden zoeklichten eenheden aan haar toegevoegd, welke met radarapparaten zijn uitgerust. Op deze wijze is het mogelijk de lichte luchtdoelartillerie ook des nachts op — door zoeklichten verlichte — doelen te doen vuren.

Ten slotte moge hier nog met een enkel woord de aandacht worden gevestigd op de artilleristische luchtverdediging van het veldleger.

De toebedeling van luchtdoelartillerie aan de Divisies is naar verhouding tot die van het binnenland gering te noemen. De oorzaak hiervan moet worden gezocht in het streven de samenstelling van deze grote eenheden te „stroomlijnen” zodat slechts het alleruiterste minimum is ingedeeld. Dit betekent, dat deze artillerie, welke slechts voldoende is om de allerbelangrijkste objecten in het gebied der divisie te verdedigen, slechts in alleruiterste noodzaak en dan nog slechts ten dele voor gronddoelen mag worden bestemd. Immers indien dit geschiedt, brengt dit onherroepelijk mede dat de luchtverdediging wordt verzwakt. Er rekening mede houdende dat zelfs de zwakste tegenstander nog altijd wel in staat is tijdelijk en plaatselijk een luchtoverwicht te bereiken, is dit derhalve een zeer gevaarlijke procedure.

Een tweede consequentie is dat deze luchtdoelartillerie steeds zoveel mogelijk in stelling moet staan ter verdediging van objecten. Immers een **niet in stelling staande luchtdoelvuurmond is waardeloos!**

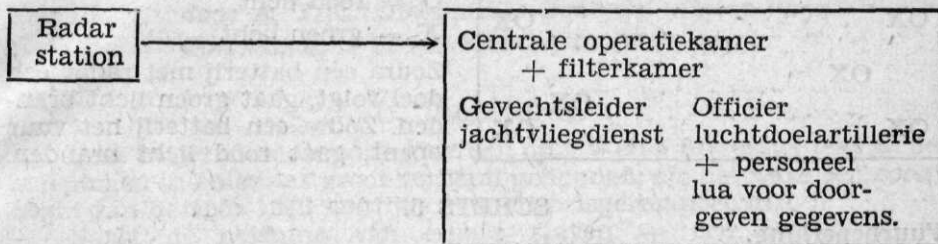
Naar d.z. mening dient dan ook in de Legerkorps- en/of Legerartillerie een overmaat aan luchtdoelartillerie eenheden te zijn ingedeeld, teneinde het mogelijk te maken iedere divisie, indien daaraan behoefte bestaat, ruimschoots van luchtdoelartillerie te kunnen voorzien. Ook de luchtdoelartillerie van het veldleger wordt zoveel mogelijk centraal gecommandeerd waartoe mobiele luchtdoelartillerie-operatiekamers, voorzien van radartoestellen, aanwezig zijn.

Zolang het operatiegebied van het veldleger onmiddellijk aansluit op het binnenland zullen naar d.z. mening de luchtdoelartillerie eenheden behorende tot Legerkorps en/of Legerartillerie, tactisch gecommandeerd moeten worden door de Commandant Luchtdoelartillerie, teneinde te verkrijgen dat beide systemen van verdediging één sluitend geheel vormen.

Aan de Commandant der grote eenheid zullen, zodra zulks voor zijn operatieplan nodig is, de nodig geachte middelen ter beschikking moeten worden gesteld.

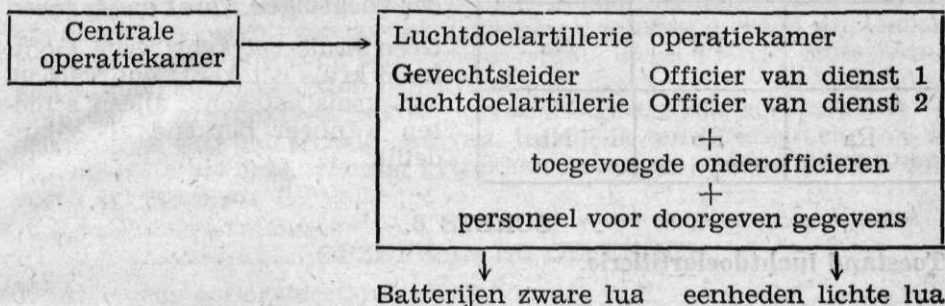
SCHETS 1.

Radarstation — Centrale operatiekamer.

SCHETS 2

CENTRALE operatiekamer — Luchtdoelart. operatiekamer — batterijen

SCHETS 3.

Wandborden in Luchtdoeloperatiekamer

Inlichtingenbord

DATUM

	Vliegtuig	Tijd	Koers	Squadron	Roepsein	
Luchtstrijdkrachten	Meteor	09.15	N.O.	5	OPE	Zon op te
						Zon onder te
						Donker van tot
						Maanstand van tot
						Weer
						Bewolking
						Rookgordijn

SCHETS 4.

Actie batterijen

OX		OX
	OX	
OX		OX

O = rood licht
X = groen licht

Zodra een batterij met radar een doel volgt, gaat groen licht branden. Zodra een batterij het vuur opent, gaat rood licht branden.

SCHETS 5.

Vuurbeperving.

Pa	Pb	
	Pd	Na
Ra	Rb	Nb

De letters komen overeen met de vakken op het situatieplanchet waarop de plaats en beweging der vliegtuigen wordt aangegeven

Geen kruis betekent: vrije jacht.
Rood kruis betekent: vuurverbod.
Wit kruis betekent: alleen schieten wanneer herkend als vijandelijk.

SCHETS 6.

Toestand luchtdoelartillerie.

AAOR = DENNENOORD.

Datum: 4/9

Stelling	Vuurmonden	Type radar		Type vuurleidingstoe- stel	Opmerkingen
		Opsporings	Vuurleidings		
Zandheuvel	9 cm	No. 2	No. 5	No. 3	1 vuurmond buiten gevecht.
Heideveld	12 cm	No. 4	No. 5	No. 1A	Radar no. 5 in reparatie, vervangen door een no. 5a, duur 24 uur, einde 5/9 te 12.00.

OPERATIE „PHOENIX“

door A. T. C. OPSOMER, *Generaal-majoor der Artillerie,*
Commandant Strijdkrachten te velde.

I. INLEIDING.

Voor het eerst na de oorlog werden op 2, 3 en 4 Augustus 1949 weder oefeningen in enigszins groot verband gehouden, als het ware een eerste begin van de vóór 1940 jaarlijks gehouden legermanoeuvres.

Naast de oefening van enkele staven — een Divisiestaf en twee Brigadestaven — beoogde deze oefening de samenwerking van verschillende wapens te bevorderen en vooral ook het ontwikkelen van het aanpassingsvermogen van de deelnemende onderdelen door het verblijf van de troepen te velde, waarbij zoveel mogelijk werd geleefd en gehandeld als in oorlogsomstandigheden. Voorts komen bij dergelijke oefeningen zwakke punten, organisatiefouten en tekortkomingen in de opleiding scherp naar voren, zodat hieruit grote lering kan worden getrokken. Ten behoeve van de lezers van de Militaire Spectator zal ik achtereenvolgens een overzicht geven van de opzet van de oefening en van het verloop daarvan, terwijl ik tenslotte enkele van de voornaamste uit deze oefening getrokken lessen en waarnemingen naar voren zal brengen.

II. OPZET VAN DE OEFENING.

1. Algemene oorlogstoestand.

a. Kaarten.

1 : 200.000 Ned. uitgave. Blad 7, 10, 11 en 14.

1 : 50.000 Eng. uitgave. Blad Kampen 21 West; Blad Harderwijk 26 Oost; Blad Nunspeet 27 West; Blad Barneveld 32 Oost; Blad Apeldoorn 33 West; Blad Zwolle 4.

b. Grondtroepen.

Rode troepen in opmars in Zuidelijke richting, Oost van de IJssel, zijn in hevige gevechten gewikkeld met Blauwe troepen. Rood won gedurende de laatste dagen moeizaam terrein en is op 28 Juli tot staan gebracht in de algemene lijn ..OLST — RAALTE — ALMELO..

(1) Rood.

(a) Op 30 Juli heeft Rood een bruggehoofd gevormd op de Westelijke IJsseloever in de buurt van Hattem en is op 31 Juli uit het bruggehoofd opgerukt in ZW richting. De tegenstand van Blauw nam in de loop van 1 Augustus zodanig toe, dat Rood tot staan gebracht werd in de algemene lijn ..ELBURG — EPE....

Rood bezet o.a. ELBURG, HARDE (vt 7425), LEGERPLAATS BIJ OLDEBROEK, EPE.

(b) De sterkte van de uit het bruggehoofd oprukkende troepen wordt geschat op een versterkte brigade.

(c) Rood concentreert troepen op de Oostelijke IJsseloever in de buurt

van Zwolle. De concentratie zal vermoedelijk voltooid zijn tegen het einde van de eerste week van Augustus.

(d) Er is een concentratie van luchtdoelgeschut waargenomen, nabij de geslagen bruggen over de IJssel, in de buurt van Hattem.

(e) Tussen IJssel en Apeldoornskanaal zijn geen rode troepen gesignaleerd. De bruggen over het Apeldoornskanaal Noord van de Schobbertsbrug (vt 8214) zijn vernield.

(2) Blauw.

(a) Blauw is er in geslaagd zijn aanvankelijk aan de IJssel opgestelde veiligheidsbezettingen, nadat de bestaande vaste bruggen grondig zijn vernield, te concentreren ZW van Hattem. Versterkt met enkele, snel uit het Zuiden aangetrokken onderdelen, heeft Blauw met succes de vijandelijke opmars vertraagd en uiteindelijk tot staan gebracht. Blauw bezet o.a. EMST (7914) — TONGERSCHE BERG (7616) — SOEREL (7219) — NUNSPEET — DOORNSPIJK.

(b) Sinds enige tijd worden voor Blauw versterkingen aangevoerd. Er is grote bedrijvigheid in de havens, gelegen aan de Atlantische kust. Een tegen-offensief van Blauw wordt spoedig verwacht.

(c) Luchtmacht.

Rood had aanvankelijk enigermate luchtoverwicht. De blauwe luchtmacht heeft gedurende de laatste dagen versterkingen gekregen. Geschat wordt, dat Rood voor de komende week gemiddeld 100 vluchten en Blauw 140 vluchten per dag kan uitvoeren.

(d) Organisatie.

De Rode en Blauwe strijdkrachten hebben nagenoeg dezelfde organisatie.

2. Deelnemende troepen (Oefeningsbenamingen)

a. Blauw.

Onderdeel	Aanvankelijke opstelling	Samenstelling
Staf X Divisie	Harskamp	
VbdA X Divisie	Harskamp	
1 TB	Apeldoorn Koning W. III kaz.	St + 4 TirCien
2 TB	Nw. Millingen	St + 4 TirCien
3 TB	Ede van Essen Coolkaz.	St + 4 TirCien
43 RVA	Ede van Essen Coolkaz.	St + 3 Afdn
1 RLuA	Harskamp	St + 3 Afdn
1 EskVews	Amersfoort Pr. Bernhardkaz.	Cogr + 3 Pels à 5 vews (6 tank transporters)
2 EskVews	Amersfoort Pr. Bernhardkaz.	Cogr + 3 Peln à 5 vews (6 tank transporters)
1 CieKonMar	Harskamp	Cogr + 6 Peln (w.o. 2 pels + op 3-tonners)

Onderdeel	Aanvankelijke opstelling	Samenstelling
100 TCie	Harskamp	StPel + 2 transport-Pels + VzgPel
1 HpVA	Ede Simon Stevinkaz.	St + 2 pels gewonden verzorgers
2 Hyggr	Ede Simon Stevinkaz.	Organiek
1 BrigWkpl	Soesterberg du Moulinkaz.	Organiek
1 HHpl	Harskamp	Type A
Cantinewagens	Harskamp	5 wagens
P Brigade bestaande uit:		
Staf- P Brigade	Vierhouten, nader te bepalen door C- P Brigade	
VbdA- P Brigade		
519 IBat x)	Emst e.o.	St + StCie + Ost Cie + 4 TirCien
520 IBat x)	Gortel e.o.	St + StCie + Ost Cie + 4 TirCien
432 IBat	Soerel e.o.	St + StCie + Ost Cie + 4 TirCien
521 IBat x)	Doornspijk e.o.	St + StCie + Ost Cie + 4 TirCien

x) Pro memorie.

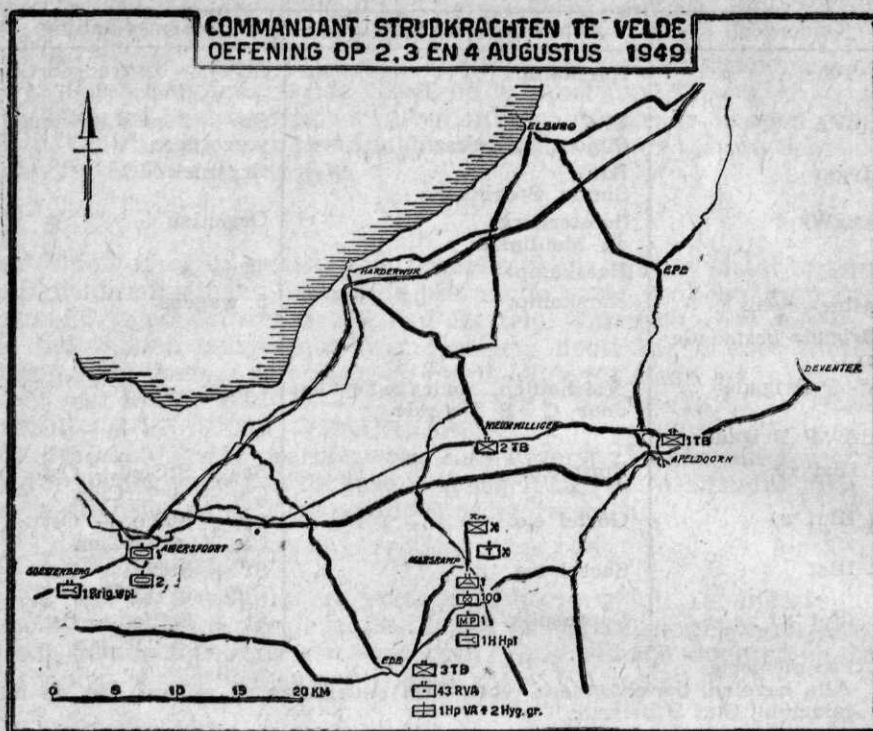
Alle bevelen, berichten enz. voor deze onderdelen te richten aan de hulp-leider bij Staf P Brigade.

b. Rood.

Staf- Gevechtsgroep „Beer”	Wezep; nader te bepalen door BrigC	
VbdA Gevechtsgroep „Beer”	Wezep; nader te bepalen door BrigC	
201 IBat x)	Elburg Oostendorp e.o.	St + StCie + Ost Cie + 4 TirCien
202 IBat x)	't Harde e.o.	St + StCie + Ost Cie + 4 TirCien
163 IBat	Legerplaats bij Oldebroek e.o.	St + StCie + Ost Cie + TirCien
204 IBat x)	Epe/Het Huls e.o.	St + StCie + Ost Cie + 4 TirCien
31 AfdVA	in, c.q. achter, het vak 163 IBat nader te bepalen door BrigC	St + 2 Btn 9 V
19 Bt gemech PdA	in het vak van 163 IBat; na- der te bepalen door BC	Cogr + 4 stn 8 tp
1 VerkEsk	te bepalen door BrigC	Cogr + 3 Verk Pels + gr 6 tp + gr mr 8 + VzgPel
PelKonMar	Wezep (Kamp Margriet) na- der te bepalen door BrigC	organiek
Cantinewagen	Wezep (Kamp Margriet)	één wagen
2 HHpl	Wezep (Kamp Margriet)	type A

x) Pro memorie.

Alle bevelen, berichten enz. voor deze onderdelen te richten aan de Hoofd-
hulp-leider Rood.

Schets No 1 Opstelling onderdelen X Div. op 2 Aug. 14.00

Voor de juiste opstelling zie schets no. 3. De juiste opstelling van 163 IBat werd op 29 Juli door de BC en de CCn verkend volgens aanwijzingen van Cgg „Beer”.

3. Bijzondere Oorlogstoestand Blauw.

a. Uit de nog beschikbare territoriale troepen wordt de X Divisie samengesteld, welke z.s.m met aan te voeren reserves op sterkte zal worden gebracht.

Op 2 Aug. te 14.00 uur bevindt zich de X Divisie, met de reeds aanwezige onderdelen, in het gebied als aangegeven op schets no. 1.

b. De P Brigade, bestaande uit de oorspronkelijk aan de IJssel opgestelde veiligheidsbezetting, heeft op 2 Aug. te 14.00 uur de opstellingen ingenomen als aangegeven op schets no. 2.

Het 432 IBat heeft op 29 Juli zijn opstelling verkend en is opgesteld als aangegeven op schets nr. 2.

c. Op 2 Aug. te 12.40 uur ontvangt C- X Divisie het Operatiebevel Blauw en het Administratief bevel Blauw.

CSV
Hoofdkwartier
Sectie: Operatiën (G 3)
Nr. 5-B
Bijlagen: geen

Ex. no.
Hoofdkwartier, 2 Augustus 1949
10.30

ZEER GEHEIM

(Mag alleen in handen komen van Officieren)

**Operatiebevel voor X Divisie
voor 2, 3 en 4 Augustus 1949**

1. **Vijand**
(Zie Algemene Oorlogstoestand)
2. **Eigen toestand**
(Zie bijz. oorlogstoestand Blauw)
3. **Eigen voornemens**
De vij troepen W van de Yssel vernietigen c.q. over deze rivier terugwerpen.
4. **Opricht**
 - a. X Divisie zal met een gevechtsgroep aanvallen in het vak van 432 IBat en zich in het bezit stellen van het beheersende terrein van de „Legerplaats bij Oldebroek”.
 - b. Vervolgens zal C- X Divisie de vijand W van de Yssel vernietigen c.q. over rivier terugwerpen en trachten de geslagen bruggen te vermeesteren.
5. **Middelen**
 - a. Voor het eerste deel van de opdracht (pt 4a): (zie opgave onderdelen X Divisie min P Brigade).
 - b. Voor het tweede deel van de opdracht (pt 4b): bovendien de P Brigade.
 - c. P Brigade komt reeds op 2 Aug. te 16.00 onder de bevelen van C- X Divisie.
6. **Uur U**
voor de in pt 4a bedoelde aanval: 4 Augustus bij dagaanbreking of zo spoedig mogelijk daarna.
Na het bereiken van de gevechtsdoelen dient de in pt 4b bedoelde actie zo snel mogelijk te worden ingezet.
7. **Luchtstrijdkrachten**
 - a. Luchtverkenning: aanvragen te richten tot mijn HK.
 - b. Luchtsteun: rechtstreekse steun bij de aanval aan te vragen bij mijn HK.
8. **Verbindingen**
Achterwaarts P.M.
9. **Stafkwartieren**
CSV : P.M.
X Div : Harskamp
P Brig: door BrigC nader te bepalen; juiste plaats op 2 Aug. 12.00 uur te melden aan C- X Div (Harskamp).
10. **Administratieve bepalingen**
Zie administratief Bevel.

DE COMMANDANT STRIJDKRACHTEN TE VELDE,
De Generaal-Majoor,

AAN:

o.m. C- X Divisie ex. no.
i.a.a.
o.m. Staf CSV ex. no.

Administratief Bevel Blauw

CSV

ex. no.

Hoofdkwartier
A en K
No. - 6 - B.
Bijlagen: geen.

Hoofdkwartier, 2 Augustus 1949
11.00 uur

ZEER GEHEIM

Administratief Bevel

voor X Divisie voor 2, 3 en 4 Augustus '49
(zie operatie-bevel voor 2, 3 en 4 Augustus)

1. **Verplegingsmiddelen**
Eindstation EDE (Berkenlaan)
Open: 2 Aug. 14.00; voortdurend in bedrijf.
X Divisie trekt rechtstreeks op Esvpm.
Rantsoenschaal 2.
2. **Munitie**
Eindstation EDE (P.M.)
X Divisie trekt rechtstreeks op Esmun.
Opgaven verschoten munitie twee maal per dag op te maken (per 06.00 en 18.00 over de voorafgaande periode van 12 uren). Vóór resp. 08.00 en 20.00 in te dienen bij HK - CSV
3. **BOS**
Eindstation EDE (t.o. Elias Beeckmankazerne).
Open: 2 Aug. 14.00 uur; voortdurend in bedrijf.
X Divisie trekt rechtstreeks op Esbos.
Voor de beide Eskadrons Vews:¹⁾
4. **Drinkwater**
Door DC te regelen in overleg met Div arts (Hyg. groep).
5. **MGD**
Afvoerstation EDE (v. Essenkazerne).
VldHosp + Chir post: Ede (v. Essenkazerne).
De Divisie voert met eigen middelen af op afvoerstation c.q. Veldhospitaal;
hiervoor zijn geen extra ambulance auto's beschikbaar.
Depot MGD materieel: EDE (P.M.)
Depot Pharmaceutisch materieel: EDE (P.M.)
6. **Algemene uitrusting**
Depot AU: EDE (P.M.)
Verzamelplaats BD goederen: EDE (v. Essenkaz.)
7. **RIMI**
Verzamelplaats defect materieel (voor 3e lijns en zwaardere reparatie):
EDE (v. Essenkaz.)
8. **Krijgsgevangenen**
Verzamelplaats EDE (v. Essenkaz.)
9. **Sterktetaten Personeel**
Tweemaal per dag op te maken (per 06.00 en 18.00 over de voorgaande periode van 12.00 uur).
Vóór resp. 08.00 en 20.00 in te dienen bij HK-CSV. Eventuele personeelsaanvullingen zullen ter beschikking van X Divisie komen te Ede (v. Essenkaz.)
10. **Gravendienst**
Gesneuvelden af te voeren naar Ede (v. Essenkaz). Worden begraven door de zorg van Gravendienst HK-CSV. Identificatie door Staf X Divisie.

1) Moet voor eigen BOS voorziening zorg dragen.

11. Voordrachten van onderscheidingen

Op de voorgeschreven wijze in te dienen bij HK-CSV.

DE COMMANDANT STRIJDKRACHTEN TE VELDE,
De Generaal-Majoor,

AAN:

o.m. C- X Divisie	ex. no.
Doordrukken:	
o.m. Staf - CSV	ex. no.
C- P Brigade	ex. no.

d. Op 2 Augustus te 12.00 uur ontvang C- P Brigade bericht, dat hij te 16.00 uur onder bevel C- X Divisie treedt.

e) Luchtstrijdkrachten.

a. Voor verkenningsdoeleinden krijgt C- X Div de voortdurende beschikking over een Auster verkennings-/fotovliegtuig met luchtfotograaf (tevens foto-interpreteur) en nog een tweede foto-interpreteur. De luchtfotograaf treedt tevens op als liaisonofficier LSK bij X Div. De Auster komt ter beschikking op de strip Harskamp. Het personeel zal zich melden bij C- X Div op 2 Aug. tussen 12.00 en 14.00 uur. De Auster is voorzien van 5 (brandvrije) berichtkokers. Luchtfoto's kunnen binnen 5 à 7 uren na de opname, bij de opdrachtgever worden afgeleverd.

Een tweede verkenningsvliegtuig (type Domini) kan bij Hoofdhulpleider worden aangevraagd.

b. Voor rechtstreekse steun bij de aanval op 4 Aug. zijn 2 × 2 straaljagers (type meteor) ter beschikking van X Div. Zij zullen op 4 Aug. vanaf één uur voor zonsopkomst op het vliegveld gereed staan om 30 minuten na waarschuwing op te stijgen voor het uitvoeren van per radio ontvangen opdrachten.

Een mobiel radiostation (voor rechtstreekse verbinding zowel met het vliegveld als met de vliegtuigen) komt hiertoe ter beschikking van X Div in de nacht van 3 op 4 Aug.

f. C- X Divisie wordt tot nader order belast met de organisatie en regeling van het verkeer naar, in en van Ede (plaatsen van borden enz. inbegrepen).

4. Bijzondere Oorlogstoestand Rood.

a. Gevechtsgroep „Beer” is op 2 Aug. te 14.00 opgesteld, als aangegeven op schets no. 3.

Voor opstelling 163 IBat, zoals deze op 29 Juli is verkend, zie schets no. 3.

b. Op 2 Aug. te 13.00 uur ontvangt C- gevechtsgroep „Beer” het „Operatiebevel Rood” en het „Administratiebevel Rood”.

Commandant - Rood
Hoofdkwartier
Sectie Operatiën
No. 103 - B
Bijlagen: geen

ex. no.
Hoofdkwartier, 2 Aug. 1949

ZEER GEHEIM
(Alleen in handen van Officieren)

Operatiebevel

voor gevechtsgroep „Beer”
voor 2, 3 en 4 Aug. 1949

1. **Vijand.**
(Zie Algemene Oorlogstoestand).
2. **Eigen toestand**
(Zie Bijzondere Oorlogstoestand Rood).
3. **Eigen voornemens**
De opmars zo spoedig mogelijk te hervatten, echter niet dan nadat versterkingen zijn aangevoerd, hetgeen niet kan worden verwacht voor de nacht van 4 op 5 Aug.
4. **Opdracht**
De Gevechtsgroep moet zich in de bereikte lijn handhaven totdat de versterkingen zijn aangekomen.
5. **Middelen**
(Zie opgave onderdelen gg „Beer”).
6. **Luchtstrijdkrachten**
Aanvragen om luchtverkenning te richten tot mijn HK.
7. **Verbindingen**
Achterwaarts: P.M.
8. **Stafkwartieren**
Commandant - Rood: P.M.
C- gg „Beer”: Wezep; juiste plaats mij te melden op 2 Aug., 12.00.
9. **Administratieve Bepalingen**
Zie Administratief Bevel.

De Commandant Rood,
De Generaal-Majoor,

AAN:

o.m. C- Gevechtsgroep „Beer” ex. no.

Doordrukken:

o.m. Staf - Rood ex. no.

Commandant Rood
Hoofdkwartier
A en K
Nr. 104 - B
Bijlagen: gene

Ex. nr.
Hoofdkwartier, 2 Augustus 1949
11.00 uur

ZEER GEHEIM

Administratief Bevel

voor Gevechtsgroep „Beer” voor 2, 3 en 4 Augustus 1949
(zie operatiebevel voor 2, 3 en 4 Augustus 1949)

1. **Verplegingsmiddelen**
Eindstation: Wezep (Kamp Margriet).
Open: 2 Augustus 14.00 uur, voortdurend in bedrijf.
gg „Beer” trekt rechtstreeks op Esvpm.
Rantsoenschaal: 2.

2. Munitie

Eindstation: Wezep (P.M.)

gg „Beer” trekt rechts op Esmun.

Opgaven verschoten munitie twee maal per dag op te maken (per 06.00 en 18.00, over de voorafgaande periode van 12 uren). Vóór resp. 08.00 en 20.00 in te dienen bij HK-C-Rood.

3. BOS

Eindstation: Wezep (W. de Zwijgerkazerne).

Open 2 Augustus 14.00 uur, voortdurend in bedrijf.

gg „Beer” trekt rechtstreeks op Esbos.

Voor 19 Bt gemech Pda: 1)

4. Drinkwater

Te regelen door BrigC.

5. MGD

Afvoerstation: Wezep (Kamp Margriet).

VldHosp +chir post: Wezep (P.M.)

gg „Beer” voert met eigen middelen af op afvoerstation c.q. VldHosp.

Depot MGD materieel: Zwolle (P.M.)

Depot Pharmaceutische materieel: Zwolle (P.M.)

6. Algemene uitrusting

Depot AU: Zwolle (P.M.)

Verzamelaarsplaats BD goederen: Wezep (Kamp Margriet).

7. RIMI

Verzamelaarsplaats defect materieel: voor 2e lijns- en zwaardere reparaties: Wezep (Kamp Margriet).

8. Krijgsgevangenen

Verzamelaarsplaats: Wezep (Kamp Margriet).

9. Sterktetaten Personeel

Twee maal per dag op te maken (per 06.00 en 18.00 over de voorafgaande periode van 12 uren). Vóór resp. 08.00 en 20.00 in te dienen bij HK-C-Rood. Eventuele personeelsaanvullingen zullen ter beschikking van gg „Beer” komen te Wezep (Kamp Margriet).

10. Gravendienst

Gesneuvelden af te voeren naar Wezep (Kamp Margriet).

Worden begraven door de zorg van Gravendienst-HK-Rood.

Identificatie door Staf - gg „Beer”.

11. Voordrachten voor onderscheidingen

Op de voorgeschreven wijze in te dienen bij HK-Rood.

De Commandant-Rood,
De Generaal-Majoor,

AAN:

o.m. C- Gevechtsgroep „Beer” ex. nr.

Doordrukken:

o.m. Staf - Rood ex. no.

c. Luchtstrijdkrachten.

Voor verkenningsdoeleinden krijgt C- gg „Beer” de voortdurende beschikking over een Auster met apparatuur voor overboord-fotografie, benevens een luchtfotograaf en een foto-interpreteur.

De Auster komt ter beschikking op het vliegveld Teuge. Het personeel

1) Moet voor eigen BOS voorziening zorg dragen.

zal zich melden bij C- gg „Beer” op 2 Augustus tussen 12.00 en 14.00 uur. De Auster is voorzien van 5 (brandvrije) berichtkokers. Luchtfoto's kunnen binnen 5 à 7 uren na de opname, bij de opdrachtgever worden afgeleverd. Een tweede verkenningsvliegtuig (type Domini) kan bij Hoofdhulpleider worden aangevraagd.

5. Leiding van de oefeningen.

De leiding van de oefeningen berustte bij de CSV met zijn staf, bijgestaan door de nodige hulpleiders bij alle onderdelen.

Een radioleidersnet was ingesteld tussen het HK-CSV en hoofdhulpleider Rood te Wezep en de hulpleiders bij Staf X Divisie en Staf- P Brigade.

Voorts werd zo nodig van het normale PTT telefoonnet gebruik gemaakt, alsmede van enkele motorordonnansen.

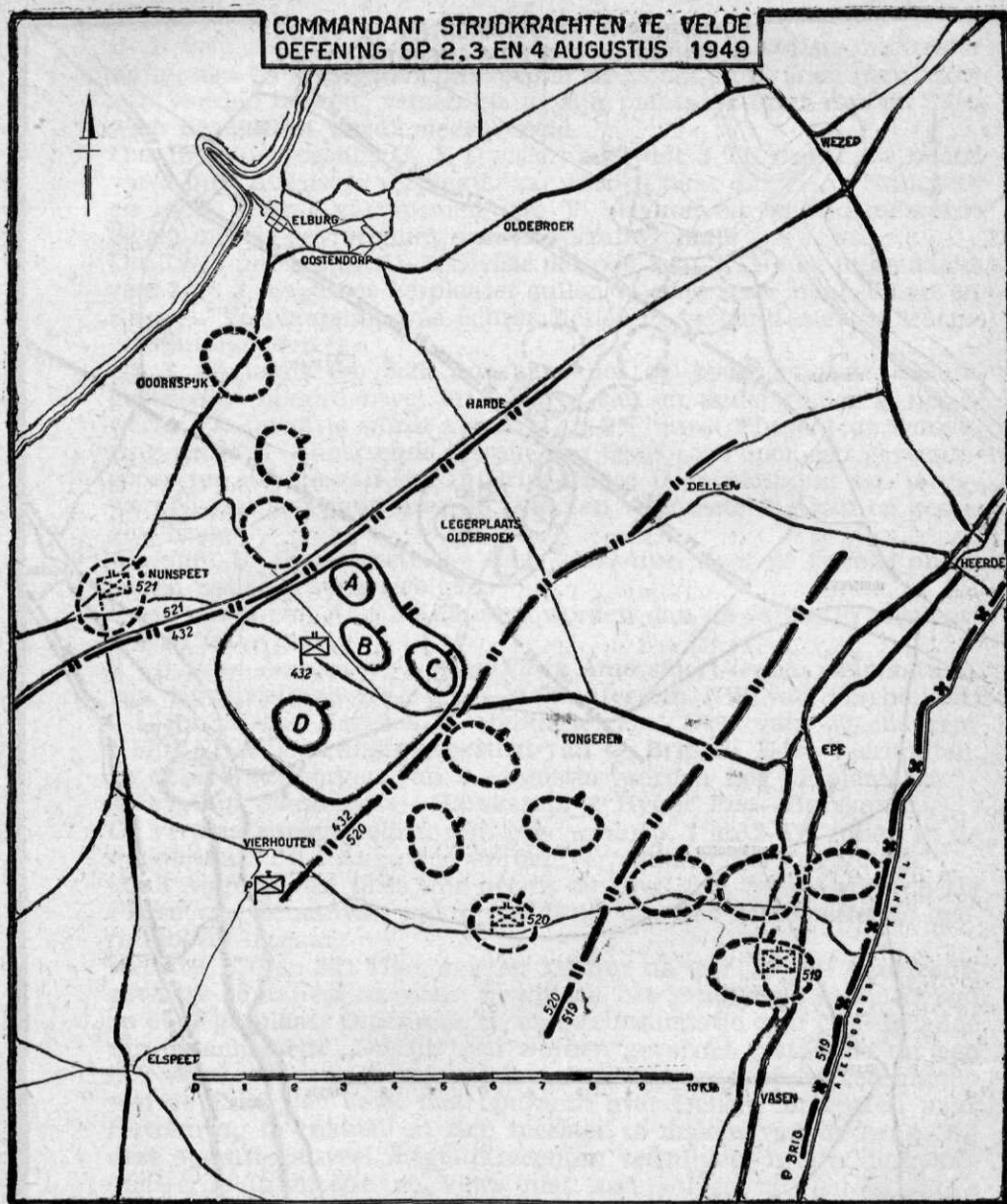
De partijcommandanten werden practisch volkomen vrijgelaten in hun beslissingen, teneinde de gevechtshandelingen een zo natuurlijk mogelijk verloop te geven. Uiteraard kan dit voor de leiding moeilijkheden scheppen, maar de verschillende hulpleiders werden voortdurend op de hoogte gehouden van de maatregelen van beide partijen en de wensen van de leiding. Zeer goede verbindingen zijn echter een eerste vereiste. Van de gefingeerde onderdelen kwamen van de zijde van de leiding de nodige berichten binnen, ook voor wat betreft de door deze onderdelen verkregen gegevens omtrent de vijand; van de in feite aanwezige tegenpartij moesten door verkenningen op de grond en vanuit de lucht door beide partijen de nodige gegevens voor hun actie worden verzameld.

III. VERLOOP VAN DE OEFENING.

1. Blauw op 2 en 3 Augustus.

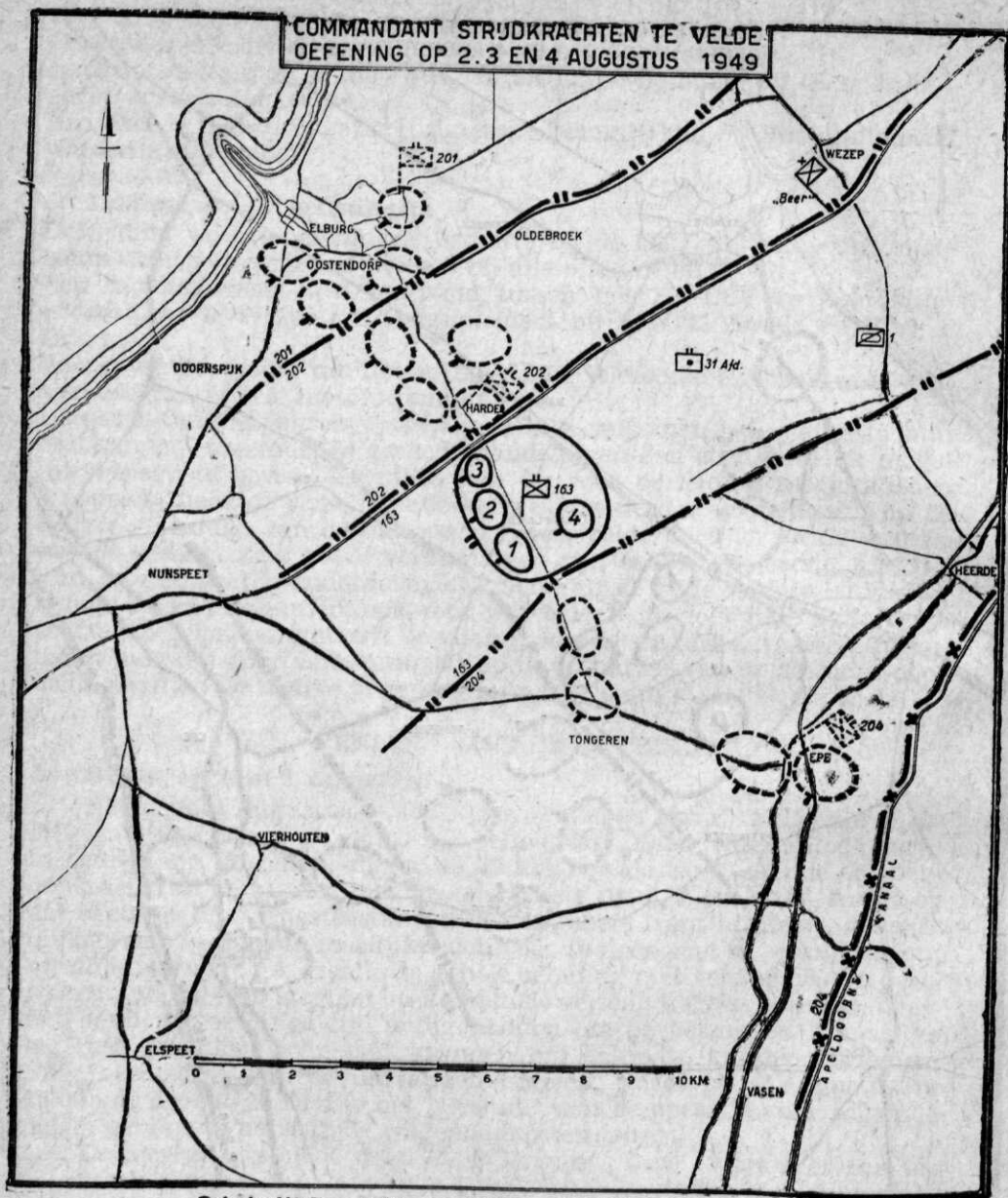
Nadat op 2 Augustus te 12.00 uur de staven van C- X Divisie en C- P Brigade van Blauw en van C- Gevechtsgroep „Beer” van de Rode partij in bedrijf zijn gekomen, zijn te 14.00 uur ook de verschillende troepenonderdelen te bestemder plaatse (zie schets nr. 1, 2 en 3) en treedt op dat ogenblik de oorlogstoestand over het gehele front in. Reeds dadelijk blijken zich zeer grote moeilijkheden voor te doen met de verbindingen; moeilijkheden die gedurende de gehele oefening niet voldoende zijn overwonnen en die hun stempel op het gehele verloop hebben gedrukt, doordat bevelen zeer lange tijd nodig hadden om de betrokken troepen te bereiken en dikwijls te laat kwamen om er op te kunnen handelen. Naar aanleiding van de ontvangen bevelen, wordt op 2 Augustus te 15.00 uur door C- X Divisie het „Besluit” voor de operatiën der volgende dagen genomen, hetwelk de volgende punten bevat:

1. De aanval geschiedt door C- P Brigade. Deze krijgt hiervoor ter beschikking 3 Inf Bats en 2 Esks Vews. Op nader te bepalen uur treden het 521 IBat, het 520 IBat en het 519 IBat onder mijn bevelen.
2. De aanval wordt gesteund door 43 RVA.
3. Verkenningen voor de aanval geschieden op 3 Augustus. De troepen met uitzondering van de 2 Esks Vews stellen zich gereed in de nacht van 3 op 4 Augustus. (In verband met de weersgesteldheid blijven deze troepen in hun concentratierayons).

De beide Esk's Vews verplaatsen zich van 2 op 3 Augustus naar hun verzamelplaatsen achter het aanvalsvak.

4. 43 RVA verkent op heden zijn stellingen voor het verlenen van steun aan het 432 Bat op 3 Augustus en voor de aanval op 4 Augustus. De artillerie staat bij het aanbreken van de dag op 3 Augustus in stelling.

Schets-Nº 3 opstelling Gevechtsg. „BEER“ op 2 Aug. 14.00

5. Luchtverkenning periodiek doorlopend, ook 's nachts, op de brug bij Hatten en voor melden van troepenconcentraties in bruggehoofd.
6. Luchtverdediging met 1 Afd LuA mijn Stk en 2 AfdnLuA de artillerieopstellingen en zo mogelijk de verzamelplaats der Vews.
7. Cp op 4 Augustus 1 uur voor het aanbreken van de dag in bedrijf te Vierhouten.

C- P Brigade wordt om 17.00 uur op het Stk- X Divisie ontboden. Aangezien C- P Brigade op inspectie langs het front is en niet tijdig kan worden bereikt, verschijnt in zijn plaats de Chef van de Staf, wien het besluit wordt medegedeeld.

Om 18.00 uur besluit C- X Divisie nader dat 3 TB nog in de nacht van 2 op 3 Augustus verplaatst zal worden naar omgeving Nunspeet en daar reserve zal vormen van P Brigade en bovendien wordt belast met de bescherming van de verzamelplaats der Vews.

Om 19.15 uur besluit C- X Divisie dat ook 1 en 2 TB nog in de nacht van 2 op 3 Augustus verplaatst zullen worden resp. naar Vasen en Elspeet. Verplaatsing was echter fictief in verband met de weersomstandigheden.¹⁾

Op 3 Augustus om 3.25 uur gaat het op bovengenoemd besluit gebaseerde operatiebevel uit, waarin een en ander nader is uitgewerkt. De operatie wordt verdeeld in 2 Phases: Phase I de verovering van het beheersende terrein van Oldebroek door een gevechtsgroep ter sterkte van één InfBrig; Phase II vernietiging c.q. terugwerpen van de vijand over de IJssel en vermeerstering van de geslagen brug.

Als uur „U” is vastgesteld 4 Aug. 04.30 uur. Voor de tweede phase zullen nadere bevelen volgen.

In de nacht van 2 op 3 Augustus worden dan de volgende verplaatsingen uitgevoerd:

3 TB Ede—Nunspeet; 2 Esks Vews Amersfoort—verzamelplaats O. van Nunspeet; 43 RVA Ede—stellingterrein NW van Vierhouten; 2 AfdnLtLuA Harskamp—stellingterrein NW van Vierhouten; 1 HpVA (ter beschikking gesteld van C- Brig P) Ede—Vierhouten. In de vroege morgen van 3 Augustus worden nog verplaatst:

1 BrigWpl Soesterberg—Harskamp; 2 Hyggr Ede—Harskamp.

De verplaatsingen hebben een goed verloop. 1 en 2 TB zullen in de nacht van 3 op 4 Augustus worden verplaatst naar Vierhouten.

Op 3 Augustus te 16.45 uur neemt de DivC zijn besluit voor de IIe Phase van de aanval, waarop te 19.15 uur het desbetreffende operatiebevel uitgaat.

Het 519, 520 en 521 IBat moeten 1½ uur na uur „U” op hun frontgedeelte de aanval inzetten, terwijl na het gelukken van de aanval op de Legerplaats Oldebroek en na de consolidatie door C- P Brigade een detachement „Dolfijn” zal worden gevormd bestaande uit een Esk Vews met een Cie infanterie (gemotoriseerd), onder commando van de EskC der Vews met opdracht over Dellen, Molecaten naar Hattem op te rukken en zich meester te maken van de brug. Bij deze operatie zo veel mogelijk vechten vermijden. Indien de gemotoriseerde infanterie de Vews niet kan volgen moeten de auto's worden achtergelaten en de infanterie plaats nemen op de vechtwagens.

1) Het is zeer jammer dat door een misverstand in de leiding deze verplaatsing slechts fictief is geweest, tegen mijn bedoeling in. Ware deze verplaatsing wel doorgevoerd, zij het dan dat 1 TB niet naar Vasen maar wat meer Westelijk zou zijn geplaatst in verband met de beschikbare terreinen voor een bivak, dan zouden C- X Divisie en C- P Brigade veel minder moeilijkheden hebben ondervonden.

Onmiddellijk nadat de Chef van de Staf van de P Brigade, na het ontvangen van het besluit van C- X Divisie, op zijn stafkwartier is teruggekeerd vindt aldaar een stafbespreking plaats, waarna C- P Brigade zijn voorlopig plan vaststelt. Dit plan blijkt ook na de op 3 Augustus gehouden terreinverkenning in algemene zin te kunnen worden gehandhaafd.

Op 3 Aug. te 11.00 uur zijn de verschillende commandanten ontboden op een rendez-vous nabij Soerel teneinde nadere aanwijzingen van C- P Brigade te ontvangen en de nodige verkenningen te verrichten. De beoogde verkenning mislukt volkomen omdat juist op dit moment Rood een krachtige stoot uitvoert tegen de rechter voorcie van het 432 IBat, welke Cie vrijwel geheel geëlimineerd wordt, terwijl de Rode pantserwagens langs de weg Epe—Soerel doordringen. Hierbij worden ook de verkennende groepen van de verschillende onderdelen uiteengeslagen. De papieren van één der commandanten geraken in handen van Rood en onder deze papieren bevindt zich onder meer het volledig aanvalsbevel van de Blauwe Divisie!

In de loop van de middag gelukt het echter aan C- P Brig alle commandanten volledig van de voorbereiding en de aanval op de hoogte te brengen. Om 18.00 uur wordt het schriftelijk aanvalsbevel uitgegeven, hetwelk 21.00 uur in het bezit is van alle ondercommandanten. In grote lijn komt het plan neer op het volgende:

De aanval vindt plaats in het O gedeelte van het vak van 432 IBat met twee Bats in front — elk met twee voorciën — elk Bat versterkt met een Esk Vews. Als startlijn wordt aangegeven de kunstweg Nunspeet—Epe¹⁾

Opracht voor de voorbataljons (2 TB + 3 TB) is het nemen van de Legerplaats Oldebroek en consolideren in de Oostrand van dit complex; 1 TB wordt gemotoriseerd als reserve gehouden.

Het 432 IBat krijgt opdracht de uitgangstelling te beveiligen en op nader bevel te Nieuw Soerel te verzamelen.

Wat betreft de artillerie wordt 43 RVA bestemd voor rechtstreekse steun, tevens ondersteuning van de aanval. Inleidende beschieting vindt niet plaats. Neutralisatie zal beginnen op sein na het bereiken door de aanvallende troepen van een lijn lopende van ZO naar NW door driesprong 739211 (lijn K). De neutralisatie eindigt om 05.45 uur, waarna om 06.00 uur het vuur zal worden verlegd vóór de consolidatielijn. Voorts is ieder voorbataljon gemachtigd vuursteun van één afdeling rechtstreeks te vragen; om vuur van meer afdelingen is machtiging van de BrigC nodig.

De luchstrijdkrachten zullen van 05.45—05.55 uur aanvallen doen op het aanvalsdoel. Gedurende die tijd zwijgt de artillerie.

Ten aanzien van het innemen van de uitgangstelling bepaalde de BrigC dat reeds in de namiddag de Vews hun opstelling zouden innemen. Aangezien voor de voorbataljons niet voldoende tijd beschikbaar was de moeilijke nachtelijke opmars van Vierhouten (uitlaadpunt) naar de uitgangstelling, en het innemen hiervan, voldoende te verkennen, bepaalde C- P Brig dat de vechtwagens de nodige gidsen zouden leveren

¹⁾ Met het oog op verboden terreinen voor vews werd de startlijn 200 m ten NW van de kunstweg genomen.

om de infanterie in de uitgangstelling te brengen. Dit heeft zeer goed gewerkt.

Omstreeks 18.00 uur op 3 Augustus besluit C- X Div, in verband met het feit dat het aanvalsbevel vermoedelijk in handen is gevallen van Rood, om uur „U” 2 uur laten te stellen, teneinde de vijand in het onzekere te laten en zodoende althans enige verrassing te verkrijgen.

De aanval van Rood bij Soerel heeft nog een tweede gevolg voor Blauw. Op het bericht dat Rode pantserwagens zijn doorgedrongen en het gerucht dat C-43 RVA is gevangen genomen besluit plv C- 43 RVA de artillerie terug te laten gaan. Hierbij sluit zich de LtLuA aan. In Vierhouten stuit deze colonne tegen de Esks Vews welke in opmars naar de uitgangstelling zijn, hetgeen uiteraard tot zeer grote verkeersmoeilijkheden aanleiding geeft, temeer waar — zeer toevallig — op hetzelfde ogenblik een luchtaanval op Vierhouten plaats vindt. Vierhouten is dan ook voor ± een uur geheel geblokkeerd. Te ± 19.00 uur is het RVA weer in zijn stellingen tot vuren gereed.

Het gereedstellen voor de aanval gaat volgens plan. Voor de gezamenlijke voorbereiding van samenwerking tussen infanterie en vechtwagens is geen tijd, eensdeels doordat de gezamenlijke verkenning door het ingrijpen van Rood was mislukt, anderdeels doordat de InfBats ver achteruit liggen en de lagere commandanten hiervoor niet tijdig kunnen worden aangetrokken.

Op 4 Augustus om 06.30 uur kan de aanval losbreken.

Op 2 en 3 Augustus vinden van Blauwe zijde enkele luchtverkenningen plaats, alsmede enkele (zwakke) verkenningen op de grond. In de morgen van 3 Augustus worden luchtfoto's van de vermoedelijk vijandelijke opstellingen in het aanvalsvak gemaakt. Het resultaat is, dat Blauw een redelijke indruk heeft omtrent de opstelling van Rood.

2. Rood op 2 en 3 Augustus.

Rood richt zich onmiddellijk na aankomst ter plaatse ter verdediging in, waarbij de 31 AfdVA als rechtstreekse steun voor 163 IBat wordt aangewezen. Reeds te 14.07 uur krijgt C- 1 VerEsk opdracht voor het uitvoeren van een tweetal verkenningen, n.l. één langs de spoorbaan Wezep—Oldebroek richting Vierhouten en een langs Kunstweg pl 3 a/d weg Heerde—Wezep—de Dellen via Soerel in de richting Vierhouten. Deze laatste stoot heeft reeds dadelijk succes doordat in de opstelling van Blauw wordt doorgedrongen en gevangenen worden gemaakt. Ook door 163 IBat worden krachtige verkenningen gedaan. In de vroege morgen van 3 Augustus heeft een actie bij Soerel wederom succes; een geheel peloton wordt gevangen gemaakt. Tussen 12.00 en 13.00 uur wordt door 1 VerEsk nogmaals een krachtige actie tegen Soerel ondernomen. Hierbij wordt het volledige aanvalsbevel van Blauw buitgemaakt. Rood is hierdoor in staat het zwaartepunt van zijn verdediging nog iets te verplaatsen en in het bijzonder de pantserafweer in het aanvalsvak te versterken. C- Rood houdt daarbij rekening met de mogelijkheid, dat Blauw nog enige wijziging in zijn aanvalsplan zal brengen, dan wel dat hij het aanvalsuur zal vervroegen en zelfs wellicht reeds in de avond van 3 Aug. de aanval zal inzetten. In verband hiermede wordt van 19.00 uur af verhoogde gevechtvaardigheid bevolen. Door de artillerie worden — ten dele uit een vooruitgeschoven opstelling — vuren afgegeven

op thans bekende doelen, terwijl eveneens opdracht wordt gegeven tot het uitvoeren van luchtaanvallen op verschillende punten.

3. De aanval op 4 Augustus.

Te 06.30 uur gaan infanterie en vechtwagens gezamenlijk naar voren. Om 06.45 uur is lijn K bereikt en wordt op sein het artillerievuur volgens plan ontketend. = 07.15 uur krijgt de Blauwe infanterie contact met de voorste Rode troepen. De Blauwe Vews blijven op \pm 800 m van de voorste lijn van Rood staan. Ten gevolge van de op 3 Augustus niet voldoende doorgevoerde verkenning blijken voor de vechtwagens geen rompedekte posities te vinden en staan zij open en bloot voor de Rode pantserafweer, tengevolge waarvan uiteraard vrij aanzienlijke verliezen worden geleden.

Om 07.30 uur loopt het rechtersvoorbat van Blauw vast, in hoofdzaak tengevolge van de aanwezigheid van een door Rood gelegd mijnenveld.

Om 07.45 uur eindigt het artillerievuur van Blauw en begint de aanval van 2 \times 2 Gloster Meteors. Dank zij de goede camouflage van Rood doen zich echter geen lonende doelen voor. De vliegeraanval geschiedt niet op, doch achter de Rode voorste lijn, zodat Rood alle gelegenheid krijgt de kop weer op te steken. In afwijking van het oorspronkelijke vuurplan vraagt C- PBrig dan ook om 08.00 uur, wanneer de aanval zal worden doorgezet, eerst herhaling van het artillerievuur op de voorste lijn, waarna te 08.05 uur dit vuur wordt verlegd vóór de consolidatielijnen.

Om 08.20 uur loopt het rechter voorbat vast en tracht door inzet van een reserve Cie de aanval weer op gang te brengen. Om 08.30 uur is door het rechter bataljon de kunstweg bereikt, doch het Bat wordt verder niet in staat geacht door te gaan. C- P Brig, die reeds een Cie van het reserve Bat (1 TB) ter beschikking van C- 2 TB heeft doen stellen besluit te 09.05 het gehele 1 TB in te zetten. Bij het linkervoorbat ontstaat in de loop van de aanval een hiaat tussen de beide vóórcien, doordat de rechter Cie te veel naar rechts afwijkt.

Eén der reservescien, wordt door de BC in het gat ingezet. Het Bat slaagt er in in de Legerplaats bij Oldebroek door te dringen. Bij de consolidatie doen de Rode pantserwagens een tegenaanval, waartegen weinig kan worden gedaan wegens ontbreken van pantserafweer en omdat de vechtwagens naar voren zijn gegaan.

Door het oprukken van het linkervoorbat moet Rood terug en kan ook de rechtersvleugel van Blauw weer vooruit en weet met enkele vechtwagens en infanterie de Legerplaats Oldebroek binnen te dringen, maar loopt weer vast tegen de reserve Cie van Rood en een Peloton pantserwagens. Tegenacties van Rood met pantserwagens en een carrierpeloton mislukken echter.

Tijdens de aanval hebben de verbindingen beter gewerkt dan de eerste dagen.

Te 09.10 uur wordt de oefening beëindigd.

4. Logistiek.

Bij Rood vindt aan- en afvoer geheel plaats volgens het door C- Rood uitgegeven administratieve bevel. Aangezien Rood ter plaatse blijft en de afstanden niet groot zijn, doen zich hierbij generlei moeilijkheden voor.

Voor Blauw vindt aan- en afvoer in de nacht van 2 op 3 Augustus plaats op het eindstation Ede.

Vooraf voor de onderdelen in voorste lijn is deze afstand rijkelijk groot. In de nacht van 3 op 4 Augustus worden tussen Elspeet en Vierhouten een aanvullingsplaats levensmiddelen en een aanvullingsplaats BOS in bedrijf gesteld.

IV. OPMERKINGEN.

Het zal wel niemand verwonderen, dat er over deze eerste oefening waarbij staven, troepen en treinen waren betrokken, nog wel enige opmerkingen te maken zijn, dat verschillende fouten en tekortkomingen gebleken zijn, dat verschillende punten, die men in de theorie wel weet, in de practijk worden vergeten of verkeerd toegepast. Juist hierdoor komt de noodzakelijkheid van het houden van dergelijke oefeningen naar voren omdat daardoor duidelijker dan bij de dagelijkse oefeningen in en om de garnizoenen blijkt, waar de zwakke punten liggen. Men trekke uit het bovenstaande niet de conclusie dat er alleen maar zwakke punten bij deze oefeningen naar voren zijn gekomen. Er waren gelukkig ook zeer veel goede en zelfs zeer goede verrichtingen.

Hieronder wil ik dan enige punten belichten, die bij deze oefeningen naar voren gekomen zijn en die ook voor hen, die de oefeningen niet zelf meemaakten in de toekomst van belang kunnen zijn.

1. Door de hogere commandanten genomen tactische maatregelen.

Zoals reeds onder II 5 werd opgemerkt heb ik de commandanten zo veel mogelijk vrij gelaten in hun maatregelen. Uiteraard zijn er andere oplossingen mogelijk en iedere oplossing heeft zijn voor en tegen. Zonder hierover verder in discussie te treden wil ik toch enkele punten ter overdenking geven, die ook in de leiderstaf punten van discussie hebben uitgemaakt.

- a. Te overwegen ware de mogelijkheid, dat C- X Div zelf de aanval van de te vormen gevechtsgroep had geleid.
- b. Te overwegen ware of het geen aanbeveling had verdiend de uitgangsstelling en de startlijn veel verder naar voren te nemen, ongeveer ter hoogte van de lijn na het bereiken waarvan thans het artillerievuur werd geopend, hetgeen dan uiteraard met zich meebrengt het naar voren brengen in de nacht van 3 op 4 Augustus van het beveiligend scherm.
- c. Te overwegen ware of het voor Rood geen aanbeveling had verdiend toen hij op de hoogte was van het plan van Blauw en de overmacht waarmee Blauw optrad hetzij in de nacht, hetzij nadat de aanval van Blauw dreigde te gelukken zijn bruggehoofd belangrijk in te krimpen en zich in een betrekkelijk klein bruggehoofd om de brug te nestelen.
- d. Ten slotte ware nog te overwegen de mogelijkheid de aanval op een smal front door twee Bats achterelkaar, met steun van één Esk Vews, uit te voeren en het 3e Bat gemotoriseerd gereed te houden om met het 2e Esk Vews onmiddellijk door het gevormde gat te stoten en naar de brug bij Zwolle te rijden.

2. Plaats en inrichting van stafkwartieren en commandoposten.

De plaats volgt in algemene zin uit de door een hogere instantie

gegeven bevelen; de juiste plaats moet door de commandant worden bepaald en wordt beheerst door verschillende factoren, waarvan doorslaggevend is de mogelijkheid van goede verbindingen, in het bijzonder ook van radioverbindingen. De radiopost moet zodanig zijn geplaatst dat verbinding mogelijk is; het personeel dezer posten zal door oefeningen veel ervaringen moeten opdoen omtrent de mogelijkheden op dit gebied. Bij de onderwerpelijke oefening is aan dit belang nog te weinig aandacht besteed; dit was een der oorzaken waardoor de verbindingen vooral in het begin zeer grote moeilijkheden gaven. Het zelfde feit deed zich voor de eerste dag van de Amerikaanse voorjaarsmanoeuvres; verschillende commandoposten moesten toen worden verplaatst omdat anders geen verbinding mogelijk was. Vooral in heuvelachtig en bosrijk terrein kan dit aanleiding geven tot moeilijkheden.

De inrichting van de stafkwartieren en commandoposten was voor wat betreft Divisie- en Brigade Stafkwartieren goed. De verschillende secties waren met voldoende tussenruimte, goed gecamoufleerd opgesteld, gebruik makende van 3 tonners, commandowagens en tenten. Bij verschillende lagere commandoposten was dit minder goed. Daar was te veel gekeken naar aanwezigheid van bestaande gebouwen (bij voorkeur café's). Meestal kan een commandopost beter worden ingericht gebruik makende van 3 tonners en tenten, die met onderlinge tussenruimte van 50 à 75 m behoorlijk gecamoufleerd worden opgesteld. Een stafkwartier of commandopost moet duidelijk worden aangegeven met bordjes en pijlen, zodat het van de grote weg af gemakkelijk te vinden is, terwijl in de post zelve de verschillende onderdelen duidelijk moeten zijn aangegeven. Dan hoeft niemand de weg te vragen en wordt nodeloze moeite en tijdverlies vermeden. Men denke er echter aan dat bij de wegaanduiding naar een stafkwartier of commandopost geen gebruik mag worden gemaakt van de (ronde) verkeerstekens, en borden die door de Koninklijke Marechaussee worden gebruikt voor wegaanduiding en verkeersregeling.

Het opstellen van de auto's moet zodanig geschieden — dikwijls op enige afstand van de commandopost — dat zij onmiddellijk weer kunnen wegrijden. Strenge verkeersdiscipline is noodzakelijk.

3. Dienst op de stafkwartieren en commandoposten.

Een staf heeft enige tijd nodig om „ingespeeld” te raken. Veelvuldige oefening in vreedstijd van staven, die in geval van mobilisatie zullen moeten optreden is noodzakelijk. Duidelijk bleek bij deze oefening, dat het werk in de verschillende staven de laatste dag veel soepeler en beter liep dan de eerste dag. Zolang nog geen standaarduitrusting voor de verschillende staven is vastgesteld doet iedere commandopost goed voor zich zelf vast te stellen wat hij te velde denkt nodig te hebben aan bureaumaterieel om behoorlijk te kunnen werken. Daarbij o.m. te denken aan het snel kunnen uitgeven en het vermenigvuldigen van bevelen en schetsen. Het is voorts gebleken dat de schrijvers te weinig routine hebben in het typen van bevelen. Behalve dat hierop dus bij hun opleiding zal moeten worden gelet, lijkt het mij nodig, dat bij alle onderdelen hieraan de nodige aandacht wordt besteed b.v. door één à twee maal per week de schrijvers gedurende enkele uren hierin te laten oefenen, waarbij dan in het bijzonder ook aandacht ware te besteden aan het dicteren van bevelen, en aan het gebruik van de juiste afkortingen.

Men zou zeer goed, per depôt, hieraan van tijd tot tijd een kleine onderlinge wedstrijd kunnen verbinden.

4. Verbindingsdienst.

Bijzondere aandacht zal moeten worden besteed aan de opleiding van het personeel van de berichtenkantoren. Wanneer een berichtenkantoor goed functioneert wordt een belangrijke tijdsbesparing verkregen, bij het uitzenden van bevelen en berichten.

Gewenst is, dat verbindingsafdelingen herhaaldelijk oefeningen houden met de staven, waarbij zij worden ingedeeld, niet alleen om het personeel van de verbindingsdienst met inrichting en werking van de betrokken staf op de hoogte te brengen, maar vooral ook om commandant en officieren van die staf meer begrip omtrent de verbindingsdienst bij te brengen. Vooral aan dit laatste ontbreekt nog veel. Bij elke belangrijke bespreking of beslissing behoort de commandant van de verbindingsafdeling aanwezig te zijn. Hij moet vooral tijdig op de hoogte zijn van te nemen maatregelen om in staat te zijn er voor te zorgen, dat ten alle tijde en onder alle omstandigheden over goede verbindingen wordt beschikt.

5. Inlichtingendienst.

Hoe beter en vollediger de inlichtingen omtrent de vijand zijn, des te beter basis heeft men voor zijn eigen plannen. Een van de belangrijkste bronnen van inlichtingen vormen de resultaten van de eigen verkenningen en de krijgsgevangenen. In de inlichtingsbevelen geven de verschillende commandanten aan, wat zij willen weten en c.q. op welke wijze deze gegevens eventueel moeten worden verkregen. Dikwijls zal het nodig zijn verkenningsocties op grote schaal te doen houden, soms met steun van vechtwagens en artillerie. Slechts op deze wijze is het mogelijk om op de duur voldoende gegevens te verkrijgen omtrent de kracht van een vijandelijke verdediging, zijn sterke en zwakke punten. Het maken van krijgsgevangenen is bij dergelijke octies van het hoogste belang. Vaak worden patrouilles uitgezonden met het uitsluitende doel krijgsgevangenen binnen te brengen. Al deze octies moeten worden gecoördineerd volgens een vaststaand plan, meestal op Brigade niveau.

De zeer krachtige octies die bij deze oefeningen door Rood werden gehouden hebben zeer grote resultaten opgeleverd, zelfs al laten we buiten beschouwing het voor Rood wel zeer bijzondere succes van het buit maken van belangrijke papieren van Blauw. Los daarvan had Rood binnen 24 uur het zwakke punt in de Blauwe verdediging ontdekt!

Overigens geldt nog altijd, dat ieder onderdeel in voorste lijn, dat contact heeft met de vijand, verplicht is te zorgen dat contact te bewaren.

6. Pantsergevaar.

Nog te weinig geven velen zich rekenschap van de grote gevaren, die het pantserwapen voor zijn tegenstanders met zich meebrengt. In de moderne oorlog staat men voortdurend bloot aan verrassende aanvallen met pantser- of vechtwagens. Hiertegen moeten maatregelen worden genomen door systematische opbouw van de pantserafweer in

de diepte. Elk onderdeel, elk stafkwartier dient hiervan doordrongen te zijn, en dient er met zijn opstelling rekening mede te houden.

Het succes dat Rood heeft behaald met zijn stoot bij Soerel onderstreept dit nog eens. Dat bij dit geval C- X Div bijna het slachtoffer werd was een toevallige omstandigheid, die echter in de afgelopen oorlog meermalen is voorgekomen. Een Commandant toch, moet zich herhaaldelijk naar zijn troepen begeven, moet ook zijn voorste troepen bezoeken, moet dikwijls in voorste lijn zelf verkenningen verrichten. Daarbij staat hij altijd aan dergelijke kwade kansen bloot en zowel aan Geallieerde als aan Duitse zijde hebben dergelijke bezoeken of verkenningen aan Divisiecommandanten het leven gekost. En dat men zelfs ver achter de voorste troepen niet veilig is voor inbraken van gepantserde troepen of commandotroepen wordt wel bewezen door het feit dat Veldmaarschalk Rommel in Afrika eens ternauwernood het vege lijf heeft kunnen redden bij een dergelijke aanval op zijn commandopost. Elke verantwoordelijke commandant dient dan ook ten alle tijde maatregelen te nemen waardoor een doordringen van gepantserde strijdkrachten zoveel mogelijk wordt beperkt of in bepaalde banen wordt geleid. Dit kan geschieden door een oordeelkundig gebruik van afweermiddelen — kanonnen tp en granaatwerper tp, mijnen — en door oordeelkundige opstelling bv. in voor gepantserde strijdkrachten ondoordringbare bossen, achter waterlopen of holle wegen e.d. Bij de opleiding van onze troepen moet hieraan van de beginne af ten volle aandacht worden besteed.

Ten slotte brengt het geval „Soerel” nog weer eens onder onze aandacht, wat we allen weten, maar in de vredespractijk zo dikwijls wordt vergeten, hoe steeds zorg moet worden gedragen dat belangrijke stukken niet in handen van de vijand kunnen vallen. In noodgevallen moet worden getracht deze stukken, ten koste van wat ook te vernietigen.

7. Beveiliging van verkenningen.

Het komt herhaaldelijk voor, dat een compagnie of hogere commandant verkenningen moet uitvoeren vóór de beschermende eigen voorste troepen. In dat geval dient hij een klein dekkingsdetachement mede te nemen om te zorgen voor zijn veiligheid en niet de kans te lopen door een kleine vijandelijke patrouille te worden verjaagd of erger. Zie in dit verband als voorbeeld uit de practijk ook het gestelde op blz. 407 van de Militaire Spectator van September 1949 in „Het Bataljon in de Verdediging” van Majoor der Infanterie A. A. Paessens ¹⁾

8. Infanterie en vechtwagens.

Ten gevolge van het feit, dat eerst in de nacht van 3 op 4 Augustus de aanvalsbataljons werden aangetrokken en mede doordat de gezamenlijke verkenningen door het optreden van Rood bij Soerel niet tot hun recht kwamen is er van de gezamenlijke voorbereiding van de aanval en het persoonlijk contact op 3 Augustus niet veel terecht gekomen. Zeer speciaal heeft zich gewroken, dat geen gezamenlijke verkenning van het aanvalsterrein heeft plaats gevonden, want nu kwamen de vechtwagens gedurende de aanval tot de ontdekking, dat zij op 800 m

¹⁾ Ik raad een ieder aan dit artikel eens te bestuderen. De critiek en opmerkingen aan het slot zijn voor een groot deel ook toepasselijk op hetgeen bij de oefeningen van 2 tot 4 Augustus is geschied.

voor de vijandelijke stelling, vanwaar zij volgens het plan uit rompedekte opstellingen der infanterie met hun vuur zouden steunen volkomen open en ongedekt als schietschijven voor de vijandelijke pantserafweer stonden. Wanneer op 3 Augustus een volledige verkenning van het aanvalsterrein —, zo nodig onder dekking van een infanteriedetachement — had plaats gevonden, dan zouden infanterie en vechtwagencommandant vermoedelijk tot een ander aanvalsplan zijn gekomen.

Het zal voor de toekomst nodig zijn onze infanterie en vechtwagens geregeld samen te doen oefenen. Alleen door veelvuldige gezamenlijke oefeningen in verschillende soorten terrein kunnen de zo nodige samenwerking en het begrip voor elkaars moeilijkheden en mogelijkheden worden verkregen.

Ten slotte wijs ik er nog op dat de vechtwagens 's nachts blind zijn en dat bovendien het personeel van de vechtwagens dikwijls 's nachts voor het onderhoud van deze kostbare wagens moet zorgen.

Dit brengt mee, dat zij gedurende de nacht door andere wapens (meestal door infanterie) moeten worden beveiligd. Ook hierdoor komt de nauwe samenwerking der beide wapens tot uiting.

9. Infanterie in de aanval.

Wanneer er voldoende tijd van voorbereiding voor de aanval bestaat moeten de verkenningen zodanig worden uitgestrekt dat aan de onderscheidene lagere commandanten de achtereenvolgende aanvalsdoelen c.q. het gevechtsdoel in het terrein worden aangewezen. Dan wordt voorkomen dat de richting verloren gaat, zoals nu bij het linker voorbat het geval was.

Met nadruk wijs ik er op, dat het streven van de infanterie moet zijn in beweging te blijven. Men leze in dit verband ook eens het artikel van de Kapitein der Infanterie K.N.I.L. C. Westland: „Dient het accent bij de infanterie-opleiding verlegd te worden?” in de Militaire Spectator van September 1949.

10. Het woord.

Nog altijd geeft het vaststellen en het uitgeven van „het woord” aanleiding tot grote moeilijkheden. Aan beide zijden kwam het voor, dat op een gegeven ogenblik drie verschillende „woorden” in gebruik waren op een bataljonsfront. Het wil mij voorkomen, dat het woord minstens op Brigade- of divisieniveau zal moeten worden vastgesteld. Het moet dan gedurende b.v. 24 uur gelden en zo tijdig worden uitgegeven, dat een ieder die het nodig kan hebben er mee op de hoogte is. Naar mijn mening heeft het alleen zin het woord vast te stellen voor het doorschrijven van de voorste troepen. Op die wijze wordt het uitgeven van het woord ook beperkt; anders zou ieder soldaat ermede op de hoogte moeten zijn en is er van geheimhouding practisch geen sprake meer. Het uitgeven van het woord en het controleren bij binnen de lijn komende patrouilles moet dan zeer voorzichtig geschieden en op fluisterende toon; het is niet gewenst dat een mogelijk in de nabijheid liggende vijandelijke patrouille het luidkeels hoort roepen. Streng discipline op dit gebied is noodzakelijk.

11. Artillerie.

Bij de voorbereidingen van de aanval behoort uiteraard een nauw-

keurige regeling van de te geven artilleriesteun. De grondslag hiervoor behoort te worden verkregen uit de gegevens die de verkenningen, zowel op de grond als uit de lucht, hebben opgeleverd. Hieruit behoort te worden vastgesteld waar zich de gevaarlijke weerstanden bevinden, die door de artillerie moeten worden geneutraliseerd. Deze neutralisatie moet dan ook grondig zijn en voldoende vuurdichtheid hebben. Bij de voorbereidingen behoort een tijdige berekening van de benodigde hoeveelheid munitie, om zo nodig extra munitie te kunnen laten aanvoeren, waarbij er op moet worden gerekend dat voor de consolidatie steeds de helft van de eerste lijnsmunitie ter beschikking moet worden gehouden. Gedurende een kwartier werd het artillerievuur onderbroken terwijl gedurende die tijd een vliegeraanval op de vijandelijke voorste lijn zou plaats vinden. Ik voel niet voor deze oplossing. M.i. dient de vliegersteun op de voorste vijandelijke steunpunten plaats te vinden — indien althans hier vliegersteun nodig is — voordat het artillerievuur hierop ligt. Daarna zullen de vliegtuigen hun doelen meer achterwaarts moeten vinden b.v. op de verdedigende artillerie of op doelen die door middel van een radioverbinding uit voorste lijn der infanterie worden opgegeven. Voorts merk ik nog op, dat hier het inschieten achterwege is gebleven; zo enigszins mogelijk moet men de artillerie de gelegenheid geven — al is het slechts korte tijd — zich in te schieten. Het komt de infanterie ten goede.

Ten slotte blijkt het noodzakelijk dat veelvuldig wordt beoefend het opmaken van het vuurplan door infanterie en artillerie samen.

12. Agressief optreden.

Duidelijk is wederom bij deze oefening gebleken, hoe de relatief zwakkere partij door agressief optreden grote successen kan boeken. Rood, hoewel numeriek en in bewapening verre de mindere van Blauw, trad veel agressiever op. In werkelijkheid zou het resultaat zijn geweest, dat de aanval van Blauw aanvankelijk volkomen mislukt zou zijn.

13. Camouflage. Maatregelen tegen luchtgevaar.

Het was verheugend te zien hoe goed het merendeel der troepen zich wist te camoufleren, zodat uit de vliegtuigen vrijwel niets te zien was en ook de luchtfoto's slechts weinig gegevens omtrent de vijandelijke stellingen brachten. Aan de camouflagediscipline moet echter nog beter de hand worden gehouden. Nog te veel kwam het voor, dat bij het verschijnen van vliegtuigen de mensen uit hun opstellingen kwamen om naar de vliegtuigen te kijken, waardoor opstellingen werden verraden, terwijl vooral ook het uitdelen van eten iets is waardoor de mensen zich bloot geven en dus de opstellingen worden verraden.

Ik wijs er op, dat bij marcherende colonnes speciale maatregelen moeten worden genomen. Een afstand van 30 m tussen de voertuigen is te weinig. De practijk leert dat zeker 50 à 60 meter nodig is.

14. Koninklijke Marechaussee. Verkeersdiscipline.

Een van de belangrijkste taken van de Kon. Mar. is de verkeersregeling. De regeling van het verkeer is opgemaakt door de daarvoor verantwoordelijke staf, de Kon Mar heeft er voor zorg te dragen dat deze regeling wordt opgevolgd. Nog niet alle troepencommandanten zijn er van doordrongen, dat een ieder verplicht is de aanwijzingen, door

de Kon Mar gegeven, op te volgen. Hieraan moet streng de hand worden gehouden omdat anders bij druk verkeer een chaos ontstaat.

Het is nodig dat de marcherende colonnes zich stipt houden aan het marsschema, snelheden, afstanden, verlichting. Op belangrijke punten is het gewenst, dat de verkeersregelaars in het bezit zijn van een schets waarop alles voorkomt, wat voor de passerende troepen van belang kan zijn.

15. Geruchten en paniek.

Reeds bij deze oefening in vreedstijd is weer gebleken hoe gemakkelijk geruchten ontstaan en hoe deze geruchten zelfs in vreedstijd een paniekstemming te weeg kunnen brengen. Op alle commandanten rust de taak hier met kracht tegen op te treden en geruchten onmiddellijk de kop in te drukken. Een goede voorlichting van de soldaat is nodig, maar alleen met berichten waarvan men zeker weet, dat ze juist zijn.

16. Voorlichting.

Nog te weinig wordt door het officiers- en het onderofficierskader begrepen, hoezeer de soldaat belang stelt in de oefening. De algemene klacht in de troep was, dat men niet wist wat er gebeurde. Niet alleen dat hierdoor de belangstelling verloren dreigt te gaan, maar bovendien kan de man dan als het nodig is niet zelfstandig handelen. Bij de Amerikaanse legermanoeuvres in April 1949 — waar geen tegenpartij optrad — was voorlichting van de soldaat een van de belangrijke punten en slaagde men er ook inderdaad in de soldaat behoorlijk op de hoogte te houden van wat er omging en zodoende de belangstelling levendig te houden.

17. Geneeskundige dienst.

Velen beseffen niet het grote belang van een snelle en goede afvoer van gewonden. Wellicht ontbreekt het hen ook aan de nodige fantasie om iemand, die door een hulpleider voorzien wordt van een kaartje met de aard der verwonding en opdracht krijgt ter plaatse te blijven liggen, als werkelijk gewond te beschouwen. Toch is het nodig ook dit te beoefenen. Niet tijdige afvoer of onjuiste behandeling kan in oorlogstijd het verliespercentage onnodig doen stijgen. De gewondenafvoer is in eerste instantie een taak voor de betrokken onderdeelcommandant; eerst later gaat deze taak over op geneeskundige formaties. Op kleine schaal kan een en ander zeer goed worden beoefend in de garnizoenen door bij velddienstoefeningen een Bataljonspost en een verzamelplaats gewonden te doen inrichten. De troepen staan er dan bij oefeningen op grotere schaal niet meer vreemd tegenover.

18. Hygiënische Dienst.

Aan hygiënische maatregelen moet strenger de hand worden gehouden. Inrichting en onderhoud van latrines laat nog te wensen over, terwijl speciale waterplaatsen veelal vergeten worden. Door het slechte weer zijn thans geen bezwaren ondervonden van vliegen, maar indien het zonnig weer geweest was zou zeer waarschijnlijk een vliegenplaag een gevolg van de onvoldoende maatregelen zijn geweest.

19. Voeding.

De voeding is bij deze oefening in het algemeen goed verlopen al

zijn er uiteraard wel onderdelen geweest waar het eten wat later kwam dan men in het garnizoen gewend was. Een fout die gemaakt werd was, dat men de troepen naar auto's liet komen, waar het eten werd uitgedeeld, en zich daarbij van dekking tegen luchtwaarneming en veiligheid verder niets aantrok. Ik wil in dit verband wijzen op de bestaande containers, waarin het voedsel wordt gedaan, waarin het warm blijft en die in de opstellingen kunnen en moeten worden gebracht.

Ik wijs er voorts op, dat het in de regel beter is, per compagnie het eten te koken, dan voor het gehele Bat ineens. In dit laatste geval wordt de distributie dikwijls moeilijker.

20. Hulpleiders.

Bij alle onderdelen worden door de leiding de nodige hulpleiders ingedeeld. Deze officieren hebben opdracht namens de leider van de oefening de troepencommandanten de door de leider gewenste inlichtingen te geven en voorts zo nodig in te grijpen indien door maatregelen van de troepencommandanten de oefening zou dreigen te mislukken. Zij laten de commandanten geheel vrij, doch moeten wel altijd aanwezig zijn bij besprekingen en het nemen van maatregelen, waarvan zij leider en overige hulpleiders voortdurend op de hoogte moeten houden. Sommige commandanten zien in deze hulpleiders een soort dwarskijkers. Dit is geenszins het geval; integendeel kunnen zij dikwijls door het geven van een enkele suggestie de oefening voor het betrokken onderdeel beter doen verlopen. Aan de andere kant moeten de hulpleiders ook weer niet beschouwd worden als mensen die de commandanten vertellen, hoe de leider wenst dat deze commandant zal handelen en dan dus de verantwoordelijkheid van het onderdeel als het ware overnemen. Ik wijs er voorts nog op, dat het geen verwondering moet wekken als een hulpleider van Rood zich bij Blauw op de hoogte komt stellen van de plannen van Blauw, plaatsen waar gevuurd kan worden enz. en omgekeerd. Dit is nodig om de partij waarbij hij is ingedeeld, de nodige verliezen op te leggen of eventueel te stoppen. Het is dus in genedele een soort „spionnage” of „oneerlijk optreden” zoals wel eens wordt gedacht.

21. Moreel.

Zeer verheugend was bij deze oefening het moreel van alle troepen. De omstandigheden waren zeker niet gunstig, maar regen, koude en wind konden de stemming van de mensen, die toch vrijwel voortdurend buiten waren en veelal de nacht in een gat in de grond moesten doorbrengen, niet bederven. Ik vond hier bij alle troepen dezelfde geest, die ik ook bij onze troepen in Indonesië heb aangetroffen en die onze soldaat, mits goedaangevoerd, maakt tot een der besten ter wereld.

Hoewel er uiteraard nog verschillende opmerkingen te maken zouden zijn wil ik het hierbij laten. Ik ben ervan overtuigd, dat alle deelnemers aan deze oefeningen vele ervaringen rijker zijn geworden en wanneer een ieder in zijn eigen onderdeel tracht rekening te houden met zijn fouten en tekortkomingen, die thans naar voren zijn gekozen en met hetzelfde enthousiasme, dat alle troepen bij deze oefeningen hebben getoond, naar verbetering streeft, dan kunnen wij met vertrouwen de verdere opbouw van ons leger tegemoet zien.

DE POLITIEKE EN MILITAIRE ORGANISATIE VAN DE WESTERSE UNIE

door F. C. SPITS, *Reserve-Kapitein der Infanterie,
werkzaam bij de Legervoortlichtingsdienst.*

Er is de laatste tijd nogal wat discussie gaande over een onderwerp, dat, naar men zegt, een belangrijk punt van bespreking uitmaakte op de conferenties, die de afgelopen maand in het Kader van het Atlantisch Pact zijn gehouden. Het gaat daarbij om de betrekkingen tussen de defensie-organisaties, die als gevolg van beide verdragen gevormd zijn of gevormd zullen worden.

Heeft de Westerse Unie zo vraagt men, nog wel reden van bestaan? Zal zij op de duur niet volledig geabsorbeerd worden door de zoveel omvangrijkere Atlantische statenbond? Aan beide systemen liggen immers dezelfde beginselen ten grondslag en beide streven naar hetzelfde doel — een bondgenootschappelijke defensie op basis van zelfverdediging en onderlinge hulp.

Wat blijft er dan nog ruimte voor een Westerse Unie anders dan als een regionale statengroep in het grote Atlantische geheel?

Samenwerking of Unificatie.

De laatste weken zijn er in de pers voortdurend geruchten opgedoken over diepliggende meningsverschillen, welke over deze kwestie tussen Engeland en zijn continentale bondgenoten, Frankrijk en de Benelux zouden zijn ontstaan. De Engelsen, aldus „Le Soir” van 23 November j.l., zouden aansturen op een volledige invoeging van de Westerse Unie-organisatie in het Atlantische systeem, welke invoeging geen samenwerking maar een onderschikking zou betekenen. Daarbij zou dus de Westerse Unie afdalen tot het niveau van een willekeurige regionale groep in de Atlantische configuratie.

De Engelse regering heeft intussen het hare gedaan om dergelijke geruchten de kop in te drukken. In het Lagerhuis kwam Minister Bevin met een verklaring, die er op berekend was alle twijfel weg te nemen en te verzekeren, dat de Engelse regering niets zozeer tegen de borst stuitte als de gedachte aan een ontbinding van de Unie van Brussel: „The Brussels Powers”, zo zei Bevin, „have developed a close-knit organisation under the Treaty, and our continental friends are very anxious for an assurance on the point that we will do nothing to weaken the organism that has been created under that Treaty. I can assure the House that we readily gave the assurances.” En zich in het bijzonder tot het „verontruste” Frankrijk richtend verklaarde Bevin: „We are with you, and shall be with you. If there are details in the military organisation which you have to argue out, that is one thing, but on our solidarity you have no ground at all for questioning our sincerity”.

Enkele Verschillen.

Voor het overige kan men er wel inkomen, dat de continentale

mogendheden „het onder de tafel werken van het Brusselse Pact” niet zo maar zullen nemen. West-Europa heeft voor de tijd van vijftig jaar de garantie, dat het in geval van een aanval automatisch ook op Engelse hulp kan rekenen. Dit is in ieder geval een concrete toezegging, welke men ongaarne inruilt voor de wat zweverige bepalingen van het Atlantische Pact. Maar bovendien de Westerse Unie pretendeert meer te zijn dan alleen maar een politiek-militair verbond. Er is ook op de andere terreinen, die door de Unie worden bestreken, op sociaal, economisch en cultureel gebied het een en ander tot stand gebracht, dat zich niet zo maar laat wegcijferen. Wat de organisatie van de Westerse Unie eigenlijk voorstelt, hoe zij reilt en zeilt en wat er in de korte tijd van haar bestaan vooral op het gebied van de defensie tot stand gebracht is, daarvan moge het volgende overzicht ¹⁾ u een indruk geven.

Wanneer men de organisatie van de Westerse Unie als geheel bekijkt dan is daar een drietal sectoren te onderscheiden. Aan de top vinden we de organen, die het politieke beleid bepalen; de volgende sector vertegenwoordigt de hoogste leiding der defensie, en tenslotte zijn er de bevelsorganen. De constructie van het geheel is als volgt:

De Politieke Organen.

Ingevolge art. VII van het Verdrag van Brussel staat aan het hoofd der Unie de **C o n s u l t a t i e v e R a a d**, die samengesteld is uit de ministers van Buitenlandse Zaken van de vijf landen. Deze Raad vertegenwoordigt het hoogste gezag in de Unie. Teneinde overleg te plegen over alle vraagstukken, die tot het terrein van de Unie behoren, komt hij minstens eenmaal in de drie maanden in één der hoofdsteden bijeen. Tot zijn taak behoort het geven van directieven aan de verschillende organen van de Unie. De rapporten, die door deze organen worden uitgebracht ontvangen de Raad via de Permanente Commissie.

Door de **P e r m a n e n t e C o m m i s s i e** kan de Consultatieve Raad zijn werkzaamheden permanent uitoefenen. Zij vertegenwoordigt de Raad, wanneer deze niet bijeen is en bestaat als zodanig uit de vier diplomatieke vertegenwoordigers van de landen van de Unie te Londen en een Britse vertegenwoordiger, die de rang van ambassadeur heeft. De Commissie zetelt te Londen en komt minstens één maal per week bijeen.

Het is door deze Commissie, dat het overleg der vijf landen op politiek niveau regelmatig kan plaatsvinden. Daarnaast behoort tot haar taak de leiding en de coördinatie van alle werkzaamheden der organisatie op militair, economisch, financieel, cultureel en sociaal gebied. Aan de Commissie is een secretariaat-generaal verbonden, dat tevens als secretariaat voor de Consultatieve Raad fungeert. Het staat onder leiding van Mr E. Star Busmann, buitengewoon gezant van Nederland te Parijs.

De Defensie-Organisatie.

Volgens art. IV van het Pact van Brussel zullen de vijf landen elkaar alle mogelijke militaire hulp en bijstand verlenen, wanneer een van

¹⁾ Wij hebben voor dit overzicht naarstig gebruik gemaakt van een rede, welke op 12 October jl. door Veldmaarschalk Montgomery is gehouden voor het „Royal United Service Institution” te Londen. Deze rede zou samen te vatten zijn onder het hoofd: „Een jaar Fontainebleau”.

hen zal worden aangevallen. Om hieraan uitvoering te kunnen geven is een defensie-organisatie opgezet, die zich in hoofdzaak voor de volgende taken gesteld ziet:

1. De versterking van het militaire vermogen van de vijf landen afzonderlijk en de coördinatie en integratie van deze krachten tot een geheel.
2. Het in studie nemen van de strategische en tactische problemen, welke verband houden met de verdediging van West-Europa.
3. De voorbereiding van een bevelsorganisatie.

De defensie-organisatie omvat:

1. de organen welke met de hoogste leiding zijn belast,
2. de bevelsorganen.

De leiding van de Defensie.

De Defensieraad (Western Union Defence Committee) samengesteld uit de vijf ministers van Defensie is het leidinggevend en controlerend orgaan, dat met de verantwoordelijkheid voor de verdediging van Europa is belast. Evenals de Consultatieve Raad komt de Defensieraad minstens eenmaal in de drie maanden in één der hoofdsteden bijeen.

Het Comité van de Chefs van Staven (Western Union Chiefs of Staff Committee — W.U.C.O.S.) adviseert in alle kwesties, die de defensie van West-Europa als geheel betreffen, ontwerpt de strategische plannen en treft voorbereidingen voor de uitvoering door o.m. de taak en de verantwoordelijkheid van de bevelhebbers in tijd van oorlog vast te stellen. Het is samengesteld uit de Chefs van Staven van land-, zee- en luchtmacht van de vijf landen. Gewoonlijk is elk land slechts door één Stafchef vertegenwoordigd. Het Comité komt regelmatig bijeen. Om de beraadslaging over problemen, die slechts één der drie onderdelen van de strijdmacht raken, mogelijk te doen zijn, worden bovendien van tijd tot tijd bijeenkomsten gehouden van de vijf Stafchefs van elk der delen van de strijdmacht afzonderlijk.

Het Permanente Militaire Comité bestaat uit de vertegenwoordigers van de Stafchefs der vijf landen en zetelt te Londen. Het is de permanente staf van W.U.C.O.S., die de bijeenkomsten van de Stafchefs voorbereidt en bovendien verantwoordelijk is voor de coördinatie van alle werkzaamheden, die uitgaan van W.U.C.O.S.

Een orgaan op hetzelfde niveau als het Permanente Militaire Comité en eveneens rechtstreeks verantwoordelijk aan W.U.C.O.S. is het Principal Administrative Planning Committee. Het fungeert als coördinerend orgaan ten aanzien van problemen, die het administratieve beleid betreffen. Eveneens ten dienste van W.U.C.O.S., maar ondergeschikt aan het Permanente Militaire Comité, zijn verder een aantal commissies ingesteld, die aangeduid worden als Service Advisory Committees, advies commissies voor de drie delen van de strijdmacht afzonderlijk, Inter-service Committees, die de problemen bestuderen welke verband houden met de onderlinge samenwerking van de strijdmacht-onderdelen en Planning Divisions.

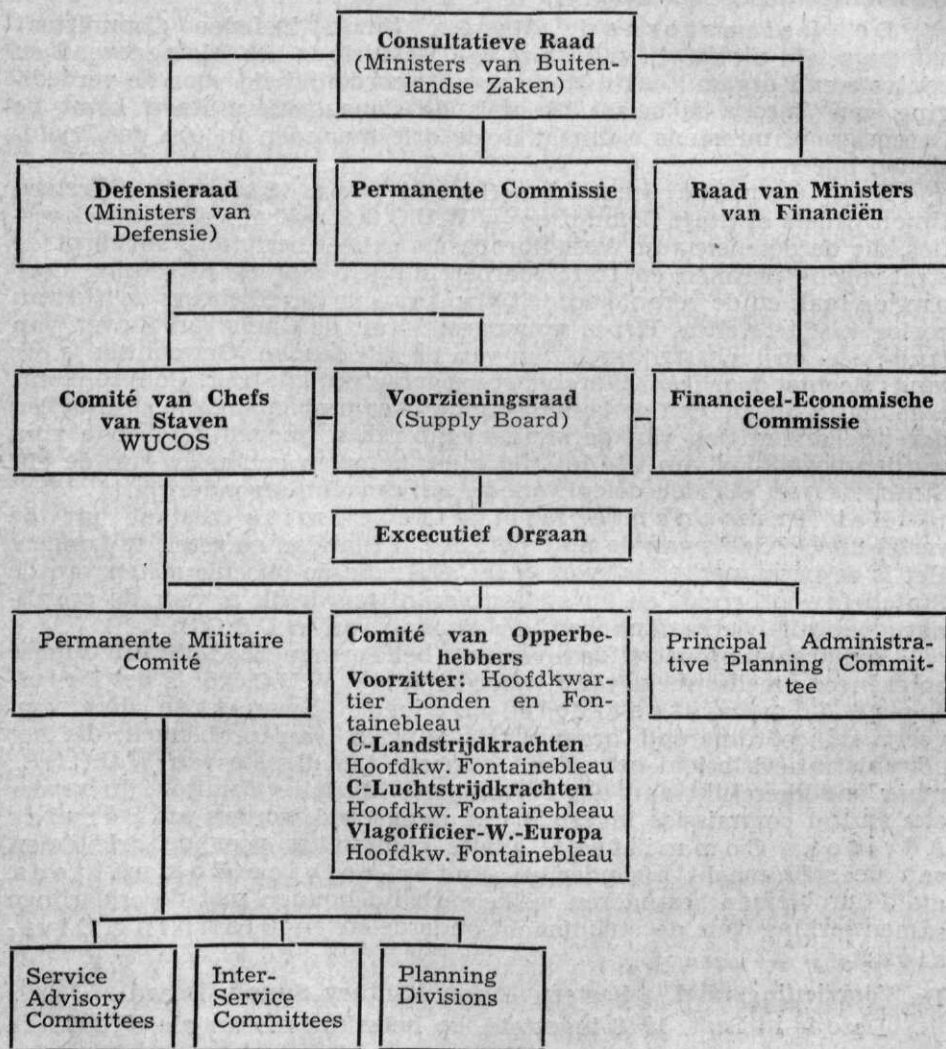
De Voorzieningsraad. (Western Union Military Supply Board).

Deze is in Sept. 1948 ingesteld, op hetzelfde niveau als W.U.C.O.S.

en werkt dus rechtstreeks onder de Defensieraad. Als zodanig adviseert hij in kwesties betreffende de productie van materieel, doet aanbevelingen ter voorziening in hetgeen benodigd is, en treft voorbereidingen voor de uitvoering van productieplannen. Als permanent orgaan van de Voorzieningsraad, die uit de vertegenwoordigers van de vijf landen is samengesteld, fungeert een Supply Executive Committee, welke dus min of meer analoog is aan het Permanente Militaire Comité.

Met de Voorzieningsraad werkt nauw samen de Financieel-Economische Commissie, die geen deel uitmaakt van het defensie-organisme, maar toegevoegd is aan de Raad van Ministers van Financiën.

De Politieke en Militaire Organisatie van de Westerse Unie

NIEUWE UITGAVEN

DE WERELDMACHT VAN HET WITTE HUIS door Robert E. Sherwood. Uitg. Zuidholl. Uitg. Mij, Den Haag. Prijs f 14.75 per deel (2 delen).

Er was tijdens de tweede wereldoorlog geen fascinerender naam dan die van Roosevelt, de grote — tot nu toe wellicht grootste — Amerikaanse president. Nog nooit was vóór hem een president driemaal achter elkaar, laat staan vier maal in successie tot President gekozen. En dat geschiedde waarlijk niet onder rooskleurige omstandigheden.

Toen Roosevelt in November 1932 tot President werd gekozen, wandelden de Verenigde Staten aan de rand van de afgrond. De geweldige economische crisis had zijn dieptepunt bereikt.

Roosevelt redde het land door zijn New Deal, die als grondslag zijn grote rede van 28 Augustus 1931 had, die hij als Gouverneur van de Staat New-York hield. In die rede zei hij o.m. „Een van de vele plichten van de Staat is, voor diegenen te zorgen, die het slachtoffer van ongunstige tijdsomstandigheden zijn geworden, waardoor het hun onmogelijk wordt gemaakt, zich ook maar de noodzakelijkste dingen voor het levensonderhoud zonder hulp van anderen aan te schaffen. Deze onfortuinlijke burgers moet de Regering te hulp komen, niet bij wijze van weldadigheid, doch als sociale plicht.”

Het is de enorme verdienste van Sherwood — de secretaris van Roosevelt — die ons de grote wereldburger — want dat was hij meer dan wie ook — ten voeten uit toont als mens, staatsman en strateeg.

En Sherwood heeft daarbij het grote geluk gehad, te kunnen beschikken over bronnen, die doodeenvoudig uniek zijn, nl. de geheime aantekeningen van Hopkins, de volkomen rechterhand van de President, als het ware zijn „tweede ik”.

Zo nauw was de band en het geestelijk contact tussen Roosevelt en Hopkins, dat toen Hopkins in Juli 1941 naar Rusland ging om namens Roosevelt met Stalin de hulp te bespreken die de V.S. aan de Sovjet-Unie kon geven, Hopkins zonder schriftelijke instructies naar het Kremlin ging, terwijl Roosevelt een telegram aan Stalin zond waarin hij hem mededeelde, dat hij Hopkins volledig kon vertrouwen en hem verzocht tot Hopkins te spreken, alsof hij tegenover hem — Roosevelt zelf — stond.

Nog nooit heeft Stalin zó openhartig gesproken als tegenover Hopkins.

Wellicht niemand heeft zulk een nauw contact gehad met Roosevelt als Hopkins. Nadat hij eerst Minister van Handel was geweest, belastte Roosevelt hem met de uitvoering van de leen- en pachtwet. Geweldig werd daardoor de invloed van Hopkins. Hij maakte van alle besprekingen aantekeningen. Het waren deze aantekeningen, die na zijn dood in 1946 door Sherwood bewerkt zijn en in boekvorm — onder de Amerikaanse titel „Roosevelt and Hopkins” — zijn uitgegeven en in het Nederlands onder de zeer juist gekozen titel „De Wereldmacht van het Witte Huis”.

Sherwood beschrijft ons de verschrikkelijke moeilijkheden waarmede Roosevelt te kampen had. Met ongewone scherpte zag de President de omvang van het Hitlergevaar. Hij liet geen maatregel onbenut om zijn volk van dat gevaar te overtuigen en alle maatregelen te nemen, waarmede hij met inachtneming van zijn constitutionele plichten — Engeland en later Rusland kon helpen.

De weerstanden die het Amerikaanse volk weerhielden om die daadwerkelijke hulp te geven waren vele.

Er waren isolationisten, die niets met die rommel in Europa te doen wilden hebben. De ervaring van 1918 zat hen dwars. Er was een felle anti-Engelse partij, die — zelfs toen de V.S. in de oorlog waren gesleurd — nog de geheime — dwaze — hoop hadden, dat de V.S. de oorlog zou winnen, maar dat Engeland hem zou verliezen. Er was een partij, die Rusland onder geen voorwaarde enige steun wilde geven. En tenslotte was er een partij, die de President zelf haatte als de dood en alleen tegen de oorlog was, omdat Roosevelt er voor was.

Het genie van de grote Amerikaan wist al die moeilijkheden te boven te komen.

Achter dat hoge voorhoofd, achter die zo vriendelijke ogen, werkte een stel hersens, dat fenomenaal was. En daarnaast klopte een zo echt menselijk hart.

De wijze waarop Roosevelt zijn tegenstanders steeds schaakmat wist te zetten, tegenstanders in voorstanders wist om te toveren, en aanhangers wist te begeesteren was waarlijk zo zeldzaam, dat er wellicht geen mens met hem vergeleken kan worden.

En het geschiedde allemaal zo eenvoudig, zo heel gewoon, zo heel menselijk. Dat was zijn grote kracht. Zijn vaderlijke „praatjes bij de haard”, die hij in den beginne op Zondagavond hield, verplaatste hij op verzoek van de geestelijkheid naar een ander tijdstip, omdat het Kerkbezoek er door beïnvloed werd. Zo hingen de mensen aan zijn lippen.

De wijze waarop hij zijn tegenstanders bestreed was meesterlijk. Hij viel ze nooit rechtstreeks aan. Hij noemde nooit namen, maar zijn spot doodde. Hij wist het zo te stellen, dat men eigenlijk altijd een tikkeltje medelijden kreeg met zijn tegenspelers, waardoor die tegenspelers alle kracht werd ontnomen.

Roosevelt was altijd zich zelf, in tegenstelling met Churchill, die zeer gevoelig en emotioneel was, die zijn tranen soms de vrije loop liet en soms als een reus toornde.

Toen op 7 December 1941 Churchill via de B.B.C. het bericht vernam dat de Japanners Pearl Harbour hadden aangevallen, wilde de Engelse staatsman onmiddellijk het Parlement bijeen roepen om Japan de oorlog te verklaren. De Amerikaanse ambassadeur Winant, die op dat moment bij hem was, weerhield hem daarvan, er op wijzende, dat hij eerst de officiële bevestiging van dat bericht had af te wachten.

Toen op 25 Juli '43 Roosevelt eveneens via de radio het bericht hoorde van de arrestatie van Mussolini, zei hij tegen zijn secretaris, die hem onmiddellijk vroeg wat er moest geschieden: kalm aan, wij zullen eerst de officiële bevestiging er over afwachten.

Gewoonlijk, als men een Engels en een Amerikaans staatsman met elkaar vergelijkt, dan is men geneigd de Engelsman hoger aan te slaan. Hij is de sfinx die niet veel zegt, maar die uiteindelijk het laatste woord heeft en zijn zin krijgt, terwijl de Amerikaan wel veel lawaai maakt, maar vaak zijn doel voorbij schiet.

In een vergelijking tussen Roosevelt en Churchill is het precies andersom.

Churchill was door zijn impulsiviteit een open boek. Wat er in het hoofd van Roosevelt omging wist niemand. Ook Hopkins niet. Maar hij voelde het beter aan, dan wie van de medewerkers van de President ook.

En wat Roosevelt zo onnoemelijk in zijn medewerker waardeerde was zijn vrijwel volkomen onzelfzuchtigheid.

Toen Roosevelt Wendell Wilkie — zijn tegencandidaat bij het derde President-

schap — eens bij hem ontving, vroeg Wilkie hem, waarom Roosevelt toch zo'n groot vertrouwen in Hopkins stelde. Roosevelt zei toen het volgende: Misschien zult gij ook nog eens op deze stoel komen te zitten, en dan gaat gij die deur daar recht tegenover U haten, want iedereen die daar door binnenkomt heeft U iets te vragen. En als er dan één mens is, die dat niet doet, dan is die meer dan een oase in de woestijn, hij is een stuk van U zelf.

Dit typeert de verhouding tussen beide mannen, die de mensheid, de wereld wilden dienen en bevrijden van het nationaal-socialistische roofdier en die bovenal de mensheid wilden bevrijden van de „angst”.

Machtig en indrukwekkend is het werk van de beide groten geweest. Hun invloed was wereldomvattend, al staat Roosevelt met hoofd en schouders boven zijn grote medewerker. Maar de rol van Hopkins was toch zo, dat niemand anders dan de eveneens zeer grote Marshall van hem verklaarde: Hij heeft zijn land diensten bewezen, die men nooit voldoende zal kunnen waarderen.

Juist doordat Roosevelt en Hopkins zo nauw samenwerkten, hebben de aantekeningen van de laatste zulk een bijzondere betekenis.

Zij tonen ons Roosevelt tijdens de moeilijkheden van de New-Deal, in zijn strijd tegen het isolationisme, als geestelijke vader van de Verenigde Volkeren organisatie, van de grote invasie in Noord Afrika en die in Normandië.

Wij zien hem als ontwerper van het fantastische „Victory-program” dat inderdaad de basis der overwinning is geweest. Wij zien hem in de Senaat, voor het Huis van Afgevaardigden, in de verkiezingsstrijd, op de conferentie te Casablanca, Caïro, Teheran en Yalta. Wij zien hem ook als gewoon mens, met al zijn grootheden en kleinheden, met zijn hobbies, sympathieën en antipathieën. Het toont ons ook de andere groten in die tweede verschrikkelijke wereldstrijd, Churchill, Stalin, Tsjang-kai-Tsjek, Marshall, Eisenhower, Harri-man, Molotof, Worosnihof, Beaverbrook, de Gaulle, Vannavar Bush, de man van de atoombom, Herbert Evatt, Queson, Morgathan, Hull, Welles, Stimson, Stettinius, King, Arnold, Mac Arthur, Nimitz, Allan Broke en tal van anderen, met hun waardering en critiek voor en op elkaar.

Veel, heel veel, wordt ons duidelijk in dat machtige werk, wat tot nu toe een gesloten boek voor ons was.

Maar hoevelen er ook waren en hoe groot zij ook mochten zijn, zij werden allemaal gedomineerd door dat machtige genie van oud Hollands-Zeeuwse afkomst, Franklin Delano Roosevelt. De man waarop tijdens de tweede wereldoorlog — zowel in de toen nog vrije als in de bezette gebieden — miljoenen hun hoop hadden gevestigd en die hij niet heeft beschaamd. Maar dat was eigenlijk meer dan een sterfelijk mens kon dragen. Die verschrikkelijke verantwoordelijkheid doodde hem. Een geweldige bloeditstorting in de hersenen maakte op 12 April 1945 een einde aan dat grote leven. Bij zijn begrafenis waren detachementen van land-, zee- en luchtmacht. Op de uniformen van deze mannen waren beroemd geworden namen geborduurd, Cassino, Tunis, Solomon-eilanden, Leythe, Manilla, Koraalzee, Midway, Normandië, Ploesti, Iwoshima, Perzische Golf.

Het soldaten - tijdschrift „Yank” schreef: „Hij was niet alleen de opperbevelhebber van onze strijdkrachten, maar van onze hele generatie.”

Zo was het.

De grote idealist, die tegelijk staatsman en strateeg was met een dergelijk reëel inzicht, dat hij zijn idealen ook wist te verwezenlijken of er de juiste basis voor wist te scheppen en die veel te vroeg van ons is heengegaan.

Een machtig boek, dat ons een volledige indruk geeft van de ware machtsverhoudingen van tijdens en ten dele ook na de tweede wereldoorlog, want Hopkins zette zijn werk ook nog enige tijd onder leiding van Truman voort.

Het is de evenknie van de memoires van Churchill, maar biedt daarbij het grote voordeel, dat het direct een afgerond geheel vormt.

We zouden haast willen zeggen, Churchills memoires zijn volkomen onvolledig zonder dit boek, dat naar onze mening een nog bredere kijk — indien zulks mogelijk is — op het wereldgebeuren geeft, dan dit bij de grote Brit reeds het geval is.

Wat in Churchills memoires natuurlijk nooit tot uiting kon komen, is de visie die andere groten op hem hebben. En dat komt in „De wereldmacht van het Witte Huis” zo klaar en duidelijk naar voren.

Daarom is dit boek een weergaloze historie van de critiekste jaren uit de geschiedenis der mensheid en van de twee grote mannen, die er hun stempel op drukten. Daarom is dit boek niet alleen van belang voor hen, die zich interesseren voor het verleden, het is onontbeerlijk voor hen, die zich een juist beeld willen vormen, hoe zich in de toekomst het wereldgebeuren wellicht kan ontwikkelen.

B. KONING,
Luitenant-Kolonel.

JULIANA REGINA. Samengesteld door D. Wijnbeek. Uitgeverij en Drukkerij Hollandia, Baarn. Prijs f 1.90.

Juliana Regina 1948—1949 vormt het eerste deel van een jaarlijkse uitgave, welke in woord en beeld de gebeurtenissen rond ons Koninklijk gezin weer geeft.

De vele foto's, waarvan er enige door Z.K.H. Prins Bernhard persoonlijk zijn vervaardigd, zomede de weergave van enige officiële Koninklijke toespraken, verlenen aan dit boekje een blijvende historische waarde, terwijl de omstandigheid dat niet alleen de belangrijke plechtigheden zijn weergegeven, doch ook aan meer dagelijks gebeurtenissen een plaats is ingeruimd, oorzaak is dat op zo juiste wijze de enige en hartelijke verhouding tussen ons Koninklijk Gezin en het Nederlandse volk tot uiting wordt gebracht.

Voor deze welverzorgde uitgave, waarvan het verschijnen ongetwijfeld door ieder rechtgeaard Nederlander met sympathie zal worden begroet, betuigen we samensteller en uitgever onze waardering, daarbij de hoop uitsprekende dat we „Juliana Regina” nog vele jaren zullen mogen zien verschijnen. B.

De straaljager verdringt de schroefjager

Met opmerkelijke voortvarendheid ziet men overal de straaljager de schroefjager verdringen. Zoals de plannen thans zijn zullen voor het einde van het jaar in Engeland alle jacht-squadrons van de R.A.F. en 7 van de 20 squadrons van de R.Aux.A.F. met straaljagers zijn uitgerust.

Zwitserland heeft eveneens belangstelling voor de nieuwe jachtvliegtuigen. In 1950 zal dit land 36 miljoen francs besteden (de totale defensiebegroting bedraagt 518 miljoen francs) voor de aankoop van Vampires.

In Egypte werden onlangs de eerste Gloster Meteors in gebruik genomen.

d. T.

Uit de BUITENLANDSE VAKPERS

Toezicht op de opleiding moet vakkundig zijn.

Kolonel H. C. Newton, Commandant van het Amerikaanse Training Centrum te Kitzingen (Duitsland) komt in het Infantry Journal van November jl. op voor een vakkundig toezicht op de opleiding. Dat hieraan nog veel mankeert moge blijken uit zijn artikel waaruit wij hieronder enkele grepen laten volgen.

De opleiding is het eindproduct van vele aanwijzingen en studies. Zij verdient een goede, wel doordachte supervisie, welke als volgt zou zijn te omschrijven.

Volgens vooropgezet plan nauwkeurig waarnemen van verschillende opleidingsmethoden, teneinde te kunnen vaststellen of de gehele opleiding verloopt volgens de van hogerhand gegeven aanwijzingen, programma's en schema's en geleid wordt volgens algemeen als goed erkende regels, zodat de vereiste mate van doeltreffendheid wordt verkregen.

Naast de planning is het in het bijzonder de taak van divisie-, regiements- en bataljonscommandanten deze supervisie over de opleiding uit te oefenen. Het is daarom van het hoogste belang dat de Commandant zich niet laat absorberen door commissies, vergaderingen en administratieve bezigheden. Een goed Commandant besteedt tenminste de helft van zijn werktijd aan de opleiding van zijn onderdeel. Zijn al of niet aanwezig zijn bij de opleiding is een sterke aanwijzing voor zijn meer of mindere belangstelling. Door bij de opleiding tegenwoordig te zijn krijgt hij de kans zijn leiderscapaciteiten te tonen en het stempel van zijn persoonlijkheid op de troep te drukken. De moeilijkheden en de juiste stand van de opleiding kan hij alleen door voortdurend toezicht en inspecties leren kennen terwijl hij zijn verantwoordelijkheid nimmer aan zijn staf of toegevoegde officieren mag overdragen.

Een goed Commandant denkt steeds: „Wat kan ik doen om te helpen? Hoe kan ik mijn officieren de behulpzame hand bieden?”

Hoe moet een Commandant — bijvoorbeeld een bataljonscommandant — handelen om een juist toezicht op de

dagelijkse opleiding te houden zonder in de grote fout van zo menig Commandant te vervallen, wiens bezoek bij de oefenende troepen ontaardt in het domweg „een kijkje nemen?”

Uiteraard moet hij van de laatste opleidingsaanwijzingen op de hoogte zijn en de punten in zijn gedachten hebben waarnaar in het bijzonder moet worden gekeken.

Wil hij in staat zijn eventuele fouten aan te wijzen en correcties aan te brengen dan is van te voren raadpleging van de oefenprogramma's noodzakelijk om te weten te komen welke vakken en welke leerstof bij de compagnieën van zijn bataljon zullen worden behandeld teneinde indien zulks nodig mocht zijn, zijn eigen kennis van de onderwerpen te controleren.

Tenslotte zullen de programma's hem nog moeten inlichten over de plaats waar onderwijs of oefening plaats heeft, de officier die met de instructie belast is en de hulpmiddelen welke nodig zijn. Alleen met deze kennis gewapend heeft het nut onderdelen te bezoeken en kan van vakkundig toezicht sprake zijn.

Breng geen regelmaat in de tijdstippen van Uw bezoeken anders weet iedereen wanneer en waar de Commandant is te verwachten. Wen Uw officieren aan de gedachte dat zij U steeds

Banden 1949

In Januari 1950 worden geheel linnen banden beschikbaar gesteld voor de jaargang 1949 à f 2,75 per stuk.

Levering uitsluitend na vooruitbetaling per giro (nr. 44715) of per postwissel.

Bestellingen kunnen reeds thans worden opgegeven aan

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS
Zwarteweg 1 — Den Haag

plotseling, wààr ook, kunnen verwachten. Bepaal Uw bezoek niet tot een enkele minuut maar neem de tijd voor grondig toezicht door een volledige les te volgen. Volg echter af en toe plm 20 à 25 minuten het onderwijs, ga dan weg om weer bij hetzelfde onderdeel terug te keren.

Wat doet U als U een les of oefening bijwoont?

U zoekt antwoorden op deze vragen:

1. Wordt inderdaad de les behandeld welke op het programma staat? Houdt de instructeur zich daaraan?
2. Is de uitvoering van de les in een logische volgorde?
3. Spreekt de instructeur te snel of dwaalt hij af?
4. Worden zijn verklaringen zo uitvoerig dat hij een lezing houdt. Wordt er praktisch gewerkt (zelfwerkzaamheid van de klas)?
5. Heeft de instructeur de nodige hulpmiddelen bij de hand of vertrouwt hij alleen op zijn bespreekbaarheid?
6. Gebruikt hij korte aantekeningen zodat hij de logische lijn van zijn onderwerp kan vasthouden?
7. Wordt door de onderofficieren het praktische werk gedaan? Worden zij gebruikt als hulpinstructeur (bij officierslessen) of hangen zij maar wat rond?
8. Heeft de instructeur zijn klas „in de hand” en in aandacht?
9. Herhaalt hij belangrijke punten in zijn uitleg?
10. Is zijn techniek van vragen stellen goed?
11. Zijn bij het praktisch werk de groepen ver genoeg uit elkaar geplaatst zodat zij elkaar niet hinderen?
12. Zijn de manschappen in een halve cirkel opgesteld wanneer zij gezamenlijk onderricht ontvangen en bevindt de instructeur zich op een zodanig punt dat hij alles kan overzien? Kunnen de soldaten hem zowel zien als verstaan?
13. Hoeveel manschappen zijn aanwezig (en hoeveel afwezig)? Dit is een belangrijk punt bij het controleren van de prestatiekaarten en een goede gids bij het vaststellen van het programma.
14. Hoe worden wandplaten gebruikt? Zijn zij voor alle leerlingen duidelijk zichtbaar opgehangen en worden zij, indien zij nodig en beschikbaar zijn, inderdaad gebruikt? Heeft de instructeur de juiste plaats gekozen en wijst hij op de juiste wijze aan?

Bovenstaande lijst is voor uitbreiding vatbaar maar zij bevat de voornaamste punten welke een vlot officier zich snel

eigen maakt. Oefen Uw ogen om fouten te zien. Noteer deze om bij de te houden kritische besprekingen met feiten en niet met algemeenheden aan te komen. Bespreek eerst de fouten maar leg daarna de nadruk op het goede wat U zag. Tot zover Kolonel Newton.

Het oog van de meester maakt het paard vet. Deze waarheid geldt wel in het bijzonder voor de opleiding, waarbij het oog van de Commandant niet gemist kan en mag worden. Wil men echter tot de vereiste mate van doeltreffendheid bij de opleiding geraken, dan zal het toezicht van de Commandant methodisch en vakkundig moeten zijn. Dat hieraan nog wel het een en ander ontbreekt, zal niet veel tegenspraak ontmoeten. Daarom verdient het artikel dat voor ons zeer veel leerrijks bevat en maar al te dikwijls de vinger op wonde plekken legt door een ieder die de verantwoording voor de opleiding bij een onderdeel draagt, gelezen en herlezen te worden.

Infantry Journal, November 1949.

I. d. I.

De verdediging op de achterhelling van een heuvelrug.

De verdediging op de achter- of tegenhelling wordt, aldus Luitenant-Kolonel R. M. Tompkins, in de (U.S.) opleidingsscholen vrijwel niet behandeld en bij de praktische oefeningen te veel over het hoofd gezien, waarom hij zich afvraagt of sommige duurgekochte tactische lessen uit de laatste oorlog misschien niet te veel uit het oog worden verloren.

Een van die dure tactische lessen was de aanval op een heuvelreeks, die een Amerikaans bataljon tezamen met een bataljon van de Coldstream Guards in het einde van December 1942 uitvoerden bij hun opmars naar de stad Tunis. De Duitsers maakten bij de verdediging van de 250 meter hoge „Longstop Hill”, welke uit enige heuvelruggen achter elkaar bleek te bestaan, uitstekend en dankbaar gebruik van hun opstellingen op de achterhelling, aangevuld met scherpe tegenaanvallen. Het zwaartepunt van de verdediging lag bij de laatste heuvel. Toen de aanvallers dachten eindelijk het doel bereikt te hebben en de kam van de Djebel el Rhar overschreden, geraakten zij onder een overstelpend mitrailleurvuur en werden vervolgens door tegenaanvallen teruggeslagen. Deze mislukte aanval die de Amerikanen 300 man, de Coldstreams 200 kostte, demonstreert de

grote waarde van de verdediging op de achterhelling.

Onder bepaalde omstandigheden zal het leggen van de hoofdweerstandslijn op de vóórhelling voor de verdediger groter nadeel opleveren dan voor de aanvaller. Dit zal vooral het geval zijn indien de aanvaller een groot artillerie overwicht heeft, of over vele wapens voor rechtstreekse ondersteuning (tanks, Art op motoraffuit) beschikt.

„Wij Amerikanen”, aldus de schrijver, „waren gewend in de laatste oorlog steeds warmpjes in onze artillerie en munitie te zitten. Dit zegt echter niet dat dit in de toekomst ook steeds het geval zal zijn. Alsdan zal een bataljons- of compagnies-commandant zijn heuvel met meer succes kunnen verdedigen door de achterhelling te bezetten.”

De Amerikaanse voorschriften noemen wel de gevallen waarbij het nodig is of aanbeveling kan verdienen op de achterhelling stelling te nemen n.l.: nodig, indien de vóórhelling is verloren gegaan of deze geen dekking biedt; gewenst, indien verrassing beoogd wordt, het bezit van de kam voor Art waarneming niet beslist urgent is, het schootsveld op de achterhelling beter is dan dat op de vóórhelling en tenslotte wanneer het verdedigingsstelsel vervormd zou worden, doordat de stelling op de voorhelling te veel naar voren zou uitspringen.

Daar echter nergens staat hoe de helling moet worden verdedigd, bespreekt de schrijver van het artikel enkele verdedigingsschema's, vooropstellende dat deze in de praktijk onnoembaar vele wijzigingen zullen behoeven, daar nu eenmaal geen twee terreinen precies hetzelfde zijn.

Het eerste schema behandelt het geval dat de verdediger zich zo min mogelijk wil blootstellen aan vijandelijk vuur, maar de schootsvelden op de voorhelling toch wil benutten. In dit geval worden opstellingen voor automatische wapenen met bediening en beveiliging op of vlak vóór de kam gekozen, om alleen 's nachts of bij een aanval bezet te worden. Niet in stelling zijnde bevindt deze bezetting zich in schuilplaatsen of overdekte schuttersputten op de tegenhelling. Om het tijdig bezetten van de stelling mogelijk te maken zijn zwakke voorposten op de voorhelling uitgezet, die de vijand afbreuk doen en de aanval vertragen. Een groot gedeelte van de beschikbare troepen behoort niet tot de bezetting van de hoofdweerstandslijn, maar is op de achterhelling in scherfvrije schuilplaatsen onderge-

bracht om bij tegenaanvallen naar de heuvelkam, dan wel rondom de flanken van de heuvel te worden ingezet. Bij die tegenaanvallen worden artillerie- en mortierconcentraties op de doorbraakplaatsen gelegd.

Het tweede geval voorziet er in dat de heuvelkam niet geschikt is voor stellingname. De hoofdweerstandslijn wordt dan geheel naar de achterhelling verlegd.

De veiligheid wordt verzekerd door groepen van de ondersteuningspelotons, op de voorhelling of op de heuvelkam, welke groepen de vijand zoveel mogelijk met vuur afbreuk doen maar het handgemeen vermijden om zich op het laatste moment terug te trekken in voorbereide opstellingen in de stelling. Door een overstelpend vuur poogt men de aanvaller aan de kam te binden. Bij doorbreking van de stelling wordt onmiddellijk een tegenaanval ingezet door hiervoor van te voren bestemde troepen.

Marine Corps Gazette 1949—07.

I. d. I.

Gebruik van het pantserwapen in Rusland.

door Generaal Niessel.

1. De praktijk van de oorlog heeft bewezen, dat tanks over het algemeen gebruik moeten maken van verrassing, massa-inzet en bescherming door andere wapens. Vooral bij het begin van elke gevechtshandeling moet de tank door artillerievuur worden gesteund. Daarbij kan luchtsteun ook goede resultaten opleveren. Maarschalk Rotruistrov van het Russische Pantserwapen, hecht veel waarde aan deze luchtsteun.

2. Wanneer tanks niet gebruikt worden, moeten zij met zorg gedekt zijn opgesteld of gemaskeerd. Generaal Rondenko (luchtmacht) vertelt, dat de achtergebleven sporen dikwijls de aanwezigheid van tanks verraden. Dit was o.m. het geval bij het begin van de strijd om Kcersk in Juli 1943. Grote hoeveelheden Duitse tanks waren met zorg in de bossen opgesteld, maar hun sporen waren ontdekt en de Russische vliegtuigen wachtten met ongeduld de aanval af. Toen de Duitse tanks zich in beweging zetten werden zij hevig gebombardeerd, vele brandden uit en de voortstuwende kracht van de Duitse aanval was gebroken.

3. Verschillende artikelen wijzen op de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen, welke genomen moeten worden voordat de tanks in actie komen.

- a. Ten eerste staan ze opgesteld in verzamelrayons 70—100 km van het front;
- b. kort voor de operatie begint, worden zij naar een afwachtingsopstelling verplaatst ongeveer 20 à 30 km van het front en worden goed gedekt opgesteld;
- c. even voor de aanval gaan zij naar hun uitgangsstelling. Deze ligt zo dicht mogelijk achter het front.
- i. wanneer de tanks vanaf de afwachtingsopstelling langs verschillende wegen naar voren moeten komen, moeten zij zorg dragen op de juiste tijd van de aanval gereed te staan. Tanks, welke in een geconcentreerde formatie staan, moeten tegen 's vijands luchtwapen worden beschermd door eigen gevechtsvliegtuigen.

4. Het gebruik van het pantserwapen, wordt sterk beïnvloed door de Cavalerie-tactiek. De tanktactiek eist:

- a. snelle beslissingen;
- b. grote manoeuvreerbaarheid en snelle bewegingen.

De Generaal Galitzky vestigt de aandacht op een zorgvuldige opleiding van de pantsereenheden; vele schrijvers zijn van mening, dat bij een onverwachte ontmoeting van tanks, de beste kansen op een overwinning aan die zijde is, welke het eerste het vuur opent.

5. De Sovjets geven aan, dat bij een tankgevecht, de tegenstander zo mogelijk uit de flank moet worden beschoten; op deze wijze verkrijgt men vuuroverwicht.

Bij een frontale aanval, zo beweert men, dat de beide tanklinies der tegenstanders elkaar kunnen passeren, waardoor geen beslissend resultaat wordt verkregen.

6. Doorbraak.

Gezien de tegenwoordige antitankverdediging is de doorbraak van de voorste vijandelijke linie een kwestie van methodische vernietiging door artillerie en luchtwapen, daar de tanks slechts met succes zullen kunnen ingrijpen, nadat de voorste zware weerstanden buiten gevecht zijn gesteld.

Artillerie en luchtmachtvoorbereiding zijn onmisbaar in deze periode van de aanval.

De infanterie wordt in deze fase bijna altijd geholpen door een klein aantal tanks, teneinde zoveel mogelijk tanks in reserve te houden voor het

formeren van sterke snelle tankgroepen.

Maarschalk Rotruistrov acht voor deze opdracht gewenst, dat een gemiddelde dichtheid van plm. 30 tanks per km wordt bereikt. Deze tanks zullen niet regelmatig over het front moeten worden verdeeld. Deze verlaten hun uitgangsstelling op zodanig ogenblik, dat zij de eigen voorste infanterie linie passeren juist op het ogenblik, dat deze tot de aanval overgaat.

De infanterie volgt de tanks zo dicht mogelijk. Indien de infanterie onverhoopt moet stoppen, dan blijven de tanks niet ter plaatse, maar doen alle moeite het vijandelijke vuur, waardoor de infanterie niet verder kan, te onderdrukken, c.q. uit te schakelen. Als de infanterie de voorste vijandelijke loopgraven binnen valt, gaan de tanks verder.

Veelal worden de tanks gesteund door kanonnen op motoraffuit, welke op plm. 200 m volgen.

Zodra een gevechtsdoel is gepasseerd, verzamelen de tanks zich in gedekte opstellingen en houden zich daar gereed voor verdere opdrachten.

In de regel zullen grote groepen pantservoertuigen de doorbraak uitsluiten (door de vijand te achtervolgen en te omsingelen) nadat die doorbraak volledig geslaagd is.

7. Het passeren van weerstanden.

Het verdient aanbeveling, dat tanks hun opmars niet staken bij het ontmoeten van weerstandskernen. Zij moeten zich beperken, door het vuur van zulke weerstanden gedurende het voorbij trekken te onderdrukken en laten de opruiming ervan over aan de grote eenheden, welke volgen.

In de slag aan de Midden Don, welke op 16 December 1942 begon en waarbij het Italiaanse Leger in Rusland werd vernietigd, faalde het Russische Eerste Garde Leger op de eerste dag, de Italiaanse stelling te doorbreken. Een deel van het 25e Tankkorps werd de volgende dag gebruikt, om de infanterie te helpen de doorbraak te bewerkstelligen. De rest van dat korps met de 17e en 24e tankkorpsen en verscheidene organiek niet ingedeelde regimenten, werden bijeengebracht en gereed gesteld om de doorbraak uit te buiten. Men stootte toen 200 km door.

Een tweede voorbeeld is de verovering van Oost Pruisen. Generaal Volsky (pantserstroepen) vertelt, dat ten Zuiden van die provincie de tank-

groep niet bij de doorbraaktroepen werd ingedeeld en dat op de 4e dag van de aanval deze na een nachtmars werd ingezet. Deze doorbraak was toen reeds 30 km diep. De tankgroep wist toen in 7 dagen een diepte van 230 km te forceren, waarbij de Weichselvallei bereikt werd en de Duitse troepen afgesneden werden.

Bij het offensief, dat toen van het Oosten kwam, werd slechts 5 dagen zeer zwaar gevochten, waarbij 42 loopgraafstelsels met een totale diepte van 20 km moesten worden doorbroken. Daarna kon de Generaal G o n d k o v e doorstoten, om de Duitse reserve-troepen te omsingelen.

8. Gebruik bij de verdediging.

Tanks dienen in de eerste plaats voor offensieve doeleinden. Zij speelden echter een belangrijke rol in de verdedigende gevechten van 1941 en van de zomer 1942. De tanks werden dan geplaatst in goed gedekte opstellingen zodat zij verrassende tegenaanvallen konden doen. Zij werden ook gebruikt om het verdedigingsvuur te versterken.

9. Nachtelijke acties.

Hierin verschillen de Russen sterk van opvatting met de Fransen, want het Franse standpunt is, dat het gebruik van tanks in de nacht onpractisch is.

De Russische militaire pers geeft vele voorbeelden van nachtelijke marsen met tanks en van nachtelijke tankgevechten. Kolonel K o m a r o v heeft geschreven, dat nachtelijke tankgevechten dikwijls voorkwamen en zelfs grote tankgroepen werden 's nachts in de strijd geworpen, indien het mogelijk was het terrein kunstmatig te verlichten.

Het begin van de slag om Berlijn verschaft een goed voorbeeld van nachtelijke tankacties. De Sovjet-tanks rukten over een breed front op, over een terrein, dat met sterke zoeklichten verlicht was. Tevoren was de vijand gedurende 20 minuten zwaar met artillerievuur bestookt. Bij het invallen van de duisternis was de infanterie reeds naar voren gekomen, vanaf een afstand van 2 à 3 km. Deze operatiën zijn overigens niets ongewoons.

Een Engels tijdschrift geeft eveneens twee voorbeelden uit de laatste strijd in Italië, waarbij tanks in de nacht aanvielen met behulp van kunstmatige verlichting.

Informations Militaires

1948—2—10.

I. d. C.

De nieuwe M46 - Generaal Patton-tank.

Op de dag ter herdenking van de wapenstilstand werd in het Arsenal van Detroit een nieuwe tank, die naar Generaal G. S. Patton is genoemd, in dienst gesteld. De weduwe van deze Generaal verrichtte de ceremoniën voor deze nieuwe vechtswagen, welke de officiële naam van M46 kreeg. De wapenstilstandsdag (11 November) is tevens de verjaardag van Generaal Patton.

Oppervlakkig verschilt deze tank niet veel van de M26, doch vele verbeteringen zijn aangebracht wat betreft snelheid, betrouwbaarheid en manoeuvreerbaarheid.

De compact gebouwde nieuwe luchtgekoelde twaalfcilinder machine, geeft aan de Generaal Patton-tank een 62 % grotere kracht dan de M26, terwijl de motor een kleinere ruimte inneemt. De verhoogde kracht 810 pk, (bij de M26, 500 pk) zal de snelheid van de nieuwe tank met 50 % verhogen (van 20 mijl tot 30 mijl per uur).

Een nieuw overbrengsysteem heeft de betrekkelijk ingewikkelde organen van de oudere tanks vervangen. De ontwerpers hiervan zeggen, dat de tank hierdoor van de hoogste versnelling naar voren, onmiddellijk naar achteren kan worden overgeschakeld, waarbij de chauffeur „de wobble-stick” slechts naar achteren heeft te trekken.

Ook de rupsbanden zijn verbeterd.

Alle elektrische leidingen zijn waterdicht verzekerd en de M46 is in staat, stromen te doorwaden, waarbij de gehele tank ondergedompeld is, terwijl dan de luchttoevoer en de afvoer plaats vindt, door middel van speciale pijpen. Met een winteromhulling kan de M46 in functie blijven tot temperaturen van 65° Fahrenheit beneden het nulpunt.

Een snelvuurkanon van 90 mm heeft pantsersdoorborende zeer snelle projectielen.

Armored Cavalry Journal 1948.

I. d. C.

Lichte vliegtuigen bij pantserstroepen.

In de laatste uitgekomen oorlogsorganisatie van het Amerikaanse Leger zijn eigen lichte vliegtuigen bij de pantserstroepen ingedeeld. Zij zullen door het Pantser Hoofdkwartier beschikbaar kunnen worden gesteld aan: een verkeningsbataljon, een tankbataljon enz.

Een sectie van dergelijke lichte vliegtuigen bestaat uit 2 of meer vliegtuigen; een officier-vlieger voor elk vliegtuig en een voldoende aantal werktuigkun-

digen en materieel om de vliegtuigen in de vaart te houden.

Deze vliegtuigen zijn lichte eenmotorige toestellen, welke zeer wendbaar zijnde, geschikt zijn om op kleine terreintjes of brede straatwegen te landen.

De vliegers voor de pantsertroepen zijn officieren van de pantsertroepen, die hebben leren vliegen en die hun opleiding bij het wapen hebben gehad. Zij zijn eerst pantserofficier en daarenboven kunnen zij vliegen. De verantwoordelijkheid voor onderhoud en het doeltreffend en juist inzetten van de vliegtuigen berust bij de commandant van het onderdeel. Hij is zowel verantwoordelijk voor de vliegers en vliegtuigen als voor het overige personeel en materieel.

De officieren, ingedeeld bij de pantserstroepen, moeten voorbereid worden te leren optreden met elke wapensoort, welke zij mogelijk zullen moeten commanderen of welke bij hun commando zijn ingedeeld.

De pantserstroepen zullen voornamelijk uitgerust worden met het lichte soort vliegtuigen, hetwelk men wel de „jeepklasse” noemt. Momenteel vervult de L-16 deze rol. Het is een tweepersons eendekker, geschikt voor de verbindingdienst met een maximum snelheid van ongeveer 200 km per uur. De vlieger en waarnemer zitten achter elkander. De vleugel is met linnen overtrokken. De motor heeft een sterkte van 90 pk. Het vliegtuig kan ongeveer 2½ uur zonder bijvulling in de lucht blijven.

Doordat zij klein van afmeting en eenvoudig van constructie zijn, valt het normale onderhoud binnen het kunnen van de organiek ingedeelde werktuigkundigen. De L-16 behoeft evenals alle andere vliegtuigen en voertuigen, dagelijks onderhoud, periodieke inspecties en revisies.

De ervaringen in wereldoorlog II met lichte vliegtuigen ingedeeld bij de veldartillerie bewezen dat deze gemakkelijk op kleine landingsbaantjes of op wegen in de voorste gevechtslinies kunnen opstijgen en landen. Bovendien bleek, dat vluchten boven de frontlijn zeer wel doenlijk en van grote waarde voor de regeling van het vuur waren.

De lucht-grondverbinding wordt tot stand gebracht door opstelling van het SCR 509 radiotoestel, dat koptelefoons en microfoons heeft zowel voor de vlieger als voor de waarnemer.

Voordeel. Door hun geringe snelheid, hun wendbaarheid en geschikt-

heid om op kleine baantjes te landen, is het in staat met succes aan de vijandelijke jagers te ontsnappen.

Nadeel van deze vliegtuigen is, dat zij onder slechte weersomstandigheden als harde wind, slecht zicht en lage wolken niet kunnen optreden.

Gebruik van het vliegtuig.

1. Als middel voor het onderhouden van de commandovoering op het slagveld.

2. Als observatiepost en als waarnemingspost voor het leiden van het vuur.

3. Het tot stand brengen van verbindingen.

4. Het brengen van jager-bommenwerpers boven de opgespoorde doelen.

5. Het leiden van mortiervuur en vuur van stormgeschut (artillerie op motoraffuit).

6. Het snel uitvoeren van spoedverplaatsingen (besprekingen enz.).

7. Het doen van verkenningen en het onderhouden van een bewakingsdienst.

Zo zal ook de commandant van een versterkt bataljon, dat in gevecht is gewikkeld, er voordeel van ondervinden, om vanuit de lucht zijn gehele onderdeel op het slagveld te overzien.

Vanuit de lucht kan hij zich bij zijn onderdelen door de radio doen horen, terwijl zijn onderhebbenden zijn vliegtuig in de lucht kunnen bespeuren en weten, dat hij zich daar bevindt. Hij kan vanuit de lucht de toestand van zijn onderdelen overzien en daarna uitmaken wat hij met zijn reserve-onderdeel moet doen, d.w.z. inzetten bij een van de vechtende onderdelen (bij welke) dan wel deze een flankbeweging laten maken. Dit zou vanaf de grond heel wat moeilijker te beoordelen zijn dan vanuit de lucht, waar hij persoonlijk een overzicht kan krijgen.

Veelal zullen de Commandanten van de onderdelen, welke aangevallen worden, melden, dat de aanvallende macht sterker is dan werkelijk het geval is. Dit verschijnsel komt vooral voor bij jonge officieren. Met behulp van het vliegtuig kan echter de Commandant in een paar minuten de waarde van de berichten nauwkeurig bepalen.

Het vliegtuig voor de verbindingsofficier kan van groot nut zijn. Hierdoor kan de verbindingsofficier meerdere malen per dag het Hoofdkwartier bezoeken en zal de verbinding hierdoor doeltreffender zijn dan bij verplaatsingen langs de weg.

Door de vliegtuigen kan het werk van de grondverkenning op de grond

aangevuld worden en zal de luchtverkenning in staat zijn de dienst van de grondverkenning over te nemen. Hierdoor zal de Commandant der Pantser troepen niet langer langs elke zijweg, welke naar de hoofdweg voert waarlangs zijn colonne zich verplaatst, een verkenning op de grond behoeven te doen uitvoeren. Dit kan dan meestal gemakkelijker en sneller door de lichte vliegtuigen geschieden.

In het bijzonder zal de verkenning van de lichte vliegtuigen van grote waarde zijn, buiten de strook, alwaar de grondverkenningen en veiligheidspatrouilles hun werk verrichten.

Het is in de vorige oorlog vele malen voorgekomen, dat vijandelijke colonnes zich ongemerkt voortbewogen over marswegen, parallel met de eigen marsweg, doch buiten de strook van de verkenningen en veiligheidsorganen. Dit zal door de verkenning van het lichte vliegtuig niet meer voorkomen. Evenmin zal een colonne een vijandelijke colonne op zijn eigen marsweg inhalen, zonder dit te weten, daar zij dan reeds door het vliegtuig zijn gewaarschuwd. De waarnemer van het vliegtuig zal in een dergelijk geval de Commandant berichten, uit welke wapensoorten de vijandelijke colonne is samengesteld en of er wegen bestaan, waardoor het mogelijk is, haar op de flank aan te vallen. Bovendien kan de Commandant zelf, alvorens hij zijn bevelen voor de aanval geeft, het terrein in ogenschouw nemen. Ook brengt het vliegtuig veel tijdsbesparing. Een verkenning per vliegtuig gaat snel, terwijl dit per auto of jeep veel tijd kost. Dit wil niet zeggen, dat de luchtverkenning de grondverkenning altijd kan vervangen, maar wel, dat een luchtverkenning veel beter is, dan geen verkenning. Wel dient de luchtverkenning steeds ter aanvulling van de grondverkenning en omgekeerd. Beide soorten verkenningen hebben hun grenzen. Wanneer hun resultaten tezamen worden gevoegd, zal men een vollediger beeld van de toestand verkrijgen.

De Pantsercommandant, die over beperkte tijd beschikt moet dus in de toekomst beslissen of hij een degelijke doch beperkte grondverkenning en/of een meer oppervlakkige ruime luchtverkenning zal laten verrichten. Hij handelt beslist foutief, wanneer hij de verkenning geheel achterwege laat en slechts alleen op de kaart werkt.

Heeft hij voldoende tijd, dan kan hij beide soorten verkenningen doen houden met als gevolg, dat hij vollediger inlichtingen verkrijgt.

Veelal zullen er in het gevecht periodes voorkomen, dat er op een bepaald gedeelte van het front weinig actie is. Dit kan veelal de stilte voor de storm betekenen. Hier kunnen nu de luchtwaarnemers voor de vereiste veiligheid zorgen, door het betrokken gebied regelmatig te verkennen. Zij houden hierdoor de commandant op de hoogte van mogelijke bewegingen of van het totaal ontbreken van enige activiteit in het onderhavige terreingedeelte en zij verhinderen de vijand tevens, om aldaar overdag troepenverplaatsingen uit te voeren.

Veelal zullen de pantserofficieren het vuur moeten leiden van de artillerie, ingedeeld bij de pantser troepen. Zij moeten hierin dus ook geoefend zijn.

Eén golfengte van elk radiotoestel moet aangewezen worden voor de vuurleiding van de artillerie-eenheid, welke met de pantsereenheid samenwerkt.

De pantserofficier moet het vuur op het doel kunnen brengen, daar dit de vlugste manier is om massaal vuur uit te brengen op plotseling waargenomen vijandelijke doelen.

De veldartillerie deed in de afgelopen oorlog reeds veel ervaring op met haar lichte vliegtuigen.

Teneinde ervaring op te doen, zullen de lichte vliegtuigen veel met de oefeningen moeten worden gebruikt. Zij moeten landen op landingsbaantjes in de nabijheid van de commando-posten. De vliegtuigen moeten zich in de lucht en boven hun onderdelen bevinden, zodra deze onderdelen, wanneer ook, in het terrein optreden.

De commandanten zullen moeten leren, hoe het maximale nut van het tactisch gebruik der vliegtuigen weten te trekken en de problemen, verbonden aan het opereren en het onderhoud van deze vliegtuigen.

In de laatste wereldoorlog bevond de Compagnies-commandant zich steeds daar met de jeep, waar hij het meest nodig was; in de toekomst zal de Commandant zich met de lucht jeep eveneens op die plaats bevinden, waar zijn tegenwoordigheid het meest vereist is.

Armored Cavalry Journal.

I. d. C.

Moderne militaire psychologie en psychiatrie.

Jörgen Ravn (Afdelings-geneesheer in het hospitaal voor geesteszieken in Nyköbing) behandelt dit onderwerp.

De schrijver maakt melding van grote bedragen die in Amerika en Engeland na 1918 werden betaald uitsluitend aan psychische oorloginvaliden.

Voor 1918 beschouwde men volgens de schrijver de gevallen van „shell-shock” als ongeneeslijk en werden de lijdens eenvoudig naar huis gezonden of in een ziekeninrichting opgenomen.

Begin 1918 zou een Engelse psychiater ontdekt hebben, dat onmiddellijke behandeling, welke voor een groot deel bestond uit onder hypnose brengen en het toedienen van kalmerende geneesmiddelen, goede resultaten gaf; zo zelfs, dat de helft van de patienten binnen korte tijd weer naar het front konden worden gezonden, de andere helft kon een functie bij de étappe krijgen.

Verder zou ook zijn gebleken, dat mensen met achterlijke of zwakke geest veel vatbaarder zijn voor oorlogsneurose dan de normale. Voorts bleek dat ook voor psychopaten — d.w.z. lieden met karakterdefecten — hetzelfde geldt.

Schrijver haalt vele voorbeelden aan, zowel uit het eind van de 1e, als uit de gehele 2e wereldoorlog, waaruit niet alleen de geneeslijkheid van de oorlogsneurose blijkt, doch ook dat door een bepaalde wijze van indelen van de dienstplichtigen dat euvel kan worden beperkt en ook zelfs het aantal disciplinaire vergrijpen kan worden verminderd.

In het slot van diens opstel zegt schrijver:

„Toen het moreel in Lord Mountbattens leger in Indië bezig was in stukken te gaan, zond men geen aanvraag voor juristen, paedagogen of generale-staf-officieren, doch men verzocht om overkomst van de leidende militaire psychiater Dr Rees, die onmiddellijk met een vliegtuig overkwam en in verband korter tijd met eenvoudige middelen de situatie wist te klaren.”

„In 1917 waren in het Franse leger vele en grote moeilijkheden met het moreel. Men greep toen naar het middel van de terechtstelling van vele soldaten. Had men over militaire psychiater beschikt, dan zouden wellicht vele mensenlevens gespaard zijn gebleven.

Militaert Tijdschrift, November 1949

F. W.

Is het leger overbodig geworden?

In 1929 — neen waarde lezer het is geen drukfout — negentien negen en twintig — roerde generaal Mitchell dit onderwerp reeds aan. Hij had er toen nog geen idee van hoe sterk de luchtmacht wel zouden worden. Maar hij voorzag de geweldige macht van 't luchtwapen op zeer juiste wijze.

Reeds toen stelde hij tegenover elkaar twee, denkbeeldige mogendheden, waarvan één met een zeer sterke luchtmacht, maar met een zwak aanvalsleger en de andere met een sterk leger maar met een zwakke luchtmacht.

Wie zou dan de overwinning behalen. De sterke luchtmacht kon alle steden en industrieën van de ander vernielen. Maar het leger van de ander kon het hele land van de tegenpartij bezetten en zou de bases van de vijandelijke luchtmacht nemen, zodat die luchtmacht verloren was door actie op de grond. Zeker zou het sterkere leger door de vijandelijke luchtmacht verliezen worden toegebracht, misschien wel ernstige verliezen, maar die luchtmacht zou er nooit in slagen om de grondopmars tot staan te brengen.

We hebben diep respect voor het inzicht van generaal Mitchell, die het probleem, dat thans zoveel strategen bezighoudt, zo juist wist te stellen.

De conclusie waar generaal Mitchell toe kwam luidde, dat geen enkele luchtmacht succes kon hebben als zijn grondbases niet veilig zijn, waartoe dus sterke grondstrijdkrachten nodig zijn.

De vraag lie nu vele strategen en tactici echter opwerpen is, of de zo veel sterkere luchtmacht dan, waarvan Mitchell droomde, niet in staat zullen zijn om alleen de overwinning te behalen.

Het vestingeiland Pantellaria in de Middellandse Zee, het z.g. Italiaanse Malta, en Lampedusa vielen zonder dat er een schot bij werd gelost, nadat de geallieerden er een maand lang hun bommen op nadden gegooit. In de Stille Zuidzee werden de Japanse eilanden ook onderworpen aan geweldige bombardementen van lucht- en zee-strijdkrachten. En toch moest er steeds nog zeer bloedig om worden gevochten. Hieruit blijkt dat de oude waarheid, dat een land dat zich wil verdedigen, zich inderdaad ook verdedigt, ondanks de zwaarste beproevingen. Zoudra de wil om te vechten gebroken is, is het afgelopen. Bij het breken van die wil kan de luchtmacht een enorme rol

spelen. Maar alléén lukt dat maar in enkele gevallen.

In de eerste wereldoorlog dacht men dat de artillerie het wel alleen zou kunnen doen. Ten tijde van Pétain zei men „l'artillerie conquiert, l'infanterie occupe”.

Het bleek een grote mislukking. Men zet nu weer alles op de luchtstrijdkrachten. Maar ondanks de meest ontzagwekkende bombardementen moesten de invasietroepen op 6 Juni 1944 nog heel hard vechten. Zeer zeker kan men zeggen, dat zonder de luchtstrijdkrachten de invasie niet zou zijn gelukt. Maar zonder de invasietroepen zelf, zou er nooit een „pocket van Falaise” zijn geweest.

Maar de atoombom dan. Boog Japan dan niet het hoofd na Hiroshima en Nagasaki? Dank zij de gecombineerde actie van land-, zee- en luchtstrijdkrachten gedurende drie jaar van onafgebroken gevechten, was Japans ruggegraat gebroken. Zijn vloot- en luchtmacht bestonden al niet meer. Zijn legers waren of vernietigd of afgesneden van het moederland. De atoombom was een soort genadeschot.

De luchtmacht is tot ontzagwekkende verrichtingen in staat, niet alleen door middel van bombardementen, maar ook door middel van... parachutisten en luchtlandingseenheden, die — schrikt U niet — toch op de grond vechten.

Het vuur — in al zijn vormen — van de handgranaat, van de zwaarste artillerie, tot de atoombom, is een van de meest belangrijkste factoren in de strijd. Alleen het is niet het absolute middel. Het vuur bereidt de overwinning voor. Om deze inderdaad te behalen is het nodig om 's vijands totale afweer te breken en zijn land te bezetten.

Hoe machtig het luchtwapen ook moge zijn en nog worden mag, het heeft zijn uiteindelijke begrenzingen. Het kan nu eenmaal niet de rol van de legers totaal overnemen. Het kan het werk van die legers geweldig verlichten, waarbij die legers op hun beurt het werk van de luchtmacht mogelijk maken. De moderne oorlog bestaat uit lucht- en landslagen. De eerste moet gewonnen worden door lucht- en landstrijdkrachten, de tweede door land- en luchtstrijdkrachten, zo besluit Stefan Possony zijn belangwekkende beschouwing, waarmede wij het geheel eens zijn.

Infantry Journal, September 1949.

B. K.

Beschouwingen over een toekomstoorlog.

In de „Revue de Défense Nationale” bespreekt de Luitenant-Kolonel Achard-James de factoren, die van beslissende invloed zullen zijn op het afloop van zulk een oorlog.

Na in de historie te hebben nagegaan welke factoren altijd — onder welke omstandigheden ook — beslissend waren, komt hij tot de conclusie, dat dit altijd het materieel en de mens waren.

Het is ten aanzien van het materieel geweldig moeilijk voor de verantwoordelijke legerleiders om uit te maken welk materieel zal worden aangeschaft, vooral tegenwoordig, nu de industrie tot zoveel in staat is en de wetenschap de meest ongekende wegen kan inslaan.

Men zegt nu wel, dat de luchtmacht van zulk een geweldig belang is, maar hoe zal die luchtmacht zich in de „praktijk” houden tegen geleide of zelf hun doel zoekende afweer-raketten? Zijn op de grond de tanks nog steeds het doorslaggevende wapen of heeft de tankafweer de strijd al definitief gewonnen?

Er zijn zo heel veel wapenen geweest, die in theorie geweldige resultaten beloofden, maar die er in de praktijk vaak helemaal naast waren. Toch moet men trachten het leger van zo modern materieel als maar enigszins mogelijk is te voorzien. Daarbij moet men niet wachten op het allerlaatste snuffje, want uiteindelijk moet het leger op de hoogte zijn van het tactisch gebruik der middelen en moet er eenheid van opvatting zijn.

Hoofdzaak is dat het leger daarbij vertrouwen heeft in zijn leiding.

Hier komen wij dan van zelf op de tweede grote factor „de mens”. Wanneer de soldaat weet, dat hij niet als proefkonijn wordt gebruikt, wanneer hij ziet en bemerkt, dat hij over goed materieel beschikt en dit door een goede opleiding op de meest doelmatige wijze leert gebruiken, zal de soldaat ongetwijfeld met een goed moreel bezielde worden.

Daarnaast moeten leger en volk weten waarvoor eventueel gestreden zal worden. Politieke en ideologische vraagstukken gaan hier samen met de militaire. Dit maakt het geheel zeer ingewikkeld, zo ingewikkeld, dat in de ogen van velen de oorlogvoering geen kwestie meer is van alleen maar militairen.

Toen men nog niet over de totale oorlog sprak, zei de grote Clémenceau

reeds, dat de oorlog een te ernstige zaak was om alleen aan militairen toe te vertrouwen. Dit geldt heden ten dage, in het tijdperk van de totale oorlog, nog in veel sterker mate.

Het is meer dan ooit een kwestie van leger en volk dan het ooit geweest is. Wel is waar heeft het militair opperbevel hierbij een grote macht, maar het moet te allen tijde de regering zijn, die het einddoel bepaalt. Slechts dan kan het zo noodzakelijke vertrouwen tussen leger en volk behouden blijven.

(Een zeer diep doordacht artikel, met welks strekking wij het volkomen eens zijn. B. K.).

Tactiek in de loop der tijden.

In „The Canadian Military Gazette” geeft Majoor Palit een zeer interessant overzicht van de tactiek zoals die in oudheid, Middeleeuwen, nieuwe- en nieuwste geschiedenis is toegepast.

Ten aanzien van de tweede wereldoorlog merkt hij op, dat de tactiek van 1914 totaal anders was dan die van 1918. Zo op het oog zijn er in de eerste wereldoorlog niet van die daverende wijzigingen geweest. Inderdaad was het verschil tussen de middelen in 1914 en 1918 veel groter dan tussen 1939 en 1945. Maar toch waren er zeer aanzienlijke veranderingen in het bijzonder ten aanzien van de verdediging.

De Duitse „Blitzkrieg”, die in het begin zulke fantastische successen kon boeken, kon dat alleen, omdat de verdediging eigenlijk nog op het standpunt van 1918 stond, met zijn lineaire verdediging. De „Blitzkrieg” kon in feite worden gezien als een met verpletterende macht uitgevoerde infiltratie-tactiek, speciaal op de daartoe uitgekozen zwakke punten in het vijandelijke verdedigingssysteem. Ook tijdens de eerste wereldoorlog werd die tactiek vele malen toegepast, alleen met veel minder kracht. De pantsers infiltreerden op het verkende zwakke punt — d.w.z. zij stootten met de grootste kracht en grootste snelheid door het vijandelijk verdedigingssysteem heen, ontwrichtten de verdediging achter het front en lieten het verbreden van de bres aan andere eenheden over in een latere fase van de strijd. Maar de pantsers alleen konden het beslist niet af. Het door hen behaalde succes moest door infanterie, artillerie en pioniers worden bevestigd, geconsolideerd. Slaagde men er dus in om de pantsers van de daarop volgende troepen gescheiden te houden, dan stond de nederlaag voor de aanvaller vrijwel vast. Want pantsers alléén konden het

niet af en infanterie en artillerie alléén evenmin.

Dit leidde tot de opbouw van een verdedigingssysteem, dat men het „stelsel der weerstandscentra” de z.g. „web-defence” of „aera-system” noemde.

De verdediging werd niet meer gebaseerd op het trachten te houden van verschillende achter elkaar gelegen lijnen (frontlijn, stiplijn, lijn der reserves) maar op weerstandskernen, die zich naar alle zijden moesten kunnen verdedigen (allround defence) en zich over grote diepte uitstrekten. De weerstandskernen moesten het zelfs na totale omsingeling nog lang kunnen uithouden, zodat zij over tankhindernissen en anti-tankgeschut moesten beschikken, die niet alleen het gehele steunpunt naar alle zijden konden verdedigen, maar waarbij het anti-tankgeschut óók het terrein, tussen de steunpunten moest beheersen. Door dit systeem werd de vijandelijke aanval in stukken gebroken, ging de samenwerking verloren, werden tanks gescheiden van de infanterie, werd de samenwerking tussen de verschillende wapens steeds moeilijker, waardoor de verdediger de kans krijgt om door middel van tegenaanvallen — van de weerstandskernen uit en tussen de nog weerstandbiedende weerstandskernen in — de aanvaller bij stukjes en beetjes te vernietigen en terug te drijven.

(Een zeer goed artikel, dat de beginselen van de moderne verdediging op duidelijke wijze naar voren brengt. B.K.)

De invloed van de techniek op de militaire uitgaven.

De tijden dat men in Zwitserland legers kant en klaar kon huren zijn wel radicaal voorbij. Zwitserland zucht nu zelf onder het probleem hoe het een modern leger op de been moet houden. Kapitein Rösch wijst op de enorme kosten, die aan een z.g. harmonische weermacht vast zitten. Een harmonische strijdmacht, waarin dus alle elementen aanwezig zijn, die nodig zijn om de strijd zelfstandig te kunnen voeren.

Op het ogenblik bedragen de Zwitserse militaire uitgaven 30% van het totale budget. (Dat verschilt niet zo heel van onze oorlogsbegroting, waarbij men te bedenken heeft, dat bij ons de Marine en Landmacht tezamen de oorlogsbegroting vormen, iets wat uit de aard der zaak in Zwitserland niet nodig is. B. K.)

Zwitserland kan deze 30% — ten bedrage van 417 miljoen Zwitserse franken — geheel aan leger en luchtmacht uitgeven. En toch is dit op geen stukken na voldoende.

In 1947 verklaarde de Bondsraad, dat een luchtmacht van 500 vliegtuigen noodzakelijk was. Deze luchtmacht zou echter het gehele militaire budget opeisen, zonder nog op de onderhoudskosten, die op 27 miljoen franken per jaar werden berekend.

Daarnaast doet zich het vraagstuk voor van de vorming van een pantserwapen. Een pantsermacht van 700 pantsers wordt berekend op 500 miljoen franken. Motorisering en invoering van nieuwe wapens eisen eveneens de nodige miljoenen.

Bovendien heeft al dat technische materieel het nadeel, dat het onderhoud zeer kostbaar is en een betrekkelijk korte levensduur heeft, daar de techniek niet stilstaat. Bovendien is de slijtage groot. Men moet op een slijtage percentage van minstens 10 % rekenen.

Schrijver zegt dan verder, dat de opbouw van een harmonische weermacht astronomische sommen aan franken zal opeisen, zulke sommen, dat die praktisch gesproken niet zijn op te brengen.

Het is de tragiek van een klein land, dat het door de ontwikkeling van de techniek niet meer in staat is om een zelfstandige harmonische weermacht van enige betekenis op te bouwen. Aan verhoging van de militaire uitgaven valt niet te denken. Dit zou slechts ten koste van de andere ministeries kunnen gaan en dat zou grote politieke gevaren met zich mee brengen.

Ook zou men geld kunnen gaan lenen, maar hierin schuilt — zoals schrijver zeer terecht naar voren brengt — ook een groot gevaar. Reeds omvat de schulddienst 21 % van het totale budget. Gaat men dit opvoeren, dan verplaatst men slechts de moeilijkheid en stopt men het ene gat met het andere.

Schrijver komt er dan ook niet uit en geeft ten slotte de raad, dat het Zwitserse parlement, op grond van uitgebreide studie en gegevens van het Ministerie van Oorlog, moet beslisen tot welk punt het Zwitserse leger de ontwikkeling van de techniek nog kan meemaken en aanvaarden.

De redactie van de „Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift“ heeft in een redactioneel naschrift veel waardering voor het artikel van Kap. Rösch, maar wijst er nog eens zeer nadrukkelijk op, dat de internationale toestand nog steeds zeer gespannen is. De tegenstellingen tussen Oost en West zijn scherp en spitsen zich steeds meer toe. Zowel de Sovjet-Unie als de Verenigde Staten van Amerika werken aan een ontstellende bewapening

Een nieuwe verschrikkelijke oorlog is geenszins uitgesloten. En in een dergelijk conflict kan alleen een goed voor zijn taak berekend leger de enige waarborg zijn voor het vrije voortbestaan van een volk en voor de vrede. Daarbij moet men ook bedenken, dat nog afgezien van de verliezen, één dag oorlog meer kost dan het huidige militaire budget.

In het tijdperk van de brutale machtsmethoden mag men zich niet zwak tonen en moet de nodige opofferingsgezindheid de basis zijn voor de wil om als vrij volk te blijven leven.

(Wij zijn het met de beschouwingen van de redactie volkomen eens en daarbij kunnen wij ons gelukkig prijzen, dat — hoewel het militaire budget ook voor ons volk een zware last betekent — wij de grote ruggesteun hebben van het internationale verbond der West-Europese Unie en het Atlantisch Pact. Eendracht maakt macht en in dit kader der internationale samenwerking valt — ook voor ons — nog heel veel te doen zonder dat wij financieel worden geruïneerd. Wijlen oud-Minister Fiévez heeft het met de scherpe blik, die hem zo eigen was, geconstateerd, dat de periode van de zelfstandige lardsverdediging voorbij was. Hij heeft helaas de bekroning van zijn ideeën niet meer volledig mogen beleven. Maar gelijk had hij; wij plukken er nu reeds de vruchten van, al zullen er nog vele opofferingen van ons worden geëist. (B.K.).

De kwetsbaarheid der industrie voor luchtbombardementen.

Het vijandelijke productie-apparaat is een der belangrijkste — zo niet het belangrijkste — militaire doelen van de toekomstoorlog. De atoombom zal het machtigste middel zijn in deze wijze van oorlogvoering. Voorlopig zal zeker de bommenwerper de atoombom kunnen vervoeren, maar de tijd zal niet ver meer zijn, dat de geleide projectielen met onbepaalde actieradius de atoomspringstof kunnen brengen waar men dat wil.

Maatregelen tegen alleenvliegende bommen of raketten kunnen nuttig zijn, maar nooit volkomen doeltreffend. De verwoestingen van de bommen die toch doel vinden zullen geweldig zijn.

Daarom zal men niet kunnen ontkomen aan bescherming der industrie, door deze onder de grond op te bergen.

De Duitsers begonnen reeds in 1944 met het onderbrengen van hun belangrijkste industriën in tunnels, mijnen, bergspelonken enz. Zij waren er bij het

einde van de oorlog nog lang niet mee klaar.

Mnister Speer stond sceptisch tegenover de resultaten van een dergelijk streven, daar volgens hem het verkeersnet — dat men nooit weg zou kunnen werken — het grote kwetsbare element van de vijandelijke luchtmacht zou worden, als deze de industrieën niet meer zouden kunnen krijgen.

Bescherming boven de grond eist geweldig massieve gewapend beton-bouw. Dit voorkomt in elk geval vernietiging indien de bommen niet al te dicht in de buurt terecht komen. Daarnaast moet naar een zo doelmatige verspreiding van doelen worden gestreefd als maar enigszins mogelijk is. Concentratie van voor de oorlogvoering belangrijke doelen op een kleine oppervlakte betekent zelfmoord. Met de aanleg van nieuwe industrieën moet daarbij rekening worden gehouden. De fabrieken zelf moeten óók over een zo groot mogelijk oppervlak worden uitgespreid.

Allg. Schweiz. Mil. Zeitschrift,
Oct. '49.

B. K.

Industriële mobilisatie.

Luitenant-Kolonel Carl Schmidt bespreekt het probleem van de economische mobilisatie. Het merkwaardige is, dat vrijwel niemand bezwaren heeft tegen het recht der overheid om de mannen — en zelfs ook de vrouwen — te mobiliseren. Maar tegen mobilisatiemaatregelen ten aanzien van de industrie bestaat veel tegenstand.

Nu is het ongetwijfeld waar, dat een land met een groter industrieel potentieel, hiervan enorm profijt kan trekken, mits de omschakeling van vredes- op oorlogsproductie van te voren behoorlijk is voorbereid. Dat is in de meeste gevallen niet een kwestie van mankracht, maar van geld.

Zeer zeker komt de mankracht hier ook bij ter sprake, want voor het goed functioneren van de oorlogsindustrie, zal men die industrieën niet van het noodzakelijke personeel kunnen ontdoen. Maar dat is niet het grootste vraagstuk. Integendeel. Het aantal requisten, waarbij men zijn „onmisbaarheid” in een bepaalde industrie aantoonde was enorm voor 7 December 1941 toen Amerika in de oorlog werd gesleurd. Dat aantal werd doodeenvoudig ontstellend na die datum. Men trok er zich dan ook niets van aan. Voor elk bedrijf werd de noodzakelijke bezetting door afzonderlijk werkende commissies vastgesteld. En daar hield men zich aan.

De grote moeilijkheid zat hem daar in, dat voor de omschakeling van vredes- op oorlogsindustrieën bepaalde machinerieën of machine- onderdelen moesten worden opgelegd, voorraden moesten worden gevormd en personeel enigermate wegwijs moest worden gemaakt. Dat was zuiver allemaal een kwestie van geld. En de particuliere industrieën, namen daar niet aan deel. De regering moest hier volledig voor opkomen.

Toch moest dit geschieden, want het kon overwinning of ondergang betenen.

Daarnaast moeten alle niet noodzakelijke industrieën worden stopgezet, waarbij de vraag zich voordoet, wat nog noodzakelijk is of niet. Hoe denkt men bv. over een haarkammen fabriek. Zeker zal een aantal bijzonder soort haarkammen kunnen vervallen, maar zonder kammen gaat het ook niet. Echter zal voor elke industrie een zo groot mogelijk doorgevoerde vereenvoudiging moeten plaats vinden.

Dat alles zal kapitalen verslinden. De kosten zullen uit belastingen en leningen moeten worden bestreden. Overste Schmidt is tegenstander van leningen. Ze moeten worden terugbetaald — waarvoor toch weer belasting moet worden geheven — en er moet bovendien nog rente op worden gegeven, wat ook weer uit belastingen moet worden bestreden. Hij acht belastingen het meest democratisch — het meest eerlijk. Men zal echter niet altijd aan leningen kunnen ontkomen, omdat belastingen over het algemeen langzaam binnenkomen. Daarnaast moeten distributie en prijzencontrole er voor zorg dragen, dat inflationistische tendenzen worden voorkomen.

De industriële leiders moeten er van doordrongen worden, dat het uiteindelijk ook hun eigen belang is, om „con amore” aan de industriële oorlogsvorbereiding mede te werken, want in de totalitair geregeerde landen heeft men op dit punt een grote voorsprong. Rantsoenering en prijzencontrole zijn daar heel gewoon, arbeidsdienstplicht en staatsbedrijven normaal.

Democratische staten zijn slechter op de oorlog voorbereid dan totalitaire staten. En nu kan men wel zeggen, dat desondanks de democratische landen het uiteindelijk toch gewonnen hebben, maar men moet ook niet vragen ten koste van hoeveel. Daarom hebben de democratische landen de plicht om alles te doen wat mogelijk is, om de vrijheid — die voor de industrieën ook van zo-

veel betekenis is — te beschermen.

(Een zeer juist artikel, dat het industriële mobilisatie-vraagstuk heel goed belicht B. K.).

Het nut van de psychologie voor aanvoerders.

Luitenant-Kolonel Townsend betoogt, dat kennis van het menselijke doen en laten van het grootste belang is voor elke aanvoerder. De mens is in de strijd het allervoornaamste. Alles draait om hem. Het beste materieel is waardeloos als het niet op de juiste wijze wordt gebruikt. Over welk materieel ook kan worden beschikt, het is steeds de mens, die daarvan — figuurlijk gesproken — een witte vlag of een heldenzwaard van maakt. Bovendien is de mens de eeuwige constante factor. Het materieel kan de grootste wijzigingen ondergaan, de mens blijft dezelfde.

Daarom moet een militair aanvoerder mensenkennis hebben en een diep inzicht in de menselijke noden en behoeften.

Natuurlijk kan men psychologie gaan studeren, om zo het nodige inzicht in de mens en zijn doen en laten te krijgen. Ongetwijfeld heeft dat zijn nut, maar een goede psychologische studie duurt jaren, en het is de militaire leider — op een enkele specialistische uitzondering na — niet gegeven om een dergelijke studie te volgen.

De beste methode is de gewone troependienst.

Door alle eeuwen heen zijn op die manier de beste commandanten naar voren gekomen. Zij die bij de troep falen, kunnen — al zijn zij nog zo knap — nooit goede aanvoerders worden, want zij weten niet wat zij met hun troep kunnen doen. Dit zijn levensgevaarlijke theoretici geworden, die alleen met papieren eenheden kunnen werken.

Bij alles hebben wij te bedenken, dat de troep tevens het uiteindelijk op moet knappen en dat de aanvoerders, die troep nooit voor een taak mogen zetten, die niet uitvoerbaar is.

Leiderschap zonder menskundig inzicht is onbestaanbaar! Een juist menskundig inzicht zonder omgang met mensen en leiding geven aan mensen is ondenkbaar. Daarom is troependienst een levensbelang voor het leger.

Men moet zich in dit opzicht niet met een klein beetje tevreden stellen. Een geringe menskundige kennis is eigenlijk nog gevaarlijker dan helemaal geen menskundige kennis.

Men dient zijn ondergeschikten nooit over één kam te scheren. Het individu moet zijn waarde behouden, dan presteert hij veel meer. Daarnaast moet men bedenken, dat twee situaties nooit dezelfde zijn. Eenheidsoplossingen bestaan in de psychologie niet. Men kan op dit gebied nooit genoeg ervaring krijgen. Elke mens moet nu eenmaal leven in de praktijk. De theorie kan nog zo mooi zijn, maar de praktijk is doorslaggevend. Als men er speciale theorieën op na houdt, dan moet men de moed hebben om ze — of niet toe te passen, dan wel zelf toe te passen. Dat moet men nooit door anderen laten doen.

In de opleidingsperiode hebben de moeilijkheden met het individu o.m. de volgende oorzaken:

- a. het los zijn van het ouderlijk huis;
- b. de vreemde omgeving;
- c. moeilijkheden thuis;
- d. de aanpassing aan zoveel vreemde individuen van gelijke leeftijd;
- e. de discipline, waaraan men niet is gewend;
- f. vermeende onbillijke behandeling;
- g. jalouzie in zijn meest verschillende vormen;
- h. het moeten opgeven van persoonlijke wensen;
- i. onzekerheid ten aanzien van de toekomst.

In de strijd zelve heeft men te maken met:

- a. de vrees, die zich op de meest verschillende manieren kan uiten;
- b. geestelijke vermoeidheid;
- c. lichamelijke vermoeidheid;
- d. onzekerheid ten aanzien van de toekomst;
- e. verlies van goede vrienden;
- f. overplaatsingen, waardoor men uit een bekende omgeving wordt weggehaald;

Om in dat alles een zo goed en rechtvaardig oordeel te kunnen vellen, moet de militaire leider beschikken over: gezond oordeel, moed, eerlijkheid, onafhankelijkheid, tact, doorzettingsvermogen, initiatief, rechtvaardigheid, enthousiasme, zelfopoffering, kennis.

De goede militaire leider zal deze eigenschappen op de juiste wijze weten toe te passen.

Wel heeft de een meer de ander minder deze eigenschappen, maar ze zijn zonder twijfel aan te kweken en te ontwikkelen.

Verder geeft de schrijver in enige schema's een buitengewoon interessant overzicht van de invloed van verschillende factoren.

Zo geeft hij schematisch aan welke factoren van invloed zijn op het moreel en in welke mate. Hij komt op grond van zeer veel onderzoeken tot het volgende:

Van invloed op het moreel zijn:

1. teamwork	30 %
2. goede verhouding tot officieren en onder-officieren	20 %
3. onderlinge vriendschap	14 %
4. voedsel en huisvesting	11 %
5. rust, ontspanning	10 %
6. geloof in een zending	2 %
7. geen verveling	2 %
8. andere oorzaken	11 %

Hierbij valt op dat teamwork en goede verhouding tot officieren en onder-officieren de helft van het moreel vertegenwoordigen. In feite zijn deze twee factoren niet van elkaar te scheiden. Want goed teamwork is alleen mogelijk bij een goede verstandhouding met de officieren en onderofficieren.

Een ander schema geeft een merkwaardig overzicht, waaruit blijkt, dat een mening in hoge mate afhankelijk is van de plaats waar men zich bevindt.

De oorlog zal nog duren	front-troepen	Non-com-battanten in de V.S.
Minder dan 6 mnd	26 %	42 %
6 mnd tot 1 jaar	31 %	36 %
Langer dan 1 jaar	43 %	22 %

Hieruit blijkt wel overduidelijk, dat zijn die in de V.S. zaten veel optimistischer over de duur van de oorlog dachten, dan degenen die bij de strijd zelf betrokken waren. Hieruit kan men de conclusie trekken, dat men de troepen niet te lang achter elkaar in de gevechtszone moet laten, daar men de zaken daar pessimistischer beziet dan in het achterland, wat te begrijpen is en dat tot gevolg heeft, dat velen zullen trachten om in de V.S. een of andere functie te gaan vervullen.

(Een artikel dat van bijzondere betekenis is en voor onze aanvoeders van veel nut is. Wij zijn het er van A tot Z mee eens. Het is zo'n menselijk artikel en het geldt ook voor ons. Dit wordt wel bewezen door de woorden van onze oud-Commandant Veldleger in 1939—1940, de Luitenant-Generaal Baron van Voorst tot Voorst, die de neiging van velen om uit het veldleger naar Den Haag en omgeving te gaan kenmerkte

als „de trek naar het Westen”. Mensen zijn mensen, of ze nu wonen in de V.S. of in Nederland. En wij dienen ze te begrijpen teneinde tot de grootst mogelijke samenwerking te kunnen komen. B. K.).

Militaire notities rond de wereld.

Verenigde Staten.

De Chef van de Technische Staf van de Amerikaanse luchtmacht heeft onlangs medegedeeld, dat de V.S. binnen een jaar de beschikking zullen hebben over een geleide raket, die alle delen van de wereld zal kunnen bereiken. Deze raket zal \pm 5.000 kg wegen, het gewicht dat een atoombom ongeveer weegt.

Verder werd bekend gemaakt dat:

1. ingenieurs van de luchtmacht der V.S. zijn in staat om vliegtuigen te bouwen die sneller zijn dan het geluid.
2. De ouderwetse mitrailleurs van de jachtvliegtuigen zullen binnen afzienbare tijd worden vervangen door raketten met radar-buizen, die de raketten naar het vijandelijke vliegtuig geleiden.
3. Er zijn grote vorderingen gemaakt met de constructie van geleide raketten met een snelheid van 1000 km per uur met een actieradius van 7500 km.
4. Er wordt gewerkt aan een raket met een snelheid van 6000 km per uur. Voorlopig zal men hiermee nog niet klaar zijn.
5. Men beschikt over camera's, die detail-foto's kunnen maken van een hoogte van 30 km.
6. Er worden geheel nieuwe types jet-vliegtuigen geconstrueerd.
7. Er worden verschillende jet-bommenwerpers ontworpen, van lichte types voor steun aan grondtroepen tot zware lange-afstandbommenwerpers, die de B-29 en B-50 zullen vervangen.

In minder dan vier jaar na de capitulatie van Japan heeft het Amerikaanse marinierskorps een geheel nieuwe invasie techniek ontwikkeld. Deze techniek maakt een kostbare frontale aanval overbodig en doet de bedreiging van een atoombom aanval op een grote invasievloot vrijwel teniet. De nieuwe techniek berust op het gebruik van helicopters, die beschermd worden door jager-bommenwerpers, die bestuurd worden door piloten die speciaal opgeleid zijn voor het verlenen van tactische luchtsteun. Naar de mening van het overgrote deel van de officieren der mariniers, zullen de helicopters in de plaats komen van de kwetsbare aanvalsbotten, die in de tweede wereldoorlog bij de

amphibische operaties de spits moesten afbijten.

De voordelen van het gebruik van helicopters bij een invasie zijn de volgende:

1. De invasievloot kan over een groter oppervlakte worden verspreid, zodat deze veel minder kwetsbaar wordt.

2. De troepen kunnen veel vlugger en bovendien op elk gewenst punt aan wal worden gezet.

3. De verrassing kan veel groter zijn, dan op de oude orthodoxe manier van landen.

De helicopters waarmee proefnemingen op grote schaal zijn genomen, zijn de Piasechi H. R. P. I. helicopters die boven de bemanning, nog 10 man kunnen vervoeren.

Alaska wordt in Amerika het „koude schild van de V.S.” genoemd. Dit schild is de laatste tijd nog aanzienlijk versterkt door een uitgebreid net van radarposten.

De totale kosten van het radarwaarschuwingsnet voor de V.S. en Canada, dat nu is ontworpen, bedraagt niet minder dan 161.000.000 dollar.

Het radarnet voor Alaska is hier echter niet in begrepen.

De Amerikaanse militaire laboratoria hebben een brandpatroon geconstrueerd, die speciaal gebruikt moet worden om de banden van auto's en vliegtuigen te vernietigen. Het zijn kleine platte schijven, die, als een auto er over heen rijdt, aan de band blijven kleven. Na een paar omwentelingen van het wiel, gaan de schijven van zelf branden en vernietigen de band van het wiel totaal. De patronen kunnen met de hand op de wielen worden geplakt (patrouilles), zij kunnen in grote hoeveelheden worden uitgestrooid bij een terugtocht en in het achterland door middel van vliegtuigen worden uitgestrooid.

Amerikaanse ingenieurs zijn er in geslaagd een metaal te fabriceren, dat veel sterker is dan staal en dat maar weinig zwaarder is dan aluminium. Dit metaal wordt titanium genoemd. Het kan — vanwege de nog vrij hoge kosten — nog niet in grote hoeveelheden worden gefabriceerd. Wanneer men er in zou slagen om de kostprijs aanzienlijk te drukken, zal dit metaal van zeer grote invloed zijn op de vliegtuigbouw en de constructie van supersonische raketten.

Engeland.

Duitsland had op het einde van de

oorlog zijn éénmans-torpedo's, maar Engeland had reeds in 1942 een dwergduikboot voor drie man, die steeds werd verbeterd. Met deze dwergduikboten werden heel wat stunts uitgethaald. Zij waren 17 m lang en maten 30 ton, hun snelheid was ± 10 km per uur. Het waren deze dwergduikboten die het Duitse slagschip „Tirpitz” in de Kaafjord in Noorwegen op 22 September 1943 zwaar beschadigden, die de Japanse kruiser Takao in de haven van Singapore tot zinken brachten en die de telegraafkabel tussen Singapore en Saigon in de Zuid-Chinese Zee wisten door te snijden. Alleen zeer jonge mannen met een hoog moreel kunnen in deze dwergonderzeeërs dienst doen, want door de uiterst kleine ruimte wordt er een zeer zware mentale en lichamelijke belasting op hen gelegd. In Engeland hecht men blijkbaar veel waarde aan dit strijdmiddel, daar men dit wapen na de oorlog niet heeft losgelaten, maar het tot nu toe nog steeds in dienst heeft.

Australië.

Officiële geologen van de Australische regering hebben onlangs uitgebreide uraniumlagen — de beroemde en beruchte grondstof voor de atoombombfabricage — in centraal Australië ontdekt. Deze velden liggen ongeveer 300 km N.O. van de stad Alice-Springs.

Iran.

Op verzoek van de regering van Iran is er momenteel een militaire missie van de Verenigde Staten in Iran werkzaam, om het Ministerie van Oorlog alle mogelijke soorten van advies te dienen. De missie is 36 man sterk, waaronder 22 officieren. De V.S. hebben Iran 10 miljoen dollar geleend voor de aankoop van oorlogstuig, voornamelijk moderne jachtvliegtuigen, lichte tanks, pantserauto's en lichte artillerie.

Rusland.

Op het eind van de oorlog werd in de Junkersfabrieken te Dessau aan een jet-bommenwerper, de Ju 287, gewerkt. De Russen kregen de gehele Junkersfabrieken onbeschadigd in handen. Zij brachten alle machinerieën uit deze fabrieken naar Rusland en namen tevens de ingenieurs mee. De Amerikanen menen dat de Russen deze Ju 287 nu bouwen. De spanwijdte der vleugels, die een gebroken verloop hebben, is 21 m, de lengte 19 m. Het toestel weegt 25.000 kg met een maximum snelheid van 760 km per uur en een kruissnelheid van

650 km per uur. Met een bommenlast van 4400 kg is de actieradius 1500 km. Vermoedelijk zijn de jet-motoren van een grotere capaciteit dan bij de oorspronkelijke Ju 287.

Zuid Amerika.

226 man, waaronder 114 officieren, zijn thans werkzaam in tal van militaire missies van de Verenigde Staten in verscheidene staten van Zuid Amerika. Deze missies dienen ter voorlichting bij opleidings- en organisatorische vraagstukken. Daarnaast hebben zij het westelijk halfrond zo goed mogelijk voor te bereiden en de grootst mogelijke samenwerking tussen de Zuid-Amerikaanse staten onderling en tussen deze en de V.S. tot stand te brengen. Zuid-Amerika dekt de Zuidflank van de V.S. en is dus van een zeer bijzondere strategische betekenis.

Volgens het laatste rapport van de Minister van Oorlog over deze missies, werden er op het gebied van de samenwerking en het aanvaarden van de Amerikaanse tactische doctrines veel vorderingen gemaakt.

Psychologische oorlogsvoering.

In de „Australian Army Journal” wordt in een buitengewoon interessant — redactioneel — artikel het grote belang van de psychologische oorlogsvoering besproken.

Het gebruik van propaganda in de oorlog is niets nieuws. Het fluisterend doorgegeven gerucht, de verdachtmaking, de bedreiging zijn door alle eeuwen heen gebruikt om het moreel van de tegenstanders te breken. De oude Grieken hadden het in deze kunst ver gebracht. Bij de Romeinen was het „verdeelen en heersen” één der grote hoekstenen van hun wereldpolitiek.

Het is echter pas Trotsky geweest, die deze wijze van oorlogvoeren van de wetenschappelijke kant heeft aangepakt. Hij vond de psychologische oorlogsvoering nog van veel meer belang dan de echte oorlog, omdat als de psychologische oorlog zijn werk goed heeft gedaan, een echte oorlog — of niet nodig is, of slechts zeer kort en dus weinig kostbaar zal zijn. Immers als de psychologische oorlog voldoende effect heeft gehad, is het moreel van de tegenstander dermate ondergraven, dat het bij de eerste de beste dreiging of duw in elkaar stort.

De Nazi's namen Trotsky's theorie volmaakt over.

Men onderscheidt in de psychologische

oorlogsvoering twee fasen en wel:

- a. de fase vóór de werkelijke strijd;
- b. de fase tijdens de werkelijke strijd.

a d a. In deze periode wordt getracht:

1. Overal medestanders te vinden, door de eigen ideeën zo mooi mogelijk voor te stellen en te wijzen op alle mogelijke soorten van successen.

2. De toestanden en leidende persoonlijkheden in andere landen af te breken en zwak te maken.

3. Door middel van bedreigingen aanstaande slachtoffers bevreesd en dus zwak te maken.

4. Tegenstanders in het eigen land radicaal te vernietigen.

Voor de uitvoering van deze taken beschikten de Nazi's over het Propagandaministerie met een staf van op dit gebied uitgelezen en uitgeslapen personeel en de Gestapo.

Deze instituten spreidden hun netten over de hele wereld uit. De activiteit van hun agenten was weergalooos en geraffineerd. Zij speculeerden op de hoop, vrees, ambities, eerzucht, afgunst, nijd, haat zowel van de individuen als van groepen. Politieke en economische agitatie gingen hand in hand. Daarnaast werd het Duitse volk voorgesteld als een vredelievend, sociaal en cultureel hoogstaand volk, waardoor men bij velen sympathie hoopte op te wekken. Culturele verenigingen en bijeenkomsten op alle mogelijk gebied — muziek, literatuur, wetenschappen, sport — werden gebruikt om de buitenstaanders een hoog idee van de Nazi-bedoelingen te geven. Tijdschrift artikelen en films, waaraan ongekende sommen werden uitgegeven droegen daarnaast ook het hunne bij om inderdaad het Nazigif in alle harten en hoofden ingang te doen vinden.

De schrijver van dit artikel vraagt zich af waarom de democratiën dit toelieten en waarom de Nazi's bij de democratische volkeren nog zoveel succes konden oogsten. Het antwoord luidt, dat het kenmerk van een democratische gemeenschap van nature de waardering voor de mening van een ander inhoudt. Het is misschien wat naïef, maar zeer zeker niet onjuist, dat hij dat in beginsel ook van een ander aanneemt.

a d b. Bij het uitbreken van de oorlog werden sommige middelen der propaganda gesloten, maar anderen geopend. De openlijke propaganda ter plaatse, briefwisseling is niet meer mogelijk. Maar de intimidatie- en geweld-

politiek heeft nu vrij baan. Daarnaast kan men via de radio alles zeggen wat men wil. Men hoeft niemand meer te sparen. Bovendien kan men nu ook het nieuws van militaire successen uitsluiten, wat van zeer veel betekenis is.

De Duitse radio legde tijdens de oorlog een bijzondere activiteit aan de dag. Desondanks bereikten de Nazi's er niet veel mee. Wel vertelde die radio in de periode van de Duitse successen over het algemeen de waarheid — al werden de eigen successen opgehemeld — maar daarnaast werden vele grandiose blunders gemaakt, omdat men de mentaliteit van de vijandelijke en neutrale en zelfs bondgenootschappelijke volkeren niet begreep. Daardoor werden vele belachelijke fouten gemaakt, en niets is dodelijker dan het belachelijke. Veel kwaad heeft de Duitse radio dan ook in Engeland niet gedaan. Het was niet verboden om er naar te luisteren. Omgekeerd wel, en dat zegt heel veel. Een merkwaardige stunt waarmee de Duitsers nog wel eens succes hebben gehad, was, dat zij per radio successen van de tegenpartij bekend maakten, die totaal verzonnen waren. Dat stichtte niet alleen verwarring, maar ook valse hoop en de deceptie was daarna dan des te groter.

De Britten hebben over het algemeen met hun radio-oorlog vrij veel succes gehad, niet alleen in Duitsland zelf, maar in het bijzonder in de door Duitsland bezette gebieden. De Britse radio-propaganda was zowel bij voor- als tegenspoed vrij goed betrouwbaar.

Maar de psychologische oorlog werd niet alleen over de hoofden van de frontstrijders gevoerd. Ook de frontsoldaat zelf trachtte men te beïnvloeden. Radio en strooibiljetten waren de meest gebruikte middelen.

Boven dit alles speelt de omkoping en het verlokken tot verraad eveneens een rol. Het zijn de laagste hartstochten waar hierbij op wordt gespeculeerd.

Na de oorlog ontbrandde — in andere verhoudingen — de psychologische oorlog opnieuw in nog heftiger mate dan de Nazi's ooit hadden toegepast. Maar naast alle akeligheid, zijn de democratische volkeren de les van de „nervenkrieg” van Hitler c.s. niet vergeten en daardoor veel beter bestand tegen de „koude oorlog” die nu wordt gevoerd. Toch moet men daarbij niet in de fout vervallen om de tegenpartij nu te gaan onderschatten, want dat is de grootste fout die men kan maken. De grootste waakzaamheid en activiteit blijven geboden, want de psychologische oorlog is geweldig gecompliceerd en kent een oneindig aantal mogelijkheden, omdat het arbeidsterrein van de psychologische oorlogsvoering de „mens” is. En er is geen gecompliceerder wezen te denken dan de mens.

(Een zeer interessant artikel, dat ons de mogelijkheden en de gevaren van deze wijze van oorlogvoeren duidelijk voor ogen stelt en waarmede wij het volledig eens zijn. B. K.).

Military Review, Oct. 1949.

Voetbal- en Lederwarenfabriek **Metselaar & Vriens**

Specialiteit in militaire uitrustingen.

BREDA

Ginnekenstr. 112a

Tel. 5287 (K 1600)

Heeft U al kennis gemaakt met onze eerste kwaliteit kogelronde Voetballen, Handballen, Volleyballen, Poloballen enz.?

Let op onze merken „Penalty, Keizer, Aston, Maestro”!

Gebr. Koek - Mijdrecht

Aannemers van alle Sloopwerken
Handel in afbraak en metaal

Opslagplaatsen
Aalsmeer Tel. 572
Uithoorn
Mijdrecht Tel. 53
Wilnis Tel. 111 (Mijdrecht)